

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı
22 Nisan 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin (TEİAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

-----0-----
5'inci Toplantı
22 Nisan 2025 Salı
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.37'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin (TEİAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ile bağlı ortaklıklarının 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 24 Nisan 2025 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere toplantıya 19.07'de son verildi.

22 Nisan 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.37
BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)
BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)
SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)
KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)
----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın 5'inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bugünkü gündemimizde Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin (TEİAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toplantımıza Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketiyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sunum için sözü size veriyorum.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Sayıştay üyelerimiz ve değerli hazırun; öncelikle hepinizi kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Gerek Sayıştay raporlarının gerek KİT alt komisyonlarının gerekse KİT Komisyonlarının bize kattığı değerle kurumumuz her geçen gün artan bir ivmeyle çok daha başarılı duruma gelmektedir; ayrıca bunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, bildiğiniz üzere TEİAŞ olarak biz Türkiye elektrik iletim sisteminde şebeke işletmeciliği, Türkiye Ulusal Elektrik Sisteminde ise sistem işletmeciliği görevlerini ifa etmekteyiz. Sistem işletmeciliği görevimizin içerisinde iletim tesislerinin planlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi bulunmaktadır. Sistem işletmeciliği görevimiz içerisinde de 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na göre dengeli bir güç piyasası ve yan hizmetler piyasasını işletmekteyiz, bu görevleri ifa etmekteyiz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunum bu kadar mı?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sunuma geçeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunumu dağıttınız mı?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Evet, evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kitapçık herkeste var.

Buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kaç slayt Sayın Genel Müdürüm?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Toplamda 2 slayt, çok özet bilgiler Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - TEİAŞ merkez teşkilatı olarak bir Hukuk Müşavirliği, bir Teftiş Kurulu Başkanlığı, bir İç Denetim Birimi Başkanlığı, 16 daire başkanlığı ve 5 müstakil müdürlük bulunmaktadır. Taşra teşkilatımızda ise TEİAŞ'ın şebeke işletmeciliğini ilgilendiren 22 adet bölge müdürlüğü, sistem işletmeciliğini ilgilendiren 1 adet Millî Yük Tevzi İşletme Müdürlüğü ve 9 adet bölgesel yük tevzi işletme müdürlüğü bulunmaktadır.

Gerek TEİAŞ gerekse ulusal elektrik sistemiyle ilgili de birkaç sayısal bilgi vermek istiyorum Sayın Başkanım. İletim hattı uzunluğumuz 75.606 kilometre, bunun 74.933 kilometresi havai hat, 648 kilometresi kara kablosu, 25 kilometresi ise deniz altı kablosundan oluşmaktadır. Ulusal elektrik sisteminde santral kurulu gücümüz lisanslı ve lisanssızlar dâhil olmak üzere 117,92 gigavattır yani 117.092 megavat. 2024 yılı sonu itibarıyla de üretilen enerji miktarı 349 teravatsaat yani 349 milyar kilovatsaattir. Yine, sistem işletmeciliğimizle ilgili olarak gerek işlettiğimiz gerekse işletilen transformatör merkezi sayımız 1.463'tür, sadece şebeke işletmeciliğini ilgilendiren transformatör merkezi sayımız ise 800'dür.

Çalışan sayımız da sözleşmeli ve işçi yani kadrolu olmak üzere toplamda 7.203 memur sayımız mevcut olup 9.929 tane hizmet alımı personelimiz vardır, toplamda 17.132 personelimiz bulunmaktadır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2022 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 3 öneri bulunmaktadır.

Kurumun 2021 yılına ait 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz cevaplarımızı Strateji Daire Başkanımız Hüseyin Bey verecek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Buyurun.

TEİAŞ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HÜSEYİN ALTUNTAŞ - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; toplantıya hepiniz hoş geldiniz.

Değerli Başkanım, şimdi normal bulgulardan üst Komisyona çıkan bulgu sayısı çok az, zaten alt komisyona gelen bu bulgu sayıları da azdı, dolayısıyla başında konuşalım yani geneli üzerine mi ağırlıklı olarak konuşmamızı bırakalım -yoksa geneli üzerinde daha teferuatlı ve uzun bir konuşma yapmak durumunda kalma ihtimalimiz var- yoksa bulgulara dağıta dağıta mı, diğer bulgulara dağıtarak mı konuşalım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bulgularla ilgili olan kısımlarda bulgularla ilgili bölümde konuşa konuşa genel...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Konular biraz birbiriyle bağlantılı olduğu için teknik bir konu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Siz o bağlantıyı kurarsınız Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam, yani öyle diyorsanız peki, o zaman öyle konuşalım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet, diğer bulgular, bulgu 4: "Elektrik iletim sisteminde devrede olan bazı kesicilerin iş sağlığı ve güvenliğiyle enerji arzı açısından risk oluşturmaları." diyor.

Benim sorum: Bu iş güvenliği, işçi sağlığı konusuyla ilgili geçtiğimiz yıl "İsmail Ayhan" isimli trafo teknisyeni bir işçi Temelli Trafo Merkezinde iş kazası geçirerek hayatını kaybetti. Bu konu hakkında Sekizinci Bölge Müdürü ve İşletme Bölge Müdür Yardımcısı hakkında bir işlem yaptınız mı? Görevden uzaklaştırma gibi bir tedbir aldınız mı? Aynı zamanda Bölge Müdürü ve İşletme Bölge Müdür Yardımcısının görev tanımı ve sorumluluğu nedir, nereye kadardır?

Diğer taraftan 6 numaralı bulgu var, 6 numaralı bulguda diyor ki: "İletim sistemine bağlanabilecek güneş enerji santrali ve rüzgâr enerji santrallerinin şirket tarafından belirlenmesi gerektiği." Tüm güneş enerji santrali ve rüzgâr enerji santral kapasitelerinin -yardımcı kaynak ünite gücü de dâhil- şirket tarafından yıllık olarak belirlenmesi hususunda girişimlerde bulunulması önerilmiş. Siz de bunu EPDK'ye ilettiğiniz ancak bu konuyla ilgili aslında oldukça büyük bir problem var. Problemin ne olduğu da 2023 yılı TEİAŞ'ın Sayıştay Denetim Raporu'nda belirtiliyor yani bu bulgu orada daha fazla açılmış ve detayları verilmiş. Şimdi, bu bulguyu incelediğimizde görüyoruz ki 2023 yılı bulgusu... "Sistem işletmeciliğini etkileyecek hususların şirket tarafından değerlendirilememesinin arz güvenliği ve elektrik kalitesi açısından sorunlara yol açması" bulgunun başlığı bu, iki bulgu birbiriyle böyle kilit olmuş durumda.

Değerli bürokratlar, bulguda deniyor ki: "105 gigavata yaklaşan elektrik üretim kurulu gücü içinde GES gücü 9,3 gigavata geçmiş. Olumlu görüş verilen ve kurulum çalışmaları devam eden GES kapasitesi 32 gigavata yaklaşmış, RES'lerin kurulu gücü 10 gigavata geçmiş olup olumlu görüş verilen RES kapasitesi ise 20 gigavata yaklaşmıştır." Ve devam ediyor, bir çarpıklığa temas ediyor, diyor ki: "Türkiye Ulusal Enerji Planı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 30/12/2022 tarihinde yayınlanmıştır. Bakanlık söz konusu planda 2030 yılı için 18,1 gigavattık RES; 32,9 gigavattık GES tesisi öngörmüştür." Enerji Bakanlığının öngörüsü bu. Ne zaman için? 2030 yılı için. 19 Kasım 2022 tarihli Resmî Gazete'de Elektrik Piyasası Depolama Faaliyetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik sonrası Ocak 2023 tarihi itibarıyla 200 gigavattık aşan depolamalı RES ve GES başvurusu alınmıştır. Sayıştayın kelimeleriyle okuyorum: "Rakamlardan da anlaşıldığı üzere Bakanlığın 2030 yılındaki güç hedefinin yaklaşık 4 katı güç için Ocak 2023 tarihi itibarıyla başvuru yapılmıştır." 4 katı, 2030 için planlanan kapasitenin üzerinde, 4 katı başvuru alınmış, 4 katı. Şimdi, bu konuyla ilgili zaten Türkiye gündeminde çok büyük tartışmalar var. O nedenle ben bu tarihleri kontrol ettiğimde ne zaman yönetmelik değişmiş, ne zaman başvuruya açılmış, baktığım zaman görüyorum ki daha önce bir Youtube yayınında konuyla ilgili bazı tespitlerini paylaşan Profesör Doktor Uğur Emek'in ifade ettiği endişelerin ciddi bir bölümünün aslında burada gerçeğe dönüştüğünü görüyoruz. AK PARTİ'li yetkililerin, bürokratların 2023 yılı Genel Seçimleri öncesinde âdeta yangından mal kaçırmak gibi bir kurgu, bir yarışma süreciyle birçok şirkete -tırnak içinde ağırlıklı olarak biz bunları "yandaş şirket" olarak tanımlıyoruz- depolamalı rüzgâr enerji santrali ve güneş enerji santrali ön lisansları dağıttıkları görülüyor. TEİAŞ 2023 yılı Sayıştay Raporu'nda da aslında bu durumu destekleyen bir bulgu var ve bu bulgunun geçmişine gittiğimizde de 2021-2022 yılında da buraya doğru giden yolun taşlarını döşeyen bir kurumla karşı karşıya kalıyoruz. Yani, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yayınladığı 30/12/2022 tarihli, bu elimde gördüğümüz RES-GES kapasiteleriyle ilgili yol haritasını belirleyen bu tabloya yani Enerji Bakanlığının Türkiye Ulusal Enerji Planı'na açıkça aykırı hareket edildiği ve bu suretle de bir rant sürecinin oluştuğu, üzülerek söylüyorum ki görülüyor. Şimdi "Ay, efendim, biz, işte, bir ihale açtık, ne kadar güzel, 2 katı başvuru olmuş, 3 katı başvuru olmuş. Bunun neyinden rahatsız oluyorsunuz?" da diyebilirsiniz ama siz

kapasiteleri ilk başlayanlardan itibaren sıraya koyarak veriyorsunuz yani o 4'üncü katta başvuruyu yapana zaten geçmiş olsun, o çoktan geride kalmış vaziyette. Şimdi bu konuyla ilgili araştırmayı biz de derinleştiriyoruz. Yani bu kapasiteleri kim almış, ne kadar süre elinde tutmuş, kimi devretmiş, kime satmış? Tabii, kapasite satışı mümkün değil. Şirketini, kapasiteyi... Bu başvuru yapıp kapasite sürecine giren şirketi devretmek suretiyle bu olay böyle devam ediyor. Yani TEİAŞ'ta mevcudu olmayan ve planlanmamış hayali RES ve GES kapasitelerini bir tahsis sürecine aslında sokmuş oluyor. Dolayısıyla bu konuyla ilgili biz de Türkiye Büyük Millet Meclisine bir araştırma önergesi verdik ancak bu konuyla ilgili çok ciddi soru işaretleri var hatta soru işaretleri öyle bir durumda ki özel sektörden aldığımız bazı duyumlara göre firmalara özel olarak TEİAŞ trafo merkezlerinden GES-RES kapasiteleri açıldığı yönünde bilgiler var ve megavat başına da 30 ila 50 bin dolar arası da bu konuyla ilgili bu kapasitelerin açıldığı şirketlerden birinde yasa dışı gelir elde edildiği yönünde bir bilgi var, bir duyum var. Buna açıklık getirmenizi istiyorum çünkü bunun peşinde olacağız, peşine düşeceğiz.

Ve maalesef şunu soruyorum: Bu konuyla ilgili, siz, kurum çalışanları olarak hangi sürelerde mal beyanında bulunuyorsunuz? Bu kurumda yıllar içinde Genel Müdür olarak çevrenizde aşırı zenginleşen veya yakınlarının zenginleştiğine yönelik olarak yaptığınız tespitler var mı? Bu doğrultuda şu ana kadar herhangi bir soruşturma yaptınız mı? Yapmayı düşünüyor musunuz? Aynı şekilde, sizin de dâhil olduğunuz, tabii, araştırmayı yapabilecek olan yine kurumun yetkilileri bu konularla ilgili bir inceleme, araştırma yapıyor mu? Çünkü ben bakıyorum, açıkçası, devlet kurumlarında çalışanların -bu gibi ayrımlar siyasetçiler arasında da var bu arada, söyleyeyim- bazıları çok zengin, bazıları daha çok mütevazı. Ya, ben bunu tam anlayamıyorum. Yani devlet bürokrasisinde çalışırken birden bire Millî Piyango mu çıkıyor diyeceğim, öyle bir durum söz konusu olsa herhâlde haberimiz olur. Lüks arabalar, lüks villalar, lüks bir yaşam, kişinin kendisi, yakınları vesairesi... Yahu, herkese mi miras kalıyor? Yani şu miras bir herhâlde bize kalmıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, öneriye bağlı kalalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben çeşitli sorularıma geçeyim.

2021, 2022, 2023, 2024 yıllarında iletim sistem kayıp...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, somut bilgi, belge, olmadan, duyum üzerinden hareket edip burada insanları zan altında bırakmak da yani konuşma açısından da...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Değerli Başkanım, sektörde bu konuşuluyor. Ben aslında yanıt vermeleri için bir fırsat yaratıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama sektörde her şey konuşulabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şimdi, ne güzel, bakın, yanıt versinler...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bu etik değil, burada...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Onlar yanıt verecekler...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hayır, verecekler, elbette söz vereceğim, söz vereceğim ama...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...ve dolayısıyla da sektörde konuşulan bu konuya dair kendilerine bir yanıt verme fırsatı yaratılmış olacak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Elbette söz vereceğim ama...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - O şeyin verileceği yer de burası değil.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yakın tarihte 26 kilo altın, 2-3 milyon dolar yakalanınca bunu sormak gerekiyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Burada bürokrat...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani şeffaf bir şekilde arkadaşlar...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki Sayın Yavuzılmaz, buyurun, sorularınıza geçin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Daha yakın tarihte 26 kilo altın ve 2-3 milyon dolar para yakalandı.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Tahtasız, Sayın Yavuzılmaz kendini ifade edebiliyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hayır, siz de oradan karışıyorsunuz. O zaman bırakın, kendisi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Varsa elinizde bir şey savcılığa suç duyurusunda bulunun ya.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ediyoruz, ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Karakaya, benim bu konularla ilgili...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bakın, savcılığa suç duyurusunda bulunacaksınız varsa.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam, bulundum, bulundum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Burada biz, hazırlanmış, devletin kurumu olan, bu konuda uzman bir kuruluş olan Sayıştayın getirdiği rapor üzerinden konuşuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Karakaya... Ben bu konularla ilgili elli tane suç duyurusunda bulundum arkadaşlar.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayıştay raporunda böyle bir şey yok. Burada rastgele...Ben şunu söyleyeyim: Bakın, burada...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani güvendiğinizi ben anlıyorum "Nasıl da suç duyurusunda bulunulur, nasılsa bir yere varmayacak şekilde adalete de müdahale edilir." diye belki düşünüyorsunuz ama maalesef siyasette sadece muhalefet partilerinin idarecilerine adalet hükümleri geçerli olamaz bir ülkede, lütfen...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, sorunuzu sorun lütfen.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 2021, 2022, 2023, 2024 yıllarında iletim sistemi kayıp miktarı ve fiyatları tablosunu sizden istiyorum. Örnek tablo da veriyorum. Örnek tablo Sayıştayın 2020 Yılı TEİAŞ Raporu'nda sayfa 75'te var. O raporun söylediğim yıllar içindeki güncellenmiş hâlini sizden istiyorum. Yani iletim sistem kayıplarında hem pozitif hem de negatif oranda

ne kadar dengesizliğe düşülmüştür? İletim sistemi teknik kayıpları için ne kadar ödeme yapılmıştır? Yine; 2021, 2022, 2023, 2024 yılları için yanıt istiyorum.

Şu anda TEİAŞ'ın iletim hatlarında mevcutta kaç adet ikaz küresi var? Özellikleri nelerdir? İkaz küresi konusunda toplam ne kadar ihtiyaç var yani eksik olan ikaz küresi sayısı kaçtır? 2025 yılı için yaptığınız planlanma nedir? Şu ana kadar hangi şirketlerden ikaz küresi satın aldınız, hangi adetlerde ve hangi tutarlarda?

Millî SCADA Sistemi ne durumda? Bu Millî SCADA konusunda ihale vesaire, süreçler... Veya başka devlet kurumları mı bir çalışma yapıyor veya yapmıyor mu? Bu konu hayatı henüz geçirilemediyse neden geçirilemediği konusunda sizden bilgi istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Keskinkılıç.

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Şimdi, bu trafo merkezleri ve kapasitelerle ilgili açıklamalar bir defa net, kurumun sitesinde yayınlanıyor ve herkes ne kadar kapasite olduğunu ve ne kadar başvuru yapabileceğini biliyor. Bunlar da açık, net ilan ediliyor. Yani burada gizli saklı herhangi bir şey yok. Yani 4 katı başvuru olmuş, 10 katı da olabilir, 20 katı da başvurulabilir, herkes bu işlere girmek isteyebilir ve o kapasitelerden yararlanmak isteyebilir. Bu gayet normal bir şey. Ama burada ben şuna çok dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum: Şimdi, bütün devlet memurlarını ve kurum çalışanlarını burada zan altında bırakacak -buradaki bütün kayıtlar tutanağa geçiyor, bu tutanaklar okunacak yarın bir gün- ifadelerin kayıtlara geçmesi bence son derece üzücü. Şimdi, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu var ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu var. Her devlet memuru "0" ve "5"le biten yıllarda, beş yılda bir mal bildirimlerinde bulunur -biz de aynı şekilde milletvekilleri olarak mal bildirimini veriyoruz- ve herhangi bir görev değişikliği olduğunda da bu mal bildirimini vermek zorundadır ve bu mal bildirimlerinin hepsi zarflar içinde kayıt altındadır. Yani burada eğer bir kişiyle ilgili herhangi bir soruşturma, herhangi bir araştırma olursa bu kişinin bütün devlet memuriyeti hayatı boyunca mal bildirimleri çok açık ve net izlenebilir. Yani ben 1993 yılında devlet memuriyetine başlamış bir kardeşinizim, mesela 1993'ten itibaren benim mal bildirimimin tamamına bakabilirsiniz, görebilirsiniz. Ne zaman, hangi beş yılda ne almışım, ne vermişim, ne satmışım, ne kadar banka borcum var, arabamı ne zaman almışım, ev almışsam nasıl almışım, banka kredi borcum var mı, yok mu ve bütün bunlar yakınlarım, eşim ve çocuklarım da dâhil olmak üzere...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Önemli değişiklikler olduğunda...

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Şimdi, bütün bunlar böyle açık ve şeffaf bir süreçte giderken ve devletin kayıtları altındayken, bizim burada çalışan arkadaşlarımızı birtakım şeylerle itham etmemiz... Tabii ki bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak eğer elimizde bir belge, bilgi, herhangi bir ihbar varsa Türkiye Cumhuriyeti'nin her vatandaşının görevi de şudur: En yakın savcılığa gidip... Suçu ihbar etmemek de suçtur, bir şey varsa da bunu ihbar ederiz, söyleriz; gereken de devlet tarafından yapılır. Ama ben burada rica ediyorum ya, ben de devlet memuriyetinden gelmiş birisi olarak söylüyorum Sayın Yavuzylmaz, geçmişte beni de denetlediniz yani burada kurumda çalışan arkadaşlarımızı zan altında bırakacak birtakım ifadelerde bulunmak, suistimal ifadelerinde bulunmak bence çok hoş olmuyor. Bu konuya çok dikkat etmenizi rica ediyorum sizlerden.

Hürmetlerimi sunuyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Keskinkılıç.

Böylelikle, 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2022 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2022 yılına ait 1 no.lu Öneri'sini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Elektrik şebekesine dağıtım gerilim seviyesinden bağlanacak rüzgâr ve güneş enerji santrallerine arz güvenliğini dikkate alarak bölgesel kapasitenin tahsis edilmesi, bu amaçla gerekli mevzuat değişikliğinin yapılması.

1 no.lu Öneri:

Dağıtım sistemine bağlanacak olan güneş enerji santralleri ile rüzgâr enerji santrallerinin bölgesel yerel kapasitelerinin şirket tarafından yıllık olarak belirlenmesini teminen mevzuat değişikliği için Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Yanıt için buyurun.

TEİAŞ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HÜSEYİN ALTUNTAŞ - Teşekkürümüz tarafından sisteme bağlanabilir ki GES, RES kapasitesinin belirlenmesi amacıyla yeterlilik ve esneklik çalışmaları tamamlanarak ilgili kanun değişikliği önerisi 09/08/2023 tarihli ve (1981529) sayılı yazımız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, gerekli diğer mevzuat değişiklik önerileri ise 03/08/2023 tarihli ve (1962174) sayılı yazımızla Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna iletilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Bu bulgu, aslında 2021 yılında biraz önce konuştuğum bulguyu da kapsayan bir bulgu ama aynı zamanda bu kapasitelerin Enerji Bakanlığı ve TEİAŞ tarafından ve EPDK tarafından belirleniyor olması da TEİAŞ'ın aslında yaptığı iş, işlem ve aldığı kararları da doğrudan etkiliyor. Neden? Çünkü elektrik santralleri devreye giriyor, devreden çıkıyor, TEİAŞ talimat veriyor, devreye gir diyor, devreden çık diyor veya bir arıza koduyla talimat veriliyor. 2019 Yılı Sayıştay Raporu'na baktığımızda bu konuyla ilgili çok önemli bir bulgu var. Bulgu diyor ki: "0 ve 1 kodlu talimatların düşürülmemesi nedeniyle 0 bakiye düzeltme tutarının artması, yatırım projelerinin zamanında bitirilmemesi..." Ve bununla ilgili olarak da 2019 yılı itibarıyla yaptığı tespit diyor ki: "1 kodu yani elektrik santrallerine devreye girin talimatını TEİAŞ o kadar

yüksek vermiş ki 2018 yılıyla kıyaslandığında bu talimatın oranı yüzde 8.345 artmış." Burada belirtiyor, diyor ki: "2018 yılında elektrik üretim santrallerine devreye girin talimatı 14 milyon adetken 2019 yılında 1 milyar 194 milyon adede çıkmış." Santrallere devreye girin talimatı... Tabii, bunun da sonuçları olmuş. Sonuçlar nedir? Tabii, bir maliyet. Bu maliyet itibarıyla da diyor ki: "2018 yılında 13,6 milyon tutarında talimat verilirken 2019 yılında toplam 1,1 milyar lira tutarında 1 kodlu talimat verilmiştir." Kim diyor? Sayıştay. Şimdi, ben bunu daha önceki KİT üst komisyon toplantısında dile getirdim, bu çok kritik bir durum, aslında TEİAŞ'ın doğru işlem yapıp yapmadığını gösteren kritik bir bulgu. Neden 2021 ve 2022 yılları için Sayıştay bu tabloya tekrar yer vermemiş, bir kere ben bunu anlayamadım. Neden yok, burada niye yok? Onu anlayamadım. Acaba bulguyu biz dile getirdik de bir rahatsızlık mı verdik? Yani buradaki tablo yer almalıydı, biz de görmeliydik, bu sorun ortadan kalktı mı, talimat konusunda devlete, kurumlarına maliyeti artık yaşanmıyor mu; bunu görmüş olurduk ama bunu göremiyoruz. Ben burada Sayıştaya da soruyorum: Neden böyle bu bulgu yer almıyor? Bakın, 2018 yılı Sayıştay Raporu'nda bu konuyla ilgili diyor ki: "Hem yük alma hem de yük atma talimatı verilmesi hâlinde" yani "Hem YAL hem de YAT talimatı verilmesi hâlinde bunun hangisinin ekonomik olacağını yazılım programı marifetiyle yapılması durumunda getireceği ekonomik yük azaltılabilecektir." diyor; burada ifade ediyor. Yani yol da gösteriyor aslında Sayıştay ama daha sonra raporlarında buna yer vermemiş. Şimdi, o nedenle ben soruyorum: 2020, 2021, 2022, 2023 yıllarında santrallere "Devreye gir." talimatı olan 1 kodlu talimat sayısı kaçtır, kaç adet 1 kodlu talimat verilmiştir? "Devreden çık." talimatı olan 2 kodlu talimat kaç adet verilmiştir? 1 kodlu talimat verilerek devreye giren enerji miktarı ve tutarı nedir? 2 kodlu talimat verilerek devreden çıkan enerji miktarı ve tutarı nedir? YAL ve YAT talimat sayısı, miktarı, ortalama fiyatının tablolarını istiyorum. Örnek olarak da 2019 yılı Sayıştayın TEİAŞ Raporu'nun 53'üncü sayfasındaki tablo formatında bu çalışmayı yaparak bize ulaştırmanızı istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Evet, Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Bu konunun Sayıştayca izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2022 yılı ait 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

İletim sistemi kullanıcılarının elektrik enerjisi ölçümlerine ilişkin tesis edilen sayaç mülkiyetinin şirkete ait olacağına ilişkin mevzuat düzenlenmesinin gerekliliği.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TEİAŞ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HÜSEYİN ALTUNTAŞ - Elektrik Piyasasında Kullanılacak Sayaçlar Hakkında Tebliğ revize edilmiş olup revize çalışmaları kapsamında sayaçların mülkiyetine ilişkin madde de eklenmiştir. Revize tebliği önerimiz, 21/11/2022 tarihli ve 1544512 sayılı yazımızla EPDK onayına sunulmuştur. Bununla birlikte 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda yer alan iletim tesisi tanımına "sayaç" ibaresinin eklenmesi için 9/8/2023 tarihli ve 1981529 sayılı yazımızla da kanun değişikliği teklifimiz ETKB'ye iletilmiştir. 6446 sayılı Kanun'da henüz bir değişiklik yapılmamış olmasına rağmen 28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1/1/2024 tarihinde yürürlüğe giren Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "iletim sisteminde kullanıcı mülkiyetindeki sayaçların değiştirilmesi durumunda ve kullanıcılar için ilk defa tesis edilecek sayaç ve modemler kullanıcı tarafından temin edilir, TEİAŞ tarafından tesis edilir. İlk defa tesis edilecek akıllı sayaçlara ilişkin iletişim altyapısı bulunmaması durumunda iletişim altyapısı kullanıcı tarafından temin ve tesis edilir. İletim sistemine verilen ya da iletim sisteminden çekilen elektrik enerjisini ölçen sayaçların tümünün akıllı sayaç olması gerekir." hükmü kapsamında iletim sisteminde yer alan kullanıcılar için sayacın bulunduğu noktanın mülkiyetinin ait olduğu kullanıcı tarafından sayacın temin edilmesi gerektiği mevzuatta tanımlanmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Öneri üzerine söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun Sayıştayca izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2022 yılına ait 3 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TEİAŞ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HÜSEYİN ALTUNTAŞ - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayıştayın kıymetli denetçileri, Sayın Genel, Müdür ve değerli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Doğru ve sağlıklı bilgi alabilmek, bilgi kirliliğini engellemek adına konuşmamda kamuoyuna yansıyan bazı iddiaları dile getireceğim. Bahse konu iddialarla birinci ağızdan sizler de net cevaplar vererseniz memnun oluruz.

Türkiye Elektrik İletim ihalelerindeki usulsüzlüklerle ilgili bazı iddialar var. Bu iddialar soru önergesi olarak Meclis gündemine de girmiş durumda. İddialar arasında ihaleye konu olan en az maliyet bilgilerinin belli firmalara önceden açıklanması, üçüncü kişilerle ilgili bilgi sızdırarak rekabetin ortadan kaldırılması gibi tespitler bulunuyor. Öncelikle bu iddialarla ilgili soracağım sorulara sözlü ve yazılı olarak yanıt bekliyoruz. Yine, şayet denetim yapıldıysa bu denetimler sonucunda ortaya çıkan usulsüzlüklerle ilgili olarak herhangi bir idari işlem yapıp yapılmadığını da merak ediyoruz. 4734 sayılı İhale Kanunu'nun "Yaklaşık maliyet" başlıklı 9'uncu maddesi, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesinin yapılmadan önce idarece her türlü fiyat araştırmasının yapılmasını ve katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyetin belirlenmesini öngörüyor. Bu bilgilerin ihale ve ön yeterlilik ilanında da yer alması ve üçüncü kişilere de açıklanması yasalarla sabit. "Yasak fiil veya davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinde "Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek; isteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak; sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek; alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek; ihaleye katılamayacağı belirtildiği hâlde ihaleye katılmak yasaktır." denilmekte, 60'ncı madde ise görevlilerin ceza sorumluluğunu düzenlemektedir: "Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarıncı herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanmasıyla görevli ve yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

Bu bağlamda, bir, Kamu İhale Kurumunun Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) internet sitesinde 2023/765173 ve 2023/693062 ihale kayıt numaralı ihalelerin yaklaşık maliyetleri hangi sebeple ihale tarafı ile aynı sektörde faaliyet yürüten şirket ve firmalar başta olmak üzere bütün vatandaşların erişimine açılmıştır? İki, Kamu İhale Kurumunun Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) internet sitesinde yine 2023/765173 ve 2023/693062 ihale kayıt numaralı ihaleler haricinde iptal edilenler dâhil olmak üzere yaklaşık maliyetleri ilgili firmalarca öğrenilen başka ihale var mıdır? Yine, TEİAŞ 1. Bölge Müdürlüğü İstanbul Davutpaşa tarafından EKAP'ta ihale kayıt numarası 2023/693062 olarak ihale edilmeyi müteakip ihale iptali sonrası yeniden ihale edilen İkitelli TM atölye binaları ihalesi EKAP'ta belirtilen bir önceki ihalenin yaklaşık maliyetinin yüzde kaç oranında azaltma içeren sözleşmeyle sonuçlandırılmıştır? Kamunun zararına sebebiyet verecek şekilde yaklaşık maliyetlerin EKAP internet sitesinde belirtilmesine ilişkin uygulama, maliyet etkinliğini ve verimliliğini artırmaya yönelik ihale stratejisi bağlamında çeşitli gerekçelerle iptal edilenler öncelikli olmak üzere benzeri nitelik ve nicelikte gerçekleştirilecek ihaleler için rekabetçi tekliflerin elde edilmesi ve değerlendirilmesi, ihale sürecinin etkin bir şekilde yönetilmesi, mali kaynakların verimli şekilde kullanılması ilkesiyle örtüşmekte midir?

Beş, idare tarafından tespit edilen yaklaşık maliyetin gizliliği esas olup ihale onay belgesi ve eki hesap cetveli dışında yaklaşık maliyetin hiçbir kimseye açıklanmaması ve hiçbir belgede yaklaşık maliyetlere yer verilmemesi gerektiğinden hareketle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 9, 17 ve 60'ıncı maddeleri ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 235'inci maddesi düzenlemesi uyarınca EKAP internet sitesinde 2023/765173 ve 2023/693062 ihale kayıt numarasıyla belirlenenler başta olmak üzere benzeri ihalelerin yaklaşık maliyetlerini ihmal ya da kasıtlı EKAP internet sitesi aracılığıyla açıklayan ilgili personel hakkında bugüne kadar herhangi bir idari ve adli soruşturma başlatılmış mıdır, başlatıldıysa sonucu ne olmuştur?

TEİAŞ ile bölge müdürlüklerince 2020-2023 yılları arasında Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin faaliyet alanıyla doğrudan ilişkisi bulunmayan tek bir teklif ile istisna yöntemiyle yapılan mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesi fıkrasına aykırı olmasıyla ilgili yaptırım içeren uygulamanız ne olacaktır?

TEİAŞ ile bölge müdürlüklerinin 2020-2023 yılları arasında Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinden faaliyet alanıyla doğrudan ilişkisi bulunmayan işçi ve memur personel koruyucu giyim eşyası alımı, silahlı, silahsız özel güvenlik hizmet alımı, şoförlü araç kiralama hizmet alımı, genel sigorta hizmet alımı, loder kiralama hizmet alımı konularında yapmış oldukları ihalelere ilişkin resmî olarak başlatılmış herhangi bir işlem var mıdır?

Sayın Genel Müdür, yine TEİAŞ 3. Bölge Müdürlüğüyle ilgili olarak da basına bazı iddialar yansıdı. Hem bu iddiaları hem de TEİAŞ'ın genel durumunu öğrenmek adına bazı sorularımız olacak. Yine, TEİAŞ Genel Müdürlüğünde hangi görevdeki kişilere makam aracı tahsis edilmiştir? Bu araçların marka ve modelleri nedir? Son dört yılda makam araçları için yapılan ödemeler toplamda ne kadardır?

İzmir Cumhuriyet Savcılığı tarafından 3. Bölge Müdürlüğüyle ilgili yürütülen bir soruşturma var mıdır, varsa bu soruşturmanın içeriği nedir? TEİAŞ Genel Müdürlüğü ve TEİAŞ bölge müdürlüklerinde son beş yılda doğrudan temin yöntemiyle yapılan alım tutarları ne kadardır? TEİAŞ Genel Müdürlüğü ve bölge müdürlükleri tarafından son beş yılda yapılan ihale sayısı kaçtır ve bu ihalelerin kaç 21/b usulüyle yapılmıştır? 21/b'yle yapılan ve diğer yöntemlerle yapılan ihalelerin toplam tutarı ne kadardır?

TEİAŞ'a iletim bedelini ödemeyen ve borçlu durumda olan dağıtım şirketleri hangileridir? Dağıtım şirketlerinin TEİAŞ'a ödemesi gereken iletim bedeli borçlarının 15 milyar TL'yi geçtiği iddiaları doğru mudur? Dağıtım şirketinin TEİAŞ'a ayrı ayrı ne kadar iletim bedeli borcu bulunmaktadır? Dağıtım şirketlerinin borçlarını ödeyemeyecek bir durumda olup olmadığı denetlenmekte midir? Vatandaşın faturası içinde iletim bedelini de vatandaştan tahsil eden şirketler bu bedeli TEİAŞ'a aktarmak yerine ucuz finansman olarak mı kullanmaktadır? Borçlarını ödemeyen dağıtım şirketlerine ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır? İcra yoluna da idari başka yöntemlere de başvurulmuş mudur?

Sayın Genel Müdürüm, ülkemizdeki zamlardan elektrik fiyatları da nasibini alıyor. Sanayi, ticarethane ve meskenlerde kullanılan elektrik fiyatlarına 2024 yılı için elektrik perakende satış fiyatında mesken abone grubu için yüzde 38, tarım abone grubu için yüzde 30, kamu ve özel hizmetler sektörü abone grubunda düşük kademeye yüzde 38 ve yüksek kademeye yüzde 20 oranında zam yapıldı. 5 Nisan 2025 tarihinde elektriğe yüzde 25 zam daha geldi. Vatandaş adına soruyoruz: Ülkemizde bu kadar sıklıkla elektriğe zam yapılmasının nedeni nelerdir? Zam yapılması konusunda TEİAŞ bu işin neresindedir? Türkiye son beş yılda

hangi ayda elektriğe hangi oranda zam yaptı? Beş yıl önce sanayi, ticarethane ve mesken elektriğinin fiyatı neredeydi, bugün ne kadar oldu?

Yine, kayıp kaçak konusunda ülkemizde ciddi bir sıkıntı var. TEİAŞ'ın kayıp kaçığı önlemek adına yaptığı çalışmalar var mıdır? Sizlerde mevcutsa illere göre son beş yıla ait kayıp kaçak kullanımına ilişkin oranları paylaşmanızı istiyorum. Kayıp kaçak kullanımında ilk 5 ilimiz ve son 5 ilimizi de özellikle merak ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tahtasız.

Buyurun Sayın Akbulut.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar; ben öncelikle gelir tablolarını yine hepinizin dikkatine sunacağım ve 2020, 2021 ve 2022'ye doğru giden kötü gidişatı tablolarda izlemenizi tavsiye edeceğim.

2020'nin net satışlarına baktığımızda... Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle tüm milletvekillerimizden ricamdır ki bu gelir tablolarını hep beraber bir inceleyelim. Milletimiz adına burada bir denetim yapacağız, o yüzden buradaki rakamlar önemli. Yine, Sayıştayımızın da devletimiz adına yapmış olduğu denetimden kaynaklı, onların da bu gelir tablolarındaki rakamlara tekrar burada bir kez daha bakmalarını kendilerinden bir rica edeceğim çünkü çok farklı rakamlar karşımıza gelecek.

2020'de 14 milyar 855 milyon olan net satışlar 2021'de 17 milyar 829 milyona çıkıyor ama satışların maliyetine baktığımızda 8 milyar 442 milyon olan maliyet, satışlardaki 3 milyar artıyor, maliyet de 3 milyar artıyor yani 11 milyar 538 milyona yükseliyor. Yani satışlarla aynı oranda artan bir maliyette muhakkak ve muhakkak hatalı bir şekilde bazı yönetimler vardır.

Yine, brüt satış kârlarına baktığımız zaman üç aşağı beş yukarı 2020 ile 2021'in aynı olduğunu görüyoruz: 2020'de 6 milyar 412 milyon, 2021'de 6 milyar 291 milyon. Burada dikkatinizi çekeğim konu, 2022'de şirket muazzam derecede bir zarar ediyor yani 2021'de 3 milyar 703 milyon kâr eden şirket 2022'de 9 milyar 478 milyon zarar ediyor. Bu zarar kalemlerine dikkat ettiğimizde orada farklı farklı, çok yüksek miktarda artan hesapları Kıymetli Genel Müdürümüzden Komisyona açıklamasını rica edeceğim. Niye rica edeceğim? 2020'de 284 milyon olan genel yönetim gideri... Yani muhasebe standartlarına göre genel yönetim giderlerine baktığımızda genelde şu anlaşılır: Şirketin yönetim kurulunun harcamaları olarak genel yönetim giderleri genelde muhasebeleştirilir.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Yok.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Bilmiyorum, "Yok." diyen bir komisyon üyemiz var herhâlde. Ben bitirdikten sonra siz açıklarsınız genel yönetim giderlerini.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ben "Yok." diyorum yani genel yönetim giderlerini yönetim kuruluna indirgemek doğru değildir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Söz alın.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Ben bitirdikten sonra siz...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bunu bir siyasetçi olarak değil, yirmi beş yıllık muhasebe finansman profesörü olarak söylüyorum.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Şimdi, Sayın Vekilim, ben de bir mali müşavir olarak söylüyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Yani ama...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sizler profesör olabilirsiniz ama bizler de mali müşavir olarak bir değerlendirme yapıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Profesör olarak söz alırsınız öyle konuşursunuz.

MAHİR POLAT (İzmir) - Burası amfi değil Hocam.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Takdir ediyorum, güzel konulara giriyor ama bazı bilimsel şeyleri de... Yani...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Şimdi, bir saniye...

O zaman ben bürokratlara değil, size sorayım Hocam: 2020 yılında 284 milyon olan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Akbulut, lütfen...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Ama hocam muhatap aldı şimdi kendisini.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Genel yönetim giderlerine yönetim kurulunun yaptığı harcamalar demek doğru değil, bunu söylüyorum.

İZZET AKBULUT (Burdur) - O zaman ben şu soruyu... Kıymetli Hocam, şunu söylüyorum size: Genel yönetim giderleri 2020'de 284 milyon, 2021'de 371 milyon. Kıymetli Hocam, bu kalem 2022'de 777 milyona çıkıyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Onu sorun, açıklasınlar, ona bir şey diyen yok. Sorun, açıklasınlar.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Genel yönetim giderleri. Pazarlama değil, araştırma değil...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hocam, profesörlüğün yanında avukatlık da var mı acaba? Avukatlık yapıyorsunuz hâlâ...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Yani lütfen...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Akbulut, devam edin.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Muhalefet milletvekilleri denetleyecek, iktidar milletvekilleri savunacak, biz burada böyle bir şekilde mi ilerleyeceğiz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin, devam edin.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Yine, keza aynı şekilde, diğer olağan dışı gider ve zararlar... Kıymetli bürokratlar, 2020'de 6 milyon lira bu kalem, 2021'de 23 milyona çıkıyor. Bakın, hepinizin dikkatlerine sunuyorum, kıymetli Sayıştay denetçilerimiz de burada, bu aynı kalem 400 milyona çıkıyor 2022'de. Yani bu zarar olmuş da durduk yere olmamış bu, hesaplar zaten söylüyor niye zarar ettiklerini? Yani sizden bu komisyona bunu açıklamanızı, Sayıştayın da bunu muhakkak ve muhakkak raporlarında var mı, yok mu, kontrol etmesini rica edeceğim. Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; 2020'de 6 milyon, 2021'de 23 milyon, 2022'de 400 milyondan bahsediyoruz, 400 milyon.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Tamam, açıklayacak şimdi.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Ya, bakın, niye böyle savunmaya geçiyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, devam edin, devam edin Sayın Akbulut.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Ben size bir şey söylemiyorum, hepimiz aynı komisyondayız, hepimiz aynı yerdeyiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "400 milyon lira kendi parası değil, vatandaşın parası olduğu için açıklanır, geçer gider." diye bakıyor ama Vekilimizin kendine ait bir para olsa, 10 bin lira da olsa, 50 bin lira da olsa "Anlat Vekilim." der "Niye böyle oldu?" der.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın, Sayın Yavuzylmaz, biraz önce Sayın Karakaya için "Avukat mısınız?" dediniz, siz de Akbulut'un avukatı mısınız? Lütfen, rica ediyorum yani.

Buyurun, devam edin Sayın Akbulut.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, sayın vekillerim, kıymetli bürokratlarım; bir kaleme daha dikkatinizi çekeceğim. Bakın, diğer olağan dışı gelir ve kârlar... Şimdi, bu zarar çok daha büyük olacakmış da burada bir alkışı hak ediyor kurum, Allah'ı var, hep yermeyelim çünkü 497 milyon 2020'de, 518 milyon -üç aşağı beş yukarı birbirine yakın rakamlar- 2021'de, 2022'de maşallah, öyle bir başarı göstermiş ki bu kalem 2 milyar 738 milyona çıkıyor Kıymetli Başkanım. Burada alkışı hak ediyor ama bu diğer olağan dışı gelir ve kâr hangi kalemlerden kaynaklandı? Bunun da bu Komisyona açıklanmasını sizlerden rica edeceğim.

Tabii, sorularda tekrara düşmek istemiyorum, benden önce kıymetli Çorum Milletvekilimiz o soruları sorduğu için aynı soruyu sormayacağım. Sadece ilgili daire müdürümüz, Burdur'la alakalı -ben Burdur Milletvekiliyim- ilimizde dağıtım şebekeneze bağlanma talebinde bulunan toplam şirket sayısını ve detaylarını yazılı olarak bizlere iletmelerinizi rica edeceğim.

Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Akbulut.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Değerli Komisyon, Türkiye'deki elektrik üretiminin yüzde 83'ünü özel sektör, sadece yüzde 17'sini kamu yapıyor. Elektrik dağıtımının yüzde 100'ünü, elektrik perakende satışının yine yüzde 100'ünü yine aynı özel şirketler yapıyor. AK PARTİ eliyle bazı özel şirketler bu piyasada âdeti kartel olmuş durumda. Geriye bir tek elektrik iletim sistemi kalıyor, o da özelleştirme sürecine sokulmuş durumda.

Değerli bürokratlar, TEİAŞ yani Türkiye Elektrik İletim AŞ birçok şirkete, birçok santrale kapasite mekanizması teşviki ödemesi yapıyor. Nedir kapasite mekanizması? Kapasite mekanizması, elektrik üretim santrallerine üretmedikleri elektrik kapasitesini hazırda tutmaları, emre amade tutmaları için ödenen bir teşvik. Şimdi, bu teşvik, bakın, burada gördünüz yönetmelikte belirtilen bu formülle yapılıyor. Şimdi, bu formül nedir? Bu formülde bir elektrik üretim santralinde toplam maliyet bütçesi var, aynı zamanda sabit maliyet bütçesi var ve piyasa takas fiyatı var, bunların tümünü alıyor, belirli çarpanlarla oluşturuyor ve diyor ki: "Eğer bu elektrik üretim santralini ürettiği elektriğin fiyatı piyasa takas fiyatının altında kalırsa zaten benim ona herhangi bir ödeme yapmama gerek yok, ben sadece sabit maliyet tarafıyla ilgili bir ödeme yapayım." Yani yine bir teşvik veriyor. Eğer piyasa takas fiyatının üzerindeyse yani zarardaysa, piyasada oluşan fiyata göre zarardaysa o zaman diyor ki: "Ben sana hem sabit maliyet kısmında ödeme yapacağım yani işçinin maaşı vesairesi -çalışanların, personelin çeşitli giderleri kısmında- aynı zamanda da toplam maliyet bütçesi üzerinden de bir ödeme yapacağım ve bu zararını ortadan kaldıracacağım." Yani vatandaşın veya bir mahallede market işleten bir esnafın veya sade bir çalışanın evinin bütçesini tutturamadığında çalacağı kapı yok ama siz bu özellikle, zaten özelleştirerek devrettiğiniz santrallere böyle bir ayrıcalık sağlıyorsunuz. Ne zamandan beri? 2018 yılından beri bunu yapıyorsunuz. Ama bunu öyle bir uyguluyorsunuz ki sizin sisteminizde, AK PARTİ'ye yakın olup da böyle termik santraller, çeşitli santraller alıp da zarar etmek ne mümkün? Devletin bütün kaynakları akıyor da akıyor. Şimdi, bakıyorum ben Soma Kolin Termik Santrali'ne, TEİAŞ'ın yaptığı kapasite mekanizması ödemesi 2023 yılından 2024 yılına gelindiğinde ne kadar artmış biliyor musunuz? Teşvikteki artış oranı yüzde 899 arkadaşlar, yüzde 899. Böyle, maaşında bu oranda bir artış alan vatandaş var mı? Bakın, örnek vereyim, daha detaylı olsun: 2023 yılı Ocak ayında Soma Kolin Termik Santrali'ne ödenen kapasite mekanizması teşvik tutarı 2 milyon 833 bin lira. 2024 yılının Ocak ayında ne kadar teşvik ödenmiş? 62 milyon 83 bin lira. Soma Kolin Termik Santrali'ne ödenen kapasite mekanizmasının teşvikindeki artış oranı yüzde 2.091, Şubat ayında yüzde 1.338, Mart ayında yüzde 771 ve neticesinde, devasa bir kamu kaynağını bu şirkete aktarmış oluyorsunuz.

Bir örnek daha verelim: Bolu Göynük Enerji Santrali, bu da Kazancı Holdinge ait. Bakın, bu santral için 2023 yılından 2024 yılına gelindiğinde ödediğiniz teşvik miktarındaki artış oranı yüzde 541 yani 2023 yılının Ocak ayında 1 milyon 448 bin lira teşvik ödemesi yapmışsınız, 2024 yılına gelindiğinde ne olduysa -bakın, ne olduysa, normal bir durum değil bu çünkü- Ocak ayı ödemesi 15 milyon 265 bin liraya çıkmış. Sadece Ocak ayları kıyaslandığında yaptığınız kapasite mekanizmasındaki teşvik ödemesinin artış oranı yüzde 954. Veriler TEİAŞ'ın resmî internet sitesinden; böyle bir durum.

Şimdi, tabii, bununla da kalmıyor, bu şekilde teşvik verdiğiniz çok sayıda santral var. 2025 yılına gelelim tabii, 2025 yılından da size bazı örnekler vereyim, Ocak, Şubat ayı verileri açıklandı. Bakın, bu verilere göre Koline ait Soma Kolin Termik Santrali'nde 2023 yılının Ocak ayı ile 2025 yılının Ocak ayındaki verilen teşvik miktarındaki artış oranı yüzde kaç biliyor musunuz, yüzde kaç? Yüzde 4.240. Tebrik ediyorum sizi gerçekten, vatandaş bu kadar fakirleşirken teşvik verme konusunda bu kadar eli açık, bu kadar şefkatli bir tavır sergilemiş olmanız gerçekten ne kadar duygusal. Şubat ayına gelindiğinde de 2023 yılı Şubat ayı ile 2025 yılı Şubat ayındaki verilen teşvik miktarındaki artış oranı yüzde 2.359. Yani rakam da verecek olursak Soma Kolin Termik Santralini 2023 yılı Ocak ayında aldığı kapasite mekanizması teşvik tutarı 2 milyon 833 bin lira, 2025 yılının Ocak ayında aldığı teşvik tutarı 122 milyon 991 bin lira yani arada 120 milyon lira fark var, 120 milyon lira teşvik tutarında artış var; 2 milyon lira teşvik alırken şirket 2023 yılının Ocak ayında, 2025 yılı Ocak ayında ödediğiniz teşvik tutarı 122 milyon lira. Bu kadar anormallik artık olamaz ve aynı durum yaklaşık olarak Bolu Göynük'te de var, Bolu Göynük'te de 2023 yılının Ocak ayında 1 milyon 448 bin lira teşvik ödenen şirket Kazancı Holding, 2025 yılının Ocak ayında 40 milyon 65 bin lira teşvik alıyor. Ya, ne kadar güzel, ne kadar rahat oluyor tüm bu olan biten.

Şimdi, diğer taraftan da şöyle bir kıyaslama yaptım, dedim ki: Acaba bütün termik santrallere yani kapasite mekanizması teşviki için baş vurmuş diğer santrallere de aynı devasa oranlarda teşvik veriyor musunuz? Şimdi, bu Soma Kolin Termik Santrali'ne ve Bolu Göynük Termik Santrali'ne vatandaşlarımızın, işçimizin, memurumuzun, emeklimizin aldığı maaşına yapılan zam oranı artış oranıyla kıyasladım. Şimdi, bu Kolin Şirketine ve Kazancı Holdinge verilen bu devasa teşvikleri bir de diğer termik santrallerle karşılaştıralım, bakalım oradaki durum ne? Mesela Yatağan Termik Santrali, hani, işçinin hop oturup hop kalktığı "Ya maaşımız ödenecek mi, işten mi çıkarılacağız, ne olacak?" dediği Yatağan Termik Santrali'nde bakalım ne yapmışsınız? Şimdi, bakıyorum, Yatağan Termik Santrali'ne 2024 yılının Ocak ayında verdiğiniz teşvik tutarı ne kadar biliyor musunuz? 628 bin 224 lira, 628 bin lira teşvik vermişsiniz, tebrik ediyorum. Soma Kolin Termik Santralinin 2024'ün Ocak ayında 62 milyon lira teşvik vermişsiniz. Birine 62 milyon, ötekine 628 bin. Ya, şimdi, burada çalışan işçilerin maaşı ödenemesin de kimin ödenemesin? Buradaki işçi ayağa kalkmasında kim ayağa kalksın? Siz ayağa kaldırıyorsunuz işçiyi. Soma Kolin Termik Santrali'ne veriyorsunuz 62 milyon. Tabii, o da orada çalışan işçinin cebine giriyor demiyorum, o da o şirketin kasasına giriyor neticesinde. Kolay mı; yatlar, katlar, uçaklar nasıl alınacak değil mi? Aradaki fark 61 milyon 454 bin lira, sadece 2024 yılı Ocak ayı kıyaslandığında. Peki, bu, istisnai bir durum mu? Bakalım, 2024 yılının Şubat ayında Soma Kolin Termik Santrali'ne ödediğiniz teşvik tutarı 69 milyon 348 bin; Yatağan Termik Santrali'ne bakıyorum ne ödemişsiniz 2024 yılının Şubat ayında? 742 bin 582 lira, aradaki fark 68 milyon 606 bin yani yaptığınız bu işte bir anormallik var ve öyle bir anormallik var ki Türkiye'deki enerji piyasalarını altüst eden bir anormallik. Bakın, size şöyle bir örnek vereceğim: İşte, zaman zaman anlatılır, özelleştirmelere biz karşı bir duruş gösteririz, deriz ki "Devlet piyasaları yönetebilecek bir güçte olsun." özelleştirmeyi savunanlar da der ki "Ya, kamunun elinde zarar ediyor, dolayısıyla biz özelleştirelim, hem bu yükten kamu kurtulsun hem de aynı zamanda daha verimli işletilebilir hâle gelsin." Gerçi Çayırhan Termik Santrali'ni ve maden sahalarını özelleştirmeniz sizin söylediğiniz bu gerekçelere karşılık gelmiyor çünkü kamu eliyle kârlı işletilen termik santralini özelleştirdiniz hem de yok pahasına, kelepir fiyata özelleştirdiniz. Ama bakın, AK PARTİ'nin yaptığı özelleştirmelerle ilgili size çarpıcı bir örnek, bu kapasite mekanizması teşviklerini de ilgilendiren bir örnek: Soma B Termik Santrali, bu da Soma'da bir başka termik santral. Bu santralin sahibi Konya Şeker; Konya Şeker bu santrali özelleştirmeden 685 milyon dolara aldı. Şimdi ben size ald diyorum ama siz 685 milyon doları bu şirket devlete ödedi zannetmeyin, kâğıt üstünde öyle, kâğıt üstünde ödemiş gibi öyle bir algı yaratılıyor, oysaki ödemedi. Bakın, biz Konya Şeker AŞ'nin Soma B Termik Santrali'yle ilgili, özelleştirmeyle ilgili ödemesi gereken 685 milyon doların yüzde 80'ini teşvikler ve ayrıcalıklarla geri aldığını tespit ettik, belgeleriyle tespit ettik. Bakın, bu Soma B Termik Santrali'nin Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna olan borcu 2024 yılı Kasım ayı itibarıyla burada, 9 milyar 480 milyon lira, ki şu anda mevcutta çok daha fazla artmış durumda; bu paranın dolar karşılığı 277 milyon dolar. Şimdi, bir vatandaşın devlete borcu var, bin lira; ödemedi bir faturayı, bir şeyi ödemedi, ne olur, ne yaparlar? O bin liralık borcun 277 milyon dolar olmasını bekler mi? Bekler mi yetkililer? Beklemez, hemen ne yapar? Hop, tepesine biner. Ne olmuş borç? 1 lira, 2 lira 3 lira, 100 lira, bin liradan başlamış, 277 milyon dolar olana kadar Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu kömür vermeye devam etmiş. Şirkete ödenen kapasite mekanizması teşvik tutarlarının ödendikleri yıllardaki dolar karşılığı toplamı da 94 milyon dolar. Şirketin özelleştirme borçlarına da dolardan TL'ye çevrilme ve 6 da taksit yapma imkânı getirildi, oradan sağladığı avantajla 177 milyon dolar yani şirketin kasasına dönen toplam tutar 548 milyon dolar. İsteyen hesap makinesini çıkarıp hesaplayabilir; Soma B Termik Santrali'ni 685 milyon dolara özelleştirmeyle alan Konya Şeker AŞ 548 milyon dolarını teşvikler ve ayrıcalıklarla birlikte geri almış durumda ve neticede bedavaya bir termik santrale sahip oldu, ürettiği elektriği de sattı, oradan elde ettiği gelirle birlikte zenginliğine zenginlik kattı. Şimdi, TEİAŞ da şirkete bu teşvikleri ödemeye devam ediyor. Neticesinde ne yaptı Konya Şeker de? Banka borçlarını kapattı, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna olan borcu ödemedi, Soma B Termik Santrali AŞ adındaki şirketi orada bıraktı, döndü bir Hükümeti tehdit etti "Ben bırakır, çeker giderim, ona göre." dedi. Neticesinde, zaten aslında, fiilen maliyet olarak zaten devlete geri dönmesi gereken EÜAŞ'ın işletmesi, TKİ'nin de yine oradaki konumunu alması gereken bir santral şu anda birilerine ait durumda, maalesef bununla ilgili de herhangi bir iş ve işlem gerçekleştirilmiyor.

Şimdi, demek istediğim şey şu: Ya, böyle santrali kim almaz? Böyle santrali kim işletmez? Böyle zenginliğe kim ulaşmaz? Bu gibi uygulamalarla kimler zengin oluyor, bunları tespit ediyor musunuz? Yani nasıl bunların peşine düşen, denetleyen, araştıran milletvekilleri olarak bizimle karşı karşıya, yan yana geliyorsanız, herhâlde bu santrali satın alan şirketlerle de böyle özelleştirme bedelinin yüzde 80'ini arka kapıdan geri alan, hatta sizlerin attığı imzalarla bu paraları geri alan şirketlerin üst düzey yöneticileriyle yan yana gelmiyor musunuz ve bunları sorgulamıyor musunuz, bunların gereğini yapmıyor musunuz? Böyle bir durum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toparlayalım Sayın Yavuz Yılmaz.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) - Toparlayacağız.

Şimdi, gelelim bir diğer konuya, bu KİT Komisyonunu çok ilgilendiren bir konu Başkanım. Maalesef...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Söyledikleriniz ilgilendirmiyor muydu? Hepsini ilgilendiriyor.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) - Şimdi, KİT Komisyonunun...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yirmi dakikadır konuşuyorsunuz ama.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) - ...bütününü çok ilgilendiren bir konuya temas edeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, buyurun.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) - Şimdi, Değerli Başkanım, biz KİT Komisyonu olarak geçtiğimiz dönemde birlikte çalışmalar yaptık. Bu çalışmalardan biri de Türkiye Kömür İşletmeleri kurumunun denetimiyle ilgiliydi ve bu denetimi biz yaparken...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Türkiye Kömür İşletmeleri geldiği zaman konuşalım o zaman onu.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) - Çok güzel, konunun nasıl ilgili olduğunu size söylediğimde bunu anlayacaksınız. Şimdi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunu biz denetlerken orada bir bulgu vardı "Termik santral kurma şartlı redevans sahası tahsis edilen şirketlere sağlanacak kömür fiyatlamasında şirketlere avantaj sağlayacak uygulamalar yapılmaktadır. Genel müdür oluruyla hayata geçirilen bu uygulamalar kamu zararı yaratmaktadır, o nedenle redevans ödemelerinin piyasa takas fiyatına göre değil ÜFE'ye göre yapılması gerekmektedir." şeklinde bulgu vardı. Neticede normalde sözleşmesi ÜFE'ye göre olan ancak genel

müdür oluruyla kanunsuz ve usulsüz bir şekilde piyasa takas fiyatı üzerinden redevans ödemesine çevrilen bu uygulama KİT Komisyonunun da çabalarıyla birlikte iptal edildi ve neticesinde şirketler bu piyasa takas fiyatı ve ÜFE üzerinden ödenen redevans tutarları arasındaki farkı yani usulsüz zenginleşme dediğimiz kısmı geri ödediler. Ödedikleri tutar da bir şirket için 49 milyon 537 bin lira, diğer bir şirket için de 87 milyon 621 bin liraydı. Şimdi, biz bu şirketlerin fazladan ve usulsüz olarak... O dönemin genel müdürü herhâlde gece yatıp, rüyasında görüp "Yahu dur, ben şu ÜFE'yi piyasa takas fiyatına çevireyim." demeyeceğine göre, dememiş olduğuna göre, bu şirketlerin baskısı ve talebiyle bu değişikliği yapmış olduğuna göre bu yapılan hatalı uygulama düzeltilmişti. Değerli Başkanım, meğerse düzeltilmemiş, KİT Komisyonu kandırılmış. Nasıl kandırılmış anlatayım: TKİ'nin raporlarına baktığınız zaman bu tutarlar ödenmiş görünüyor ama dönüyorsunuz, TEİAŞ'la ilgili olarak EPDK kararlarına bakıyorsunuz, burada, bu kayırmacılığın yapıldığı 2 şirkete burada aslında geri ödedikleri tutarın tekrar ödendiğini görüyorsunuz. Kim bu 2 şirket? Biri Soma Kolin Termik Santrali'ni işleten, biraz önce verilerini paylaştığım Kolin, biri de Bolu Göynük Termik Santrali'ni işleten, bu santralin sahibi Kazancı Holding. Güya TKİ'nin onlara fazladan ödediği bu tutarı geri ödenmiş görünmüyorlar, arka kapıdan ne yapıyorlar? EPDK bir karar alıyor 25 Ocak 2024'te, kararda diyor ki: "Bu Kapasite Mekanizması Yönetmeliği'yle ilgili kapasite ödemesinin yapılacağı ilgili fatura dönemine ilişkin elektrik miktarı kullanılarak hesaplanan redevans bedelinin ilgili kamu kurumuna ödendiğine dair faturanın sistem işletmecisine sunulması hâlinde bu bedelin üçte 1'inin yönetmeliğin 8'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası gereğince hesaplanan bütçe kapsamında öncelikli olarak şirketlere ödenmesine." Yani burada tarif ettiği şekilde sadece termik santral kurma şartıyla ürettiği elektrik miktarına göre redevans bedeli ödeyen tüm Türkiye'deki elektrik santralleri içinde sadece 2 şirket var, biri Soma Kolin Termik Santrali, bir Bolu Göynük Termik Santrali. Yani bundan daha fazla adrese teslim bir teşvik sistemi olur mu? Ben itiraz ediyorum, hayır, bu alınan karar uygulanmamalıdır. Ne demek 2 tane şirketi tanımlayan şekilde Kapasite Mekanizması Yönetmeliği'ni bağlayacak bir karar almak ve bunu uygulamak; bu nedir? Bundan daha öte ayrımcılık olur mu? Yani söylemeyeyim, söylemeyeyim diyorum, bundan daha âlâ peşkeş olur mu ya? Hem vatandaşa karşı - ödenen tutarların hepsi vatandaşın vergileriyle ödeniyor- hem diğer elektrik üreticilerine karşı böyle bir haksızlık yapılır mı, bu şirketlerin ne ayrıcalığı var? Biz Türkiye Kömür İşletmeleri kurumunda termik santral kurma şartıyla redevans sahası tahsis edilen Soma Kolin ve Bolu Göynük Termik Santrallerinin sahiplerini fazla ödenen, usulsüz olarak ödenen tutarı, geri işlemi durduracağız, geri alınmasını sağlayacağız, arka yoldan 2 şirket ilerleyecek ve Türkiye Kömür İşletmeleri kurumunu bırakacak, aslında, denetimden ve bizim gözümüzden kaçacak şekilde dönecek, TEİAŞ'ı ilgilendiren boyutta EPDK kararıyla birlikte sadece bu 2 şirkete ödediği redevans bedelinin üçte 1'i geri ödenecek TEİAŞ tarafından, siz geri ödüyorsunuz. Yani buna itiraz etmiyor musunuz? Böyle uygulama olur mu? Ne ayrıcalığı var bu şirketlerin, ne özelliği var diğerlerinin yanında?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Deniz Yavuzılmaz, toparlayalım artık.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Toparlıyorum.

Bunlara devasa tutarlarda teşvik ödenecek, dönecek, diğer santrallerin bir kısmı da işçileri işten çıkarıyoruz diye ayağa kalkacak.

Değerli dostlar, değerli bürokratlar; bu uygulamalara karşı direnmeniz lazım. Bakın, bir davranış biçimi vardır, kamu idarecilerinin her şeyi değiştirme gücü olmayabilir ama değiştiremediği noktada da bu gibi durumlarda da bir istifa dilekçesi vardır, görevden ayrılma dilekçesi vardır, onu verir. Siz bu sürece ortak oluyorsunuz. Sonsuza kadar bu görevlerde kalınmayacak. O nedenle, Bakan Yardımcısı da burada, ben kendisine de söylüyorum, bu uygulamayı kim başlattıysa, kim devam ettiriyorsa, kim böyle EPDK kararları alıyorsa... Kaldı ki bunun bir de 2025 yılında alınan örneği de var. Bakın, burada yani 2025 yılında da bu uygulama devam ediyor, 2 şirketin Kolin ve Kazancı Holdingin korunup kollanması, ihya edilmesi, zenginleştirilmesi uygulaması burada da devam ediyor.

Son olarak söylüyorum, bunun sonucu olarak da maalesef bu 2 şirket devasa şekilde zenginleşecek şekilde bir kamu kaynağı transferiyle ihya oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Sarıgül.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkanım, sağ olun, anlayışınıza, demokrasi anlayışınıza, sabrınıza çok teşekkür ediyorum.

Hocam, size de çok teşekkür ediyorum, sağ olun; bizim Deniz Yavuzılmaz Başkanımıza bir top attınız, bundan sonraki çalışmalara da müdahil ettiniz, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, Sayın Deniz Yavuzılmaz, değerli kardeşim bütün konuları detaylı bir şekilde dile getirdi, ben de izin verirsenez kısa bir iki şey aktarmak istiyorum. Bir kere, buradaki yaptığımız konuşmaların tamamı halisanedir ve tamamı cennet vatanımızın menfaatlerine eş değerdir. Önerilerimizin tamamı hazineyi korumak ve devletimizi korumakla eş değerdir. İktidar her zaman muhalefete sizin gösterdiğiniz gibi tahammül gösterecek, saygı gösterecek, muhalefet de ne istediğini bilecek, yarın iktidar olduğu zaman kendisine nasıl davranılması gerekiyorsa bunu bilecek.

Yıllar önce, tam otuz altı sene önce, mekânı cennet olsun, koltuğunuzda -yine KİT Komisyonu üyesiydim, koltuğunuzda Yusuf Bozkurt Özal Bey vardı. Çok değerli, onun da sizler gibi, böyle, çok hoşgörülü çalışmaları vardı, onu da böylece bir kere yâd etmek istiyorum.

Sayın Başkan, bir kere, bilmenizi arzu ediyorum ki hiçbir milletvekili arkadaşımızın burada bireysel bir konusu yok. Yaptığımız konuşmaların tamamı, inşallah, cennet vatanımızın yararınadır. Milletvekilinin görevi, takdir edersiniz ki halkın avukatı olmaktır. Size şunun için teşekkür ediyorum: KİT Komisyonunun ağırlığını lütfen hissettirmenizi arzu ediyorum ve bunu da hissettiriyorsunuz.

Sayın Başkan, daha önceki günlerde burada konuşmalar yapılırken, KİT Komisyonuna gelen, huzura gelen arkadaşlardan bir bakan yardımcımızın burada bulunmaması önemliydi. Uyarımızı dikkate aldınız ve bugün burada Sayın Bakan Yardımcımız Nevzat Şatıroğlu'nun burada bulunması, buradaki konuları dikkate alması, geçmiş dönemde de milletvekilliği yaptığı için bizim için son derece gerçekten kıymetlidir çünkü burada aldığımız konuların Erzincan usulü, mala davara bir faydası olsun.

Mala davara faydası olmayan iş boş vakit geçirmektir. Hiçbirimizin de Allah'ımıza bin şükür, boş vakti yok, hepimizin zamanı kıymetli.

Biz istiyoruz ki burada hiçbir zaman, asla münakaşadan yana değil müzakereden yana olalım ve konuştuklarımızın hepsinin Enerji Bakanlığına inşallah bir katkısı olsun.

Parlamento adına biz ne yapıyoruz? Hesapları denetliyoruz. Bu son derece değerli. Burada ne var? Sayıştayın ben kutluyorum, tebrik ediyorum. Sayıştayın önemli verileri var, önemli bulguları var. Belediye Başkanı olduğum dönemde de Sayıştayla muhteşem çalışmalar yaptım. Sayıştay, devletimiz adına denetleyen çok önemli bir kurum. Biz, tabii, yasama organı olarak da halkımızın bize verdiği yetkiyi -çeşitli siyasi partilerden bütün arkadaşlarımız burada- kullanıyoruz. Demokrasilerde milletin vergisini harcayan herkes hesap vermeli. O hesabı verirken de biz onu, tabii, o hesabı sorarken de saygı kuralları içerisinde, sevgi kuralları içerisinde, bireyselliğe indirmeden, onları, o hesapları sormalıyız.

Sayın Başkanım, şunu ifade etmek istiyorum: Konutlar var. Bakın, bunlar özel sektöre ihale olduktan sonra -buranın konusu olmayabilir ama genellikle Enerji Bakanlığı olduğu için Sayın Bakan Yardımcımız da burada- öylesine bir yer var ki 50 metre-100 metre. Eskiden devletimizdeyken oralara hemen o elektrik çekiliyordu, şu anda çekilmiyor. İkincisi, özel sektör aldıktan sonra, üzülerek ifade ediyorum ki fazla yatırımlar yapılmıyor.

Sayın Başkanım, konutlar önemli ve değerli. Allah'ım hiç kimsenin ışığını söndürmesin, devletimizin ışığını da inşallah söndürmesin. Ama bilirsiniz ki televizyon ışığıyla, binlerce insan akşam elektrik kullanmadan televizyonu gecesini geçirmeye çalışıyor.

Bir de Sayın Bakanım, sanayicilerimiz var. Sanayiciler son derece önemli. Buradaki elektrik fiyatlarına bir dikkat çekmek lazım ve inanır mısınız, bu rakamlar yükseldikçe her gün üretim zorlanıyor ve işçi çıkarmayla ilgili de problemler oluyor.

Bir de canım Sayın Başkanım, Sayın Deniz Yavuzılmaz bizim gölge bakanımız, biliyorsunuz, değiştirme birliği olarak burada efendim yani inşallah, değiştirme birliği olarak burada. Şimdi HES'ler var. Efendim, inanın ki bu HES'leri tekrar incelemek lazım, Komisyon olarak da planlamak lazım. Doğaya ve çevreye de -sizin konunuz olmadığını biliyorum ama başka bir konu Sayın Bakanım, bunu da iletmenizde fayda var- rüzgâr ve güneş enerjisine ağırlık vermek ülkemizin doğası açısından, çevre açısından da ekonomik olarak da çok değerli diye düşünüyorum. Elektriği millî servet olarak değerlendiriyorum. Elektrik gerçekten millî servettir. Şeker ne kadar millî servetse, kâğıt fabrikaları bizim için ne kadar millî servetse elektrik de o kadar millî servettir.

Savunma sanayisinde elde ettiğimiz başarının elektrikte de elde edilmesini arzu ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Sarıgül.

Evet, son konuşmacı olarak sözü Sayın Karakaya'ya vereceğim.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Kurumumuzun çok değerli yöneticileri, Değerli Bakan Yardımcımız; daha önce burada birlikte, yine, beş yıl süreyle yan yana görev yaptık; eski KİT Genel Müdürü aynı zamanda, bu konuların da içinde olan çok deneyimli bir arkadaşımız; burada görmekten de son derece mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum. Çok teşekkür ediyorum .

Efendim, şimdi, tabii, TEİAŞ yani bizim özellikle elektrik arz güvenliğimiz açısından son derece önemli bir kurumumuz. Ben genellikle KİT'leri değerlendirirken hep söylüyorum; bunların işlevleri, kendilerine ana statülerinde yüklenen görevleri ve onları ne ölçüde, ne derecede yerine getirebiliyorlar, kendilerinin ilk kurulduğu gündeki kendilerine olan ihtiyaca ne kadar cevap verebiliyorlar, değişim ve gelişim içerisinde ne kadar yol alabiliyorlar, bunlara uyum sağlayabiliyorlar; o yönleriyle değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda da önemli işlerin yapıldığını da gerek genel olarak kamuoyundan gerekse buradaki sunumlardan anlıyoruz. Ya, bununla birlikte, özellikle yenilenebilir enerji yatırımlarının hızla arttığı bu dönemde de TEİAŞ'ın şebeke planlamasında daha proaktif olması ve yeni üretim tesislerini iletim sistemine zamanında entegre ederek altyapı yatırımlarını hızlandırması gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Ayrıca, dijitalleşme, akıllı şebeke uygulamaları, siber güvenlik yatırımlarının artırılması da kurumun geleceğe daha dirençli şekilde hazırlanmasını sağlayacaktır diye bir hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Tabii, bugüne kadar yapılan birçok aktivite ve faaliyetten dolayı da emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir de genel olarak, bu sadece TEİAŞ toplantısında değil Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; yani burada biz bazı şeylere itiraz ediyoruz. İtirazımız daha çok usulle alakalı itirazlar. Elbette milletvekilleri, kamunun kaynaklarını kullanan, tabiri caizse tüyü bitmemiş yetimin hakkının olduğu bu kaynakları sevk ve idare edenleri millet adına burada sorgulayacağız. Var olmamızın, burada bulunmamızın ana sebebi de bu. Burada bir sorun yok, burada her şey sorulabilir ama itiraz bazen konuların çarpıtılması, bazen hatalı olarak, bazen başka maksatlı olarak ya da maksat, niyet son derece iyi olsa da sonucuna bakıldığında başka yerlere, farklı algılamalara gidecek etkiler oluşturduğunu görebiliyoruz. Söylemeye çalıştığımız sadece bu. Biz yıllık hesaplar üzerinde konuşuyoruz. Bu konunun uzmanı yasal olarak yetki verilmiş Sayıştay, Sayıştay denetçileri, uzman kişilikler, kurum ve komisyonlar olarak bu çalışmaları yapıp önümüze getiriyor. Biz bunlar üzerinde konuşacağız ama bazen konu ağırlıklı olarak söylentiler üzerinden, dışarıda konuşulanlar üzerinden devam edince haksızlıklara neden olabilecek sonuçlara da gidebiliyoruz.

Şimdi, benim biraz önceki itirazım şunaydı: Tabii, farklı şekillerde, "itham" demeyeyim yani bir şey değil. Evet, doğrunun avukatıyım. Ben burada doğrunun peşindeyim, kimsenin de şeyinde değilim. Yani öncelikle şunu söyleyelim ki bakın, burada biz şurada anlaşıyoruz: Beytülmale kim el uzatıyorsa zehir zakkım olsun!

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Söylemek yeterli değil yalnız, gereğini de yapmak lazım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Burada kimsenin, şu Komisyonla kimsenin buna itiraz edeceği yok, kimse de etmiyor ama insanlara bazı şeyleri sorarken ya da bazı şeyleri gündeme getirirken imalarla yapmanın da doğru olmadığını, bunların yanlış olduğunu -her nerede, her ne şekilde olursa olsun- yani dışarıda çıkıp bu konularda itiraz edip ama böyle bir yerde farklı algılamalara, farklı anlaşılmalara neden olabilecek bir şeyleri söylemeye, itiraz bu. Yani buradaki bürokratin elbette her cümlelerin

arkasından edebinden dolayı, bulunduğu konum ve yerden dolayı burada milletvekillerine cevap vermiyor olması bunun kabul edildiği ya da bu konuda bir şey söylemediği anlamına da gelmiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Cevap verecekler belki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bir dakika, biz karışmadık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Lütfen...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Karakaya, devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, lütfen... Ama bir şeyi söylerken ağızımızı açtığımızda ağızımızı açtığımızla suçlanıyoruz, Sayın Yavuzılmaz, lütfen... Bakın, burayı siz yönetmiyorsunuz, uyacaksınız edebe, adaba!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Karakaya, devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Şimdi, bakın, ben bir şeye itiraz ettim, örnek olsun diye söylüyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, hiç bulgularla ilgili konuşmuyorsunuz ki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Karakaya konuşuyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Değerli Milletvekilim, ya, bulgularla da konuşuyoruz, her şeyle ilgili konuşuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, bekliyorum, bulguyla ilgili şu... Yani toplantıda bir şey gelişirse...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz, lütfen...

Sayın Karakaya, devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Mali konularda uzman bir arkadaşımız, daha önce de çok sayıda toplantıda bir araya geldik, değerlendirmelerini de hep takdir ettim, daha en son toplantıda da dedim ki: Onun üzerinden söylediklerine aynen katılarak söylüyorum, burada bir itirazımız yok ancak bugün herhâlde biraz aceleye getirdi. Bakın, şöyle bir algı oluşmaya çalıştı, benim itirazım buna oldu, algı şu: "Genel yönetim giderleri Yönetim Kurulunun giderleridir; buna da herhâlde itiraz edecek kimse yoktur." deyince yani bunu sormasa yine itiraz etmeyecektim, yeri geldiğinde söyleyecektim, benim itirazım ona oldu. Genel yönetim giderleri, giderlerin fonksiyonel ayrımında yapılan AR-GE, pazarlama ve genel yönetim olmak üzere fonksiyonel dönem giderleridir. Genel yönetim giderlerinin türlerine baktığımızda, ilk madde olarak malzeme gideri vardır, işçilik giderleri vardır, çeşitli giderler vardır, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler vardır, amortisman giderleri vardır. Şimdi, bakın, aynen, gelir tablosunun hemen arka sayfasını çevirdiğimizde; lütfen çevirin... Yani benim burada itirazım neye? Bakın, faaliyet giderleri içerisinde genel yönetim giderlerinin dökümünü vermiş...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Hocam, bir şey sorabilir miyim? Malzeme giderlerinin genel yönetim giderlerinde ne işi var?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Hah! Ya ne olur yapma, ne olursunuz ya! Ya, uluslararası standartlar bu, tek düzen muhasebe sistemi 94 yılında uygulamaya girdi, Türkiye'de ben de o dönemde 81 ilin rahatlıkla... Rıfat Nalbantoğlu'na sorun Allah aşkına yani ne olursun, bunu ona sorun, milletvekiliniz.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Size soruyorum, açıklayın.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Tamam kızmıyorum, kızmıyorum İzzet Bey olay şu: Bakın, bizim bütçelerde de daha farklı sınıflandırmalar var, giderlerin sınıflandırma esasları var. Tek düzen muhasebe sisteminde giderler çeşit ve fonksiyonel olarak sınıflandırılıyor. Genel yönetim giderleri fonksiyonel sınıflandırmanın bir ürünüdür, çeşitler bunun altında yer alır Yani "Genel yönetim giderleri neden oluşuyor?" deyince, bakın, genel yönetim işlerinde çalışan tüm personelin, özel büro personelinin, genel müdürün, özel kalem müdürünün, genel sekreterleri, kapıcısı, çaycısı neyse o genel müdürlük binasında çalışan herkesin ücreti buraya girer; o binanın amortismanından aldığı payı, masası, sandalyesi bilmem ne ise maddi duran varlıkların amortismanı buraya girer. Elektrik giderleri, su giderleri... İşte, yani ben bunu anlatmaya çalıştım, genel yönetim giderleri de bu kalemin alt kalemidir. Burada belki bunu çok merak ediyorsak soru şudur, ben de soruyorum: Sayın Genel Müdürüm, ben genel yönetim giderleri içerisinde Yönetim Kurulu üyeleri için yapılan giderleri ayrı olarak, tek kalem olarak istiyorum ama parantez içerisinde de bunlara ödenen huzur hakkı -sizinle alakalı, yönetimle alakalı bir durum değil- onu ve sizin kontrolünüzde olan giderlerin ne kadar olduğunu öğrenmek istiyorum. Bunun içerisindeki payı nedir? Bu bir soru.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Orada başka şirketlerde görev alıyorsa...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bakın, o başka bir şey, ben buradaki... Şimdi, Deniz Bey, ben buradaki bir şeyi söylüyorum, başka yerlerde görev alıyorsa... Bir defa kaldırıldı, sadece bir yerden alabiliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Daha iyi oldu, başka yerlerden de alıyorsa...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Deniz Bey...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Onu da sorarsanız onun da yanıtını alabiliriz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Şimdi, bakın, benim burada söylemeye çalıştığım anlaşıldı mı Değerli Komisyon üyeleri? Yani 777 milyon TL sanki Yönetim Kurulu üyelerinin cebine inmiş bir şey şeklinde algılatılmaya çalışıldı, bu doğru değil diyorum. Bunu söylemezsem vebal olur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyoruz Sayın Karakaya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bürokratlar zor geçiniyor zaten!

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bakın, işte, bunun gibi, ben tek tek de hepsini de burada söyleyebilirim, bugüne kadar söylenen bir çok şeyde bu tür çarpıtmalar var, yapmayın Allah aşkına!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bilgilerimizi tazeledik, teşekkür ediyoruz Sayın Karakaya.

Toparlayalım Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkanım, hemen bitiriyorum.

Bakın, bir şey daha var, yine aynı şekilde, benim şurada notlarım arasında da daha önceden yine bu toplantıda olağan dışı gider ve zararlarla ilgili bazı uyarılarım olmuş, onların detaylarını göremiyorum, bunlar da olursa iyi olur demişim. Daha sonraki şeyde de bu düzeltmelerin de yapıldığını gördük, onun için de teşekkür ediyorum. Ancak buradaki yine gündeme getirilen

olağan dışı gider ve zararlarla ilgili kaleme şöyle baktığınızda, daha ben o olağan dışı gider ve zararların, bakın, samimiyetle söylüyorum o kadar yükseldiğini görünce hemen aklıma gelen şu oldu, dedim ki bunlar kıdem tazminatı karşılığı ayırıyorlar. Ayırıyor musunuz?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Ayırıyoruz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ayırmıyorsunuz, kıdem tazminatı karşılığı ayırmıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, daha sonra detaylı olarak yanıtlarsınız, yazılı olarak verirsiniz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ama bakın, bir şey söyleyeceğim: Nedir biliyor musunuz olağan dışı gider ve zararlarıdaki artışın ana sebebi? 2022 yılında önemli ölçüde kıdem tazminatı ödemişsiniz. O kıdem tazminatını da götürmüş önceki dönem gider ve zararlar içinde, olağan dışı gider ve zararların altında, önceki dönem gider ve zararlarına yazmışsınız; kıdem tazminatı ödemeleri, karşılıktan karşılamamışsınız, karşılık ayırsaydınız orada küçük karşılık tutarı var yani nedir, onu da bilmiyorum ama yani önceden karşılık ayırmadığınız için olağan dışı gider ve zarar yazmışsınız, olağan dışı gider ve zararlar bu kalemden dolayı fırlamış, artmış. Yani cevabı ben verdim, anlatabildim mi? Cevap da bu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Farklı şeyler söylendi. "Ayırmamışsınız." dediniz, "Ayırdık." dedi.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, ben anladım da bunlar hiç konuşulacak şeyler değildir yani orada...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürümüze "Detaylı olarak, yazılı olarak verin yanıtı." dedik.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, bürokrat suçlanarak bunlar sorulmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Suçlama değil, anlamaya çalışıyorum siz mi haklısınız, Genel Müdür mü?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, haklılıkla alakası yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yazılı olarak, detaylı olarak verecek Yavuzylmaz, tamam. Yazılı olarak Genel Müdürümüz verecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hangisi doğru söylüyor anlamak istiyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Haklılıkla alakası yok, ben sadece iki kalemdeki durumu anlatıyorum, burada da görülüyor yani bunu söylüyorum ama öyle bir allanıp pullanıp öyle bir sunum yapılıyor ki ya, zannedersiniz ki her şey olmuş bitmiş; hadi kalkalım, sıkalım boşazını... Böyle bir şey olur mu ya! Yazıktır günahtır!

MAHİR POLAT (İzmir) - Öyle boşazını sıkacak bir Vandal burada yok ağabey.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bakın, baştan söyledik, burada hiç kimse ama hiç kimse yapılan yanlışın arkasında olmaz, bugüne kadar bu Komisyon olmadı, olmayacak da hesap sorulacaksa sorulur. Hesabın sorulmasının da hukuk içerisinde yolu yordamı bellidir ama burada kalkıp da insanları zan altında bırakmanın, ağır birtakım şeylere varabilecek algılatmalara girmenin de siyasetle falan da hiçbir alakası yok, önce etik olmak lazım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Belki Genel Müdür doğru söylüyor, siz yanıtlıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Dindar, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Değerli Başkanım, Meclisteki milletvekillerimiz Genel Müdürden daha mı iyi biliyor TEİAŞ'ı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen Sayın Yavuzylmaz, Sayın Dindar'ı dinleyin.

Buyurun Sayın Dindar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O "Ayırdım." diyor, ayırmadığını söylüyor yani hangisine itibar edelim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın, Sayın Dindar'a saygısızlık yapıyorsunuz Sayın Yavuzylmaz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ya, mali tablo tekniğini Genel Müdür bilmek zorunda değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Niye Genel Müdürün söylediğine itibar etmeyelim? Niye onun söylediğine itibar etmeyelim?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Buradan belli ama, ben buna inanıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ama öyle söyledi, niye öyle söyledi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Dindar'ı dinleyelim.

Buyurun Sayın Dindar.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de tüm katılımcı kurum temsilcilerini saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Elektrik iletimi ve dağıtım meselesi elbette çok önemlidir. Türkiye'de bu mesele çiftçiden sanayiciye, tüm yurttaşlardan hane halklarına herkesi ilgilendirmektedir. Son yıllardaki zamlardan sonra elektrik faturaları hem haneler hem de işletmeler için en temel gider kalemleri arasındadır. Faturasını ödeyemediği için enerjisi kesilen hane ve yurttaş sayısı yüz binlerle ifade ediliyor. Bu nedenle, ıcralık olan on binlerce yurttaşımız var. Bu nedenlerle en ucuz ve en temiz enerjinin üretilmesi ve vatandaşlara ulaştırılması için kurumsal bir politika izlenmelidir. Maalesef, 2000'li yıllardan bu yana bu alanda halkın ihtiyaçları değil şirketlerin ihtiyaçlarını önceleyen bir politika var. Bildiğiniz üzere, 1800'lü yıllarda elektrik kullanımı birçok ülkede yaygınlaşmaya başladı, Türkiye'ye biraz geç geldi. Bizim bölgemize daha da geç geldiğini söylememize gerek bile yok; özellikle sokak ve yol aydınlatması konusunda kırsal bölgelerin, ülke genelinde ve en çok da seçim bölgemde olduğunu ifade edebiliriz. Eti Maden ve TEK'le başlayan elektrik yaygınlaştırma faaliyetleri 1990'lara kadar Kürt illerine tam olarak ulaşamamıştı. 2025'te bile elektrik altyapısı düzgün olmayan yüzlerce köyümüz var, en hafif rüzgârda elektrik kesintisi yaşayan yüzlerce mahallemiz var. Bu yönüyle TEİAŞ'ın ve denetleyici kurum olarak TEDAŞ'ın orta vadede bu altyapı sorunlarını çözmesi gerekmektedir. Raporlarda TEİAŞ'ın 2021 yılında 3,7 milyar TL net kâr sağladığını görüyoruz. Sonraki yıllarda ise yaklaşık 10 milyar TL net zarar ettiği ifade edilmektedir. Bu zarar etme eğilimi 2023 ve 2024 yılında devam etmiş midir, daha sonra bunları da göreceğiz. Vatandaşlara ve işletmelere yansıtılan elektrik zamlarına rağmen TEİAŞ'ın zarar etmesi nasıl izah edilebilir? 86 milyonun hizmet aldığı bir kuruluşun zarar etmesi, bir planlama

ve yönetim sorununa işaret etmektedir. Ekonomik kriz nedeniyle maliyetlerdeki artış gelir artışını geçtiği için mi bu zarar ortaya çıkmıştır yoksa yönetim giderleri mi artmıştır?

Değerli milletvekilleri ve sayın kurum temsilcileri; elektrik altyapısındaki kalite ve arızaların zamanında giderilmesi meselesi can güvenliği ve işçi sağlığını doğrudan etkileyen bir faktördür. Maalesef, hâlâ hafızalarda güncel olan geçen yıl İzmir'de 2 insanımızın canını yitirdiği vakanın mahkemesi devam ediyor. Yağmur ve sel durumlarında elektrik altyapısı kusursuz olmalıdır. Evlerde ve iş yerlerinde elektrik akımına kapıldığı için her yıl yüzlerce insanımız yaşamını yitirmekte ve engelli kalmaktadır. Bu nedenlerle, bu alandan sorumlu kurumların yaşam hakkını etkileyen bir işle uğraştıklarını bilmeleri ve bu bilinçle hareket etmeleri gerekiyor. Yüksek gerilim hatlarının geçtiği bölgelerde uyarı levhalarının çok dilli hazırlanması, o bölgelerde yaşayan halka gerekli uyarı eğitimlerinin yapılması gerekiyor, aksi takdirde çok vahim vakaların yaşandığını biliyoruz. Yine, raporda belirtilen, şirkete ait olmasına rağmen şirket adına tapu tescili yapılmayan taşınma sorunu güncel olarak devam etmekte midir? Tescil işlemi devam eden taşınmaz sayısı kaçtır? Bu sorunlar yıllardır neden çözülüyor? Tescil olmadan kullanılan taşınmazlardan hangi sorunlar ortaya çıkıyor ve nasıl çözülüyor? Görüldüğü üzere mevzuat boşlukları ve eksiklikleri var, gecikmeksizin giderilmemesi durumunda kurumun hukuki riskleri ve zararları artacaktır. Rapordan da görüleceği üzere milyonlarca lira mahkeme ve dava giderleri açığa çıkıyor. TEDAŞ'la ilgili olarak da şunu ifade etmek isterim: Enerji teşvik ve desteklerinin, bölgesel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak yeniden yapılandırılması gereklidir. Özellikle, TEDAŞ ve VEDAŞ bölgelerinde halkımız ile şirket yetkilileri, dönem dönem jandarma ve kolluk zorluğuyla karşı karşıya gelmektedir. Yıllardır çözüm bulunamayan çiftçilerin enerji ihtiyacı ve kayıp kaçak altyapı sorunları halkı mağdur etmektedir. Şirketler kendi eksik altyapılarının faturasını da halka kesmektedir. Hizmet kalitesinde sorun olan bu bölgelerde altyapı ve enerji destekleri geliştirilmelidir. Enerji teşvik ve desteklerinin miktara ve bölgeye göre dağılımları kamuoyuna açıklanmalıdır. Şirketlere yönelik TEDAŞ'ın kontrol ve denetim görevleri kamu yararı ölçüsüyle olmalıdır ancak 21 adet elektrik dağıtım şirketinin arasında 2036-2041 yılına kadar ayrıştırılmış durumdadır. Yine, aslında halkımız bu şirketlere fatura ödeyecek, 2041 yılına kadar devam edecek. Her konuda merkeziyetçi ve tekolci davranan iktidar bu konuda bölgelere göre bir yapılanmaya gitmiş görünüyor.

Sözlerimi bitirirken tasarruflu enerji kullanımı ve kültürün yaygınlaşması için bir kampanyanın gerekli olduğunu ifade etmek istiyorum. Malum olduğu üzere gittikçe gündemimize gelecek olan iklim krizinin önemli bir boyutu enerji kullanımıyla ilgilidir. Bu konuda hem TEİAŞ'ın hem de TEDAŞ'ın görev ve sorumluluklarının olduğunu da bilmeliyiz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Dindar.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak yanıt verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, sayın milletvekillerinin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sayın Başkanım, hızlıca, hemen cevaplayacağım.

Öncelikle şunu arz edeyim: Sorulan sorularla ilgili, baktığımızda, birçoğu TEİAŞ'la ilgili değil. Ben TEİAŞ'la ilgili olmayan birkaç tane soruya cevap vereceğim. Diğer sorulara da gerek ilgili olanlar gerek ilgili olmayanlar çok detaylıca cevap vereceğiz tabii ki.

Birincisi, Sayın Deniz Vekilimin söylediği, depolamalı elektrik üretim tesislerinin kapasitesi ve bu kapasitenin nasıl dağıtılacağıyla ilgili yönetmelikte çıkarılan mevzuatta TEİAŞ'ın hiçbir dahli yok; bunu çok net olarak söylüyorum. İkincisi, yine TEİAŞ'ın dahli olmadığı Kapasite Mekanizması Yönetmeliği. Orada sadece biz belirlenen yönetmeliğe göre onun ödemelerini yapıyoruz; bu da çok net, tartışmasız çok net Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ama RES, GES'ler sisteme katılırken TEİAŞ üzerinden katılmıyorlar mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Bu söylediklerim çok net. Yani bu konularla ilgili TEİAŞ'ın kesinlikle hiçbir dahli yok. Üçüncüsü...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, TEİAŞ'ın taşıyabilme kapasitesi yoksa devreye alınacak RES'ler, GES'ler...

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Çok detaylı bunu anlatabilirim Sayın Vekilim ama burada bayağı bir uzun sürer.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - O zaman detaylı bir şekilde, yazılı bir şekilde verin.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Anlatacağım.

Bir de, bir önemli konu daha var. Doğru, 2019 yılında çok su geldi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sadece depolama değil yani normal RES, GES değil.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Biliyorum, ben detaylıca ayrıca anlatacağım ama bu majör konulara özellikle değinmek istedim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Genel Müdürüm.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - 2019 yılında, Sayın Başkanım, çok su geldi, doğru. Ben 2018 yılında Genel Müdür olmuştum. Tabii, o zaman iletim sistemi buna tam cevaz vermediği için yani bu gücün aktarılmasıyla ilgili bazı eksik yatırımlar olduğu için, 2019 yılında sıfır bakiye arttı, doğru çünkü rakamlarla da sabit. Biz daha sonra çok hızlı bir şekilde bunun önlenmesiyle ilgili planlamalarımızı yaptık, akabinde hemen yatırım ihaleleri yaptık. Yüzde 100'e yakın bir şekilde, artık, istenildiği kadar güç, doğu-batı aksında aktarılabilir hâle gelmiş oldu ve biz, bu planları da, her sene, zaten master plan çerçevesinde yenilemiş oluyoruz.

Bir başka konu, son konu, Sayın Başkanım, diğerlerine dediğim gibi yazılı cevap vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 31 Mart 2015 elektrik çökmesinde sorumlu olan kişiler şu anda hâlâ TEİAŞ'ta üst düzey görevde mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yazılı olarak verecek size zaten Sayın Yavuzylmaz.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sorumluluk... Onları cevaplayacağız Sayın Başkanım ama o 2015'teki sistem çökmesi farklı bir şey. Onunla ilgili de biz size bilgi veririz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Detaylı istiyoruz Sayın Genel Müdürüm.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Tamam, detaylı bir şekilde Sayın Başkanım...

Son olarak da şunu söyleyeceğim: Biz TEİAŞ olarak kâr odaklı çalışan bir kurum değiliz. Biz istediğimiz kadar kâr edebiliriz ama bizim temel amacımız, yaptığımız harcamaları karşılayacak şekilde iletim bedellerini belirlemek ve onları toplamak. Biz, mesela, en son yaklaşık 30 milyar lira kâr ettik yani burada hep gelir farkı düzeltme bileşeniyle bir sonraki sene artı veya eksi yönde bizim gelir tavanımız belirlendiği için, dediğim gibi, biz kâr odaklı çalışan bir kurum değiliz. Tabii ki ne kadar verimli olursak iletim bedelleri o kadar düşer, bu, nihai tüketiciye o kadar daha pozitif yansır.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Türkiye Elektrik İletim AŞ'nin 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin 2021 yılı bilançosu ve 3 milyar 703 milyon 875 bin 924,72 Türk lirası dönem net kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin 2022 yılı bilançosu ve 9 milyar 478 milyon 989 bin 264,03 Türk lirası dönem net zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Sayın Bakan Yardımcım, geçen dönem birlikte, beraber burada çalıştık, yan yana çalıştık. Şimdi de Bakan Yardımcısı olarak ilgili kurumu temsilen buradasınız. Size de söz vermek istiyorum; belirtmek istediğiniz hususlar varsa söz sizde.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Çok Değerli Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayıştayımızın çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önce Genel Müdür olarak Komisyona hesap vermiş bir Genel Müdür idim, geçen dönem zatıalinizle birlikte burada milletvekili sıfatımızla hep beraberce kurumları denetlemeye çalıştık; yine, bugün de masanın bu tarafında Bakanlığımız adına siz değerli vekillerimizin görüşlerini almaya çalışıyoruz.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki Sayın Başkanım, değerli üyeler; Sayın Bakanımız Meclisteki bu toplantılara çok hassasiyet ve ehemmiyet veriyor. Bizatihi şahsımı görevlendirmek suretiyle Yönetim Kurulu üyesi olayım ya da olmayayım, bütün kuruluşlarımızın -ki 17 kuruluşumuz zatıalinizin, heyetin huzuruna gelecekler- toplantılarına katılmaya çalışacağım ve zaman zaman ikinci bir Bakan Yardımcısı arkadaşımız da burada olacaklar ilgili kuruluşun YK üyesi olmak suretiyle ve ben de elimden geldiği kadar bu ehemmiyetli görevi yerine getirmeye çalışacağım.

Ben öncelikle burada siyasi parti ayrımı olmaksızın çok değerli görüşlerini, eleştirilerini ifade eden tüm vekillere teşekkür etmek istiyorum ve hepsini dikkate alacağımı ifade etmek isterim; bir kısmını not almaya çalıştım ama tutanaktan bizatihi okumak suretiyle de bunu yerine getirmeye çalışacağım.

TEİAŞ, malum olduğu üzere bizim Bakanlığımızın en büyüklerinden bir tanesi. En büyük yatırımcı kuruluşumuz Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, ardından TEİAŞ ve BOTAŞ gelmekte. TEİAŞ, Avrupa'yla entegre Bulgaristan ve Yunanistan üzerinden, bunun yanı sıra doğuda da Gürcistan-Nahçıvan, İran, Irak ve Suriye'yle entegre olan bir kuruluşumuz ve büyük bir yatırımcı kuruluşumuz ve hâlihazırda sistemde 118 bin megavat kurulu gücündeki elektrik üretim santrallerinin kamu, özel, fabrika vesaire üretilen bütün bu elektriği tüketim noktalarına taşımaya çalışan ve bu arada bunun 71 bin megavatı kesintili dediğimiz GES, RES ve HES ki zaman zaman elektrik üreten tesisler ile 47 bin megavat "termik" diye adlandırdığımız gaz ve kömür santralleriyle bu dengeyi kurmaya çalışan bir kuruluşumuz. Takdir edersiniz ki güneş enerjisi kesildiğinde, rüzgâr esmediğinde TEİAŞ'ın o elektriği kesme gibi bir lüksü olamaz; mutlaka onu yedekte tuttuğu "baz santral" diye adlandırdığımız kömür santrallerimiz veya doğal gaz santrallerimiz, inşallah önümüzdeki zaman diliminde de nükleer santrallerimizle karşılamak zorundadır. Böyle ehemmiyetli bir görevi ifa etmeye çalışıyor, ben de kuruluşa teşekkür ediyorum.

Başkanım, benim söyleyeceklerim bu kadar. Ben tekrar zatıalinize ve heyete çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben bir soru sorabilir miyim? Enerji Bakanının değişeceği söyleniyor; bu, doğru mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Lütfen, lütfen bunu...

FATMA AKSAL (Edirne) - Ya, böyle, gerçekten yani...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani Enerji Bakan Yardımcısını bulmuşum yani bunu şimdi sormayacaksak...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzylmaz, yani bunun yeri mi, sırası mı? Yani lütfen, Allah aşkına.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakan Yardımcısı Bakanın en yakınındaki...

FATMA AKSAL (Edirne) - Çok yakışksız gerçekten.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Niye yakışksız? Belki o Bakan olacak, yakıştırmıyor musunuz?

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Yavuzyılmaz, beklentiniz varsa onunla alakalı, sizin gelecekle alakalı planlarınız varsa bunu da beyan edebilirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Arkadaşlar, lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Arkadaşlar, Bakan Yardımcısına siz yakıştırmıyor musunuz? Soracağım tabii ki.

FATMA AKSAL (Edirne) - Millet bakanları belirleme görevini size verdiğinde...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Bakan Yardımcım, teşekkür ediyorum.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır; tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdüre teşekkür konuşması için sözü vereceğim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli hazırun; hepinizi tekrar kurumum ve şahsım adına selamlıyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN KALDIRIM - Bitti Sayın Başkan.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Toplantıya devam ediyoruz ara vermeden.

Biz teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyoruz, başarılar diliyoruz.

Evet, diğer kuruma geçiyoruz.

2.- Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze vereceğim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, söz sizde.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER SAMİ YAPICI - Çok değerli Sayın Başkanım, kıymetli üyeler, sayın milletvekillerimiz, Sayın Bakan Yardımcım, değerli hazırun; hepinizi kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlayarak sunumuma başlamak istiyorum.

Öncelikle elektrik adına TEDAŞ'ın tarihçesine bir değinmek isterim çok hızlı bir şekilde. Türkiye'de elektriksel olarak yapılan faaliyetler kurumsal bazda 1935 yılında Etibank'la başladı, daha sonra 1970 yılında TEK'in kurulmasıyla bütün sektörel faaliyetler TEK'e devredildi; 1994 yılında TEK, TEAŞ ve TEDAŞ olmak üzere iki kuruma ayrıldı ve 2001 yılında liberal piyasaya geçiş adına bu kurumumuz da TEİAŞ, EÜAŞ ve TETAŞ olmak üzere üç ayrı teşebbüs şeklinde yapılandırıldı. Bu arada, bizim teşekkülümüz 2004 yılında özelleştirme kapsamı programına alındı. Bu özelleştirme süreci 2009-2013 yılı süresince devam edip 2013 yılı Eylül ayında sonuçlandırıldı ve biz 2017 yılında yine eskiden olduğu gibi Bakanlığımıza ilgili kurum olarak ilişkilendirildik.

Özelleştirmeye ilgili yapılan ihaleler, biliyorsunuz, ilk devrimiz 2009 yılında başladı; lisans süresine bağlı olarak bunların lisanslarının bitiş tarihi bir kısmının 2036, bir kısmının 2038, 2039, 2041, 2042 olarak devam ediyor. En son, en uzun süre 2042 yılında sona erecek.

Elektrik dağıtım şirketlerinin Türkiye üzerindeki konumlanmasına bakacak olursak, haritada gördüğünüz gibi, 21 tane dağıtım şirketinden müteşekkil bir dağıtım sektörümüz var.

Biz bu dağıtım piyasasında veya bu elektrik sektörünün neresindeyiz? Bize ana sözleşmemiz vasıtasıyla, 233'ten kaynaklı verilen yetkiler, görevlerimiz var. Bunlar başlıca, denetim, kontrol, koordinasyon, standardizasyon, eğitim, mühendislik, danışmanlık ve kamulaştırma başlıkları altında toplanabilir; bunların hangilerine tekabül ettiğini kısa kısa arz etmek istiyorum size.

Sayın Başkanım, kıymetli üyeler, değerli hazırun; dağıtım tesisleri için gerekli olan tüm kamulaştırma işlemlerini yapmaktayız, genel aydınlatmayla ilgili mevzuattan kaynaklı görevleri yürütmekteyiz, dağıtım tesislerinin maliki sıfatıyla imzalamış olduğumuz İHDS kaynaklı işlemleri yürütmekteyiz, mevzuatı kapsamında bize verilen yükümlülüğe göre dağıtım şirketlerinin denetimini yaparız; hizmet kalitesi ve tüketici memnuniyetini artırmak için kendi çapımızda çalışmalar yapıyoruz.

Proje kontrol ve onay, geçici ve kesin kabul işlemlerini yürütüyoruz.

Dağıtım şebekesinde kullanılacak malzemelerin şartnamelerini hazırlamaktayız ve ulusal ve uluslararası dağıtım şirketlerine danışmanlık, mühendislik ve benzeri hizmetleri gerektiği zaman veriyoruz. Kamuya ve özel sektöre mevzuat kapsamındaki eğitimleri vermekteyiz.

Faaliyetlerle ilgili belge, sertifika, lisans almak veya vermek yönünde çalışmalarımız, faaliyetlerimiz var; yıllık elektrik dağıtım istatistikleri kitabını hazırlarız, yıllık birim fiyat kitaplarını hazırlıyoruz.

Bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşların faaliyeti konusuyula alakalı olan bilgi teknolojisi ve operasyonel teknoloji kapsamındaki çalışmaları yürütmekteyiz.

Dağıtım varlıklarının sigortalanması ve güvence altına alınmasını yürütüyoruz, gerektiğinde ve/veya görev verildiğinde dağıtım faaliyetini yapmak veya yaptırmak konusunda hazırlıklıyız, faaliyet konularıyla ilgili menkul ve gayrimenkullerle her türlü aynî ve fikrî haklardan tasarruf etmekteyiz.

Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin Tedbirler Yönetmeliği kapsamında verilecek görevleri yapıyoruz; faaliyet konularını gerçekleştirmek için diğer gerçek ve tüzel kişilerle iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri yapıyoruz, 6446 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmaktayız, ayrıca, Bakanlığımızca verilen görevleri de yürütmekteyiz.

Organizasyon şemamızla şekilde görüldüğü üzere, Sayın Başkanım, kıymetli hazırun.

TEDAŞ personel bilgisine geçecek olursak toplamda 1.301 personelimiz var; bunun yaklaşık 574'ü Genel Müdürlük, merkez teşkilatında, 727'si ise taşrada hizmet vermektedir.

Faaliyetlerin kırılımlarına, detayına bakacak olursak; "Biz genel denetim yaparız." demiştik Bakanlığımızın bize devretmiş olduğu yetki kapsamında ve Bakanlığımızca yürütülen bu tasarruf bize kısmen devredilmiş, kısmen de EPDK yürütmektedir. Bu başlıklar başlıca kamulaştırma, yatırım, kullanıcıyla ilgili işlemler, işletme bakım faaliyetleri, hizmet kalitesi, bilişim ve şebeke işletim sistemleri olmaktadır.

Genel denetim kapsamında en son 2023 yılında 21 periyodik, 64 kısmi denetim, 2024'te ise -kapattığımız yılda- 21 periyodik 55 kısmi denetim gerçekleştirdik.

"Aydınlatma denetimi yapıyoruz." demiştik mevzuatın bize vermiş olduğu yükümlülük kapsamında. Aydınlatmayla ilgili TEDAŞ elektrik arıza ihbar uygulamasını devreye aldık 2019 yılında. Bu uygulamayla vatandaşlar ihbarda bulunabilmekte, şikâyetin zamanında giderilmemesi durumundaysa ilgili dağıtım şirketlerine mevzuatta öngörülen müeyyide uygulanmaktadır. 2025 Şubat ayı itibarıyla uygulamayı indiren yaklaşık 370 bin kişi tarafından bildirilen 1 milyon 600 bin kusur aydınlatma arızasının giderilme oranı yüzde 98 olarak gerçekleşmiştir. Ben de hazır sizler burada iken hazıruna bu iki programı... Bu program hem Androidde hem IOS uygulamasında çok rahat bir şekilde kullanılmakta, tüm hazıruna bu programı kullanmasını tavsiye ederim. Anlık ihbar yaptığınızda, takibini yaparak, geri dönüşünü izleyerek veya olup olmadığını izleyerek ihbarı devam ettirip buna ilişkin müeyyide uygulanmasına yardımcı oluyorsunuz.

Aydınlatma denetimi yapıyorduk; bunlarda en son 2024 yılında 9 tane ara, 8 tane nihai denetim yaptık, aydınlatma denetimi gerçekleştirdik.

Şirketlerle bizim aramızda imzalanan bir işletme hakkı devir sözleşmesi var. Bu işletme hakkı devir sözleşmesi kapsamında kurumsal olarak varlıkların kontrolü gibi bir yetkimiz var. Bu kapsamda, yatırım faaliyetlerini, kamulaştırma işlemlerini, mali konuları, bilgi teknolojisi sistemlerini, bildirimler, demontaj malzemeyle alakalı araç gereç konusunda da bir kontrol yürütmekteyiz. Bu İHDS kontrolü kapsamında yine en son 2024 yılında 19 tane dağıtım şirketi ve 18 tane görevli şirketin denetim kontrolünü yürüttük.

Yürütülen faaliyetlerden biri de izleme olarak karşımıza çıkmakta. Biz dağıtım şirketlerinin yatırım planlarını EPDK'nin vermiş olduğu marj dâhilindeki planları EPDK'ye sunma öncesinde yerindelik, öncelik bakımından incelemekteyiz. Dağıtım şirketlerinin yatırımlarını her yıl nisan ayından itibaren aylık olarak EPDK'ye raporlamaktayız.

Türkiye'deki elektrik enerjisi tedarik sürekliliğini yedi gün yirmi dört saat esasına göre TEDAŞ'ta bulunan kriz merkezinden izlemekteyiz.

"Teknik şartname hazırlıyoruz." demiştik; buna ilişkin 2024 yılı içinde dağıtım şebekesine yönelik 6 tane teknik şartname çalışması yaptık, bunlardan 3 tanesini ilk defa yürürlüğe koyduk, 3 tanesini de günün şartlarına göre güncelledik.

"Mevzuatı kapsamında eğitim veriyoruz." demiştik; bunları biz Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzincan olmak üzere 4 eğitim merkezinde dağıtım sektörüne, özel sektöre, kamu kurum, kuruluşlarının ihtiyacı kapsamında bu eğitimleri sürdürmekteyiz. Eğitim sayısına bakacak olursak, ortalama yılda 8 ila 10 bin arasında bir eğitim portföyümüz var. Dediğim gibi, dağıtım şirketi, özel-kamu fark etmiyor; bunlardan sertifika almak zorunda olan kursiyerlerin eğitimlerini Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş kurum olarak biz yürütmekteyiz. Kendi kurum içi hizmet içi eğitim çalışmalarımız var; bunlarda da 38,5/57 adam/saate denk gelecek bir eğitim gerçekleştirdik, 1.285 kişiye bu eğitimi verdik.

Bunun yanı sıra, Mesleki Yeterlilik Kurumundan almış olduğumuz bizim sınav belgelendirme faaliyetlerimiz var; bunlar başlıca işletme bakım görevlisi, hat bakım görevlisi, kablo aksesuar montajı, kayıp kaçak ölçü, kontrol görevlisi, seyyar sökme takma, okuma görevlisi, test görevlisi, saha koordinatörü, güç sistemi personeli olmak üzere bu branşlarda biz sınav ve belgelendirme hizmetinin faaliyetini yürütmekteyiz.

Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; proje ve onay işlemlerini Bakanlığımızın bize devretmiş olduğu yetki kapsamında yürütmekteyiz; buna ilişkin vatandaş memnuniyetini artıracak tedbirleri elimizden geldiğince alıp bunu hayata geçirmeye çalışıyoruz. Daha öncesinde ortalama yetmiş günlerde falan sonuçlanan bir proje onayını şu anda yedi ila sekiz gün arasında sonuçlandırıyoruz hamdolsun.

Lisanssız üretim tesislerinde lisanssız olanların proje onaylarının yetkisini Bakanlığımız bize devretti; burada da yine geçmişte en fazla iki yüz kırk günlere kadar uzanan bir proje onay sürecini yaklaşık on beş güne kadar düşürebildik.

Şebeke yatırımlarına ilişkin kabullerde de yine geçmişte altmış ila doksan gün arasında değişen bir kabul süreci yaşanıyordu her bir tesis için, bunu da ortalama otuz beş-kırk güne kadar düşürebildik.

Yine, lisanssız üretim tesislerinin geçici kabulleri de bizim tarafımızdan yapılmakta, daha önceden yüz günlerde seyreden bir kabul sürecini şu anda yaklaşık yirmi günlere düşürülebilmiş durumdayız hamdolsun.

"Kamulaştırma işlemlerini de biz yürütüyoruz." demiştik, tüm Türkiye'deki dağıtım sisteminin ihtiyaç duyduğu kamulaştırma işlemlerinin süreçlerini biz mevzuat olarak yürütüyoruz EPDK'yle ortak bir şekilde. Burada da yine geçmişte dört yüz günlere kadar uzanan bir kamulaştırma sürecini her bir dosya bazında yüz güne indirdik.

Ayrıca, emlak işlemlerimiz var; bunların bir kısmı ittifak hakkı terkin, direk yeri terkin ve devir işlemleri, bir kısmı da deplase veya mevcut şebekenin, hattın iptali konusunda olmak üzere; burada da yine daha öncesinde ortalama yüz seksen ila iki yüz kırk gün arasında olan işlem sürecini elli güne indirdik, düşürdük hamdolsun.

Kamulaştırma işlemleriyle alakalı olarak, kamulaştırmaz el atmadan kaynaklı oluşan bedeller kurumumuza bırakıldı yani özelleştirme tarihi itibarıyla devretmiş olduğumuz şebekenin daha öncesinde alınan kamulaştırmaz el atma işlemlerini, taleplerini biz yürütmekteyiz. Buna ilişkin olarak bu işlemler için 2013 ve 24 yılları arasında ortalama 2 milyarlık bir ödeme yaptık

ve 2025-27 arasında da yaklaşık tahminimize göre 2 milyar 600 milyonluk bir ödeme yapılması öngörülmektedir. Bunlar bizim kendi kaynaklarımızdan yaptığımız harcamalar, ödemeler.

Ayrıca, bunun çarpıcı bir örneği olarak sizlere kamulaştırmamız el atmaya, rücu tazminat davalarına, iş davasına, kamulaştırmadaki bedel tespit, tescil davalarına ve "diğer" başlığı altındaki davalara ödediğimiz toplam rakamları vermek isterim: 2018'den 2024 yılına kadar devam eden süreçte biz ortalama 2 milyar 700 milyon civarında bir ödeme yaptık. Buradaki en büyük, en yüksek rakamı gördüğünüz gibi 1 milyar 893 milyon lirayla kamulaştırmamız el atma davaları oluşturmaktadır.

Ayrıca, bizim çok yoğun bir hukuki derdest dava dosyamız var; burada davaların bir kısmı bizim kuruma karşı açılan davalar, bir kısmı da bizim kurumun açtığı davalar. Bunların toplamı ortalama 120 bin civarında, 120 bin derdest dosyayla şu anda uğraşmaktayız; bu dava sayısı da hiçbir zaman 100 binin altına düşmedi.

Yatırım programına bakacak olursak, 2021 yılında bize tahsis edilen yatırım ödeneği 750 milyondur, 2022'de bu 192 milyon liraya indirildi, 2023'te 266 milyon oldu, 2024 yılında 677 milyonluk bir yatırım bütçe tavanı bize verildi; burada da yüzde 72 oranında bir harcamayla ortalama 500 milyonluk bir yatırım gerçekleştirdik.

Yatırım programındaki bir de finansal durumumuza bakacak olursak, burada aslında 2021 yılından bugüne olan gelişmeyi sizlere arz etmek istedim. Burada, birinci sütunda 2021-22 ve 23 yılı gözükmemekte ama 2024 yılına ilişkin 2 sütun açtık burada. Bu 2024 yılındaki sütunlardan bir tanesi normal, daha önceden devam eden, süregelen muhasebe yöntemine göre yapılan bilanço neticesindeki değerleri gösteriyor; burada gördüğünüz gibi 2021 yılında daha önceden bilançodaki zarar rakamında bir iyileşme sağlandı. 2022 yılında aslında biz 240 milyon kâr etmişken sizlerin de katkılarıyla biliyorsunuz bir terkin süreci yaşadık, bazı alacaklarımızın terkinini nedeniyle biz 183 milyon zarar kaydedince 240 milyonluk kârımız 2022 yılında 56 milyona düştü. 2023 yılında yine aynı şekilde, aslında, bizim 673 milyonluk bir dönem kârımız varken yine terkin kanunundan kaynaklı yapmış olduğumuz alacaklarımızın terkinini nedeniyle buradaki kâr değerimiz 283 milyon 600 bin liraya düştü.

Biliyorsunuz, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında, 2024 yılından itibaren bilançolarda enflasyon muhasebesi, enflasyon düzeltilmesi uygulaması zorunluluğu getirildi. Bu zorunluluk gelmeden önce bizim bu seneki dönem bilançosu neticesinde dönem kârımız 1 milyar 400 milyon civarındaydı ama bu enflasyon muhasebesi uygulamasını zorunlu tatbik edince bizim bu tablodaki değerimiz, amortisman karşılığı ayırmak yani tüm Türkiye'deki dağıtım varlıklarının maliyetlerinden kaynaklı olarak büyük bir artış olunca biz ortalama 3 milyarlık bir zararla karşı karşıya gözüküyoruz fiktif olarak bu, aslında faaliyet bazlı bir zararımız yok ama fiktif manada böyle bir zararla karşı karşıyayız; bu da enflasyon muhasebesinin getirmiş, doğurmuş olduğu bir sonuç.

Ayrıca, biz yönetim sistemi belgelendirmesinde 5 belgeye sahibiz; bunlar Kalite Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetim Sistemi, Personel Belgelendirme Yönetim Sistemi Belgesi şeklinde belgelerdir ve bunların da zamanı geldiğinde, süresi dolduğunda güncelliğini tekrarlayıp devamını sağlıyoruz.

Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; arz ederim.

Benim söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır, 2022 yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise öneri bulunmamaktadır.

Kurumun 2021 yılına ait 1 no.lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 1. Bulgu:

Lisanssız Yenilenebilir Üretim Tesis Proje Ve Kabul İşlemleri Karşılığında Alınacak Hizmet Bedellerine İlişkin Mevzuatta Hüküm Bulunmaması Bu Hususta Mevzuat Düzenlemesinin Gerekliliği.

Öneri:

Proje onay, geçici ve kesin kabul hizmetleri karşılığında alınacak bedellere ilişkin mevzuatta değişiklik yapılması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER SAMİ YAPICI - Başkanım, müsaade ederseniz, Genel Müdür Yardımcım Hüseyin Elbek Bey cevapları okuyacak, izniniz olursa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Buyurun.

TEDAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HÜSEYİN ELBEK - Sayın Başkanım, değerli hazırun; saygılarımı arz ediyorum.

10 Nisan 2023 tarihli ve 32159 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 Nisan 2023 tarihli ve 7451 no.lu Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6446 sayılı Kanun'un 703 sayılı KHK'yle değişik ek 1'inci maddesine ikinci fıkra eklenerek proje onay, geçici ve kesin kabul hizmetlerine karşılık bedel alınması imkânı sağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 tarihli 2018/117 esas, 2023/212 sayılı Kararı ile 6446 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesi iptal edilmiş olup iptal kararı 4 Haziran 2025 tarihinde yürürlüğe girecektir.

703 sayılı KHK'nin iptal edilen hükümlerine ilişkin mevzuat çalışmalarının başladığı Bakanlığımızın 13/8/2024 tarihli yazısıyla bildirilmiş, bu kapsamda proje onay, geçici ve kesin kabul hizmetleri karşılığında alınacak bedellere ilişkin yeniden düzenleme yapılması yönündeki talebimiz 17/9/2024 tarihinde Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından hazırlanan mevzuat taslağı 19/11/2024 tarihli ve 293065 sayılı yazıyla teşekkülümüze gönderilmiş olup taslakla ilgili teşekkülümüz görüşleri 25 Kasım 2024 tarihli ve 1169287 sayılı yazımızla Bakanlığımıza iletilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Konunun Sayıştayca izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2021 yılına ait 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER SAMİ YAPICI - Sayıştay raporunda yer alan diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Sayın Yavuziyılmaz, geneli üzerinde mi söz vereyim ya da burada konuşmak istiyor musunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Burada konuşayım, geneli üzerinde de konuşurum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, burada elektrik dağıtım şirketleriyle ilgili yapılan özelleştirme sürecinde ortaya çıkan usulsüzlüklerle ilgili bir bulgu var.

Bu bulgu şunu söylüyor, diyor ki: Elektrik dağıtım şirketleri özelleştirilirken özelleştirme devir sürecinin içinde Meram Elektrik Dağıtım AŞ'nin yani Cengiz ve Alarko şirketlerinin sahibi olduğu elektrik dağıtım şirketinin devir aşamasında, henüz devretmeden önce yaptığı sayaç okumalarını düşük gösterip özelleştirme devir süreci tamamlandıktan sonra -doğal olarak- okunan sayaçtaki kullanılan enerji miktarı daha yüksek çıktığı için haksız bir kazanç elde ettiği ifade edilmiş.

Bulguya verilen yanıt itibarıyla, şirketin süreç içinde verdiği teminat tutarı borca karşılık gelecek şekilde verildiğinden hareketle 147.600.425 lira. Özelleştirme devir sürecinde sayaç okumasını düşük yapıp, devir aldıktan sonraki ilk okumasını yüksek gösterip arada elde ettiği haksız kazanç... Meram Elektrik Dağıtım AŞ, Konya, Kırşehir, Nevşehir, Aksaray, Niğde, Karaman illerini kapsayan yani 6 ildeki aboneleri kapsayan bir elektrik dağıtım şirketi.

Sadece bununla da kalmıyor, bu 6 ile ilave olarak 16 ili de kapsayan bir başka usulsüzlük var. Bu usulsüzlük de şu: Yine, özelleştirme ihaleleri yapılıyor, özelleştirme ihalelerini kazanan şirketler ilgili devlete ait olan dağıtım şirketlerinin kasalarına gidip baktıklarında hesapta para görüyorlar, paralar blokeli ve "Ne yapsak da acaba buradan bir kurnazlıkla, klasik bir tilkilikle kazanç elde etsek?" diyorlar. Yine, hakları olmayan bir kazancı, o blokeli hesaplardaki tutarları repoya bağlayarak, repoya yatırarak yapıyorlar ve buradan da Çamlıbel EDAŞ -bu da Cengiz ve Koline ait olan yine bir elektrik dağıtım şirketi- 3.120.130 lira... Uludağ EDAŞ da -bununla ilgili daha detaylı bir konuşma yapacağız- Amerikalı General Atlantic firmasına ait; Limak almıştı, Actis fonuna sattı, İngiliz Actis fonu da onu Amerikalı General Atlantic şirketine satmak suretiyle buradaki tüm abonelerin faturalarını Türkiye sınırlarının dışındaki bir şirkete öder hâle getirdi; onun da borcu 23 milyon 783 bin. Yeşilirmak EDAŞ'ın da -sahibi Çalık Holding- borcu yani repoya yatırarak haksız elde ettiği kazancın güncel tutarı 5.477.870 lira. Bir de Fırat EDAŞ var, Kazancı Holdinge ait; yine Fırat EDAŞ'ın da bu repo üzerinden elde ettiği haksız kazancın güncel davaya konu olmuş tutarı 3.272.750 lira.

Değerli bürokratlar, âdeta 22 ili kapsayan organize bir usulsüzlükle karşı karşıyayız; yıllardır devam eden bir süreç. Bir kısmını kurum şirketlerden temin ediyor, şirketler de tabii nereden güç alıyorsa o kadar pervasızlar ki bunu yaptıkları hâlde karşı davalar açıp parayı tekrar geri almaya çalışıyorlar. Dolayısıyla, Çamlıbel EDAŞ'la Yozgat, Sivas, Tokat'taki aboneleri kapsayan; Uludağ EDAŞ'la Bursa'daki, Balıkesir'deki, Çanakkale'deki, Yalova'daki aboneleri kapsayan; Yeşilirmak EDAŞ'la Samsun'u, Ordu'yu, Sinop'u, Amasya'yı, Çorum'u kapsayan; Fırat EDAŞ'la Tunceli'yi, Bingöl'ü, Elâzığ'ı, Malatya'yı kapsayan; Meram EDAŞ'la Konya'yı, Kırşehir'i, Nevşehir'i, Aksaray'ı, Niğde'yi, Karaman'ı kapsayan devasa ve dehşet verici bir usulsüzlük zinciriyle, organize bir usulsüzlükle karşı karşıyayız. Şirketler âdeta özelleştirme devir sürecinde devlete ait elektrik dağıtım şirketinde ne buldularsa yağmalamaya kalkmışlar, netice itibarıyla bu da bu özelleştirmelerin ne kadar kontrolsüz yapıldığının bir göstergesine dönüşmüş.

Peki, AK PARTİ ne yapmış? Aynı zamanda, bu şirketlere yani özelleştirmeye devlete ait elektrik şirketlerini devralan özel sektör şirketlerine yine ayrıcalıklar sağlamaya devam etmiş. Ne yapmış örnek olarak? Özelleştirme Yüksek Kurulunun aldığı bir kararla... Bakın, altında Binali Yıldırım'ın imzası var, Mehmet Şimşek'in imzası var, Berat Albayrak'ın imzası var; imzalar var da var. Ne yapmış? Özelleştirilen elektrik dağıtım şirketlerinin kamuya olan Amerikan doları cinsinden borçlarının TL'ye çevrilmesi, üzerine de 6 taksit yapılma imkânını getirmiş. Bunun için de işin kanuni tarafını şöyle çözmüşler: Bir Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmış, bunun da altını hepsi imzalamış -yine tabii Mehmet Şimşek var aralarında- ve bu borçlar, Amerikan doları cinsinden olan borçlar Türk lirasına çevrilmiş, 6 da taksit yapılmış. Vatandaşlara sağlanmayan imkânlar bu şirketlere sağlanmış. Ne olmuş, ona bakalım: Örnek olarak Akdeniz Elektrik Dağıtım AŞ. Akdeniz Elektrik Dağıtım AŞ'nin bu Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı çıkarıldığı süredeki kalan özelleştirme borcu 95 milyon 550 bin dolar. Eğer bu tutarı dolar olarak ödemeye devam etseydi, yaptığı sözleşmeye göre, devlete ödemesi gereken tutar 119 milyon 750 bin 256 olacaktı ama Amerikan doları cinsinden borçlar Türk lirasına çevrilip 6 taksit yapılırken ödediği tutar 81 milyon 682 bin 454 liraya düştü; aradaki fark 38 milyon 67 bin dolar, onun da güncel kurla Türk lirası karşılığı şu anda 1 milyar 456 milyon lira. Böyle bir ayrıcalık elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi sürecinde uygulanıyor. Aynı zamanda, aynı olağanüstü hâl kapsamında çıkarılan kanun hükmünde kararname ve Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla hayata geçirilen bu ayrıcalıkla birlikte bundan faydalanan 10 şirkete -bir kısmı elektrik dağıtım şirketi, bir kısmı elektrik üretim santrali- sağlanan toplam ayrıcalık, indirim, teşvik 1 milyar 257 milyon dolar. Yapılan indirim ve neticesinde, güncel kurla 48 milyar liralık kamu kaynağı, kamunun kasasına

girmesi gereken tutar şirketlerin kasasında kâr olarak kaldı. Kaldı da ne oldu, bir yatırıma mı dönüştü doğru düzgün? Doğru düzgün de maalesef yatırıma dönüşmüş değil.

Dolayısıyla burada, aslında bu bulguda ifade edilen husus, bu özelleştirme sürecinin nasıl başıboş bırakıldığının bir göstergesi. Şirket gidecek, devir alacak sayaçları ama kamu kendi sayaç okumasını, son okumasını kendi yapmıyor da bu şirket gidip kamuya ait olan, son gelir kalemi olan son sayaç okumasını yapıyor ve neticesinde de onu düşük okuyup bir sonraki kendisinin özelleştirme devrinden sonra devraldığı süreçteki sayacın okumasını yüksek yapıp aradaki parayı cukkalıyor âdeta, diğerleri de repoya bağlıyor kasadaki parayı ve onunla ilgili de bir haksız kazanç elde ediyor. Yani ben bakıyorum, bu usulsüzlük dava konusu oluyor. Ya, aynı zamanda bu suç değil mi? Bu suç, bu sahtecilik. Zimmetine... Haksız kazanç elde etme üzerinden haksız zenginleşme fiilini doğuran bir durum. Bununla ilgili ne yaptınız? Yıllardır bu bulgu Sayıştay raporlarında var ancak bu işlenen suçun aynı zamanda da suçluları yok mu? Sadece para vererek bu yapılan usulsüzlük ortadan kaldırılabilir mi? Bunu sormak istiyorum. Kalan konuları geneli üzerinde konuşacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim Deniz Yavuzyılmaz.

Evet, böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

TEDAŞ'ın çok Değerli Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, Değerli Bakan Yardımcımız; öncelikle bu görüşmelerin, denetim faaliyetlerinin ülkemize ve kurumumuza hayırlara, başarılarla vesile olmasını diliyorum.

Tabii, kurumun kamu maliyesi ve enerji sektörü içerisindeki yeri yalnızca teknik denetimle sınırlı değil; TEDAŞ enerji arz güvenliği, dağıtım kalitesi, şebeke altyapısının geliştirilmesi, kırsal bölgelerde elektrik arzının sürdürülebilirliği açısından son derece etkin bir kurumumuz; önemli çalışmaları var, önemli faaliyetleri var. TEDAŞ asıl kendi ana statüsünde yer alan işlev ve görevlerini yerine getirme konusunda ciddi yatırımlar yapıyor ve sonuçları itibarıyla da gerçekten teşekkür edeceğimiz, takdir edeceğimiz durumlar ortaya çıkıyor.

Tabii, mali tabloları itibarıyla, Sayın Genel Müdürün de ifade ettiği gibi, kurum sadece kâr üzerine odaklanan bir yapıda değil ama biraz önce de ifade ettiğim gibi, bu kamu iktisadi teşebbüsünün asli işlev ve görevlerini yerine getirirken belki bazen mali konuları ikinci planda alması gerekebiliyor. Yine, biraz önce Sayın Bakan Yardımcımızın da diğer KİT toplantısında ifade ettiği gibi, hazır bir kapasite oluşturmak da elbette bir kapasite maliyetlerini, "standard cost"ları meydana getiriyor, bunların da doğal olarak bir yüklenimi var.

Tabii, enflasyon muhasebesinin sonuçlarından bahsetti Sayın Genel Müdür, özellikle son dönemde kârları daha bir... Aslında biz enflasyon muhasebesini daha gerçeği gösterecek şekilde yapıyoruz ama bu biraz da kurumumuzun parasal varlıklarının ve parasal kaynaklarının yapısıyla da alakalı çünkü enflasyon muhasebesi doğal olarak parasal olmayan kalemlerden değil, parasal kalemlerden, parasal varlık ve parasal kaynaklardan ortaya çıkan bir durum. Tabii, sonuç itibarıyla belli bir teknik ve esasa göre yapılan mali tabloların yeniden ifadesi anlamına gelen bir uygulama. Dolayısıyla bu uygulamanın da bu tür sonuçları olacak. Bu, dediğim gibi, kurumun da yapısıyla alakalı.

Dedik ki TEDAŞ kırsalda da enerjinin sürekliliğini sürdürmek açısından önemli. Bilemiyorum ama -burada veya Genel Kurulda da karşılaşıyoruz- 81 ilden milletvekillerimizden "Benim ilimin köyünde işte şu altyapıda eksik var." falan diyen pek yok, varsa da çok az ama ben Ankara Milletvekiliyim...

ORHAN SÜMER (Adana) - Adana Türkiye'nin 7'nci ili Başkanım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Adana'yı hallettik, Adana yine iyi kötü halloldu.

ORHAN SÜMER (Adana) - Ben 5 tane ilçe sayarım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Eksiklerini yine söyleriz, tamam. Ben Adana milletvekiliyim hâlâ, Adanalılar da öyle diyor zaten, ben gidince "16'ncı vekil." diyorlar, Allah razı olsun hepsinden.

ORHAN SÜMER (Adana) - Neyse sözünüzü kesmeyeyim. Siz olduğunuz için öyle söyledim Sayın Başkanım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Ama bu da iyi, "16" diyorlar, "1'inci" falan demiyorlar.

Dolayısıyla, efendim, Ankara bu konuda... Sayın Genel Müdürüm, Sayın Bakan Yardımcım da biliyor aslında bu konuların büyük bir çoğunluğunu; Ankara'nın maalesef taşrası... Biz bu çatı altında 600 milletvekiliyiz aslında, Ankara'da yaşıyoruz ama Ankara'yı da genellikle merkezden, kendi yaşadığımız yerlerden ibaret görüyoruz. Ankara'nın bir de taşrası var. Emin olun, Ankara'nın taşrası birçok ilimizden hatta önemli bir kısmından, neredeyse tamamından -tamamıyla mukayese ettiğimizde- bu tür hizmetlerde biraz geri kalıyor maalesef.

Sayın Genel Müdürüm, ben toplantıdan sonra vereceğim. Yani hâlâ bu ağaç direkler Ankara'nın köylerinde dolaşırken tepemize yıkılacak durumda. Aydınlatma konusunda hakikaten eksiklikler var. Ben bu konuyu da bir şekilde burada gündeme getirerek çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Doğrudan bu sizinle alakalı değil ama denetimi boyutuyla olduğu için size bu noktada bir kamu kurumu olarak aracı kılma istek ve talebiyle tekrar teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YÜKSEL COŞKUNYÜREK - Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Sayın Akbulut...

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar; öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum.

Yine, gelir tabloları üzerine baktığımız zaman faaliyet kârlarını dikkatine sunmak istiyorum tüm Komisyon üyelerinin ve bürokratların. Çünkü hem 2021 yılında hem 2022 yılında faaliyet kârlarının zarar ettiği, daha doğrusu, faaliyet zararı olarak görüldüğü yani brüt satışların, satışların maliyetinden sonraki kalan kısmında faaliyet giderlerini karşılayamadığını görüyoruz Kurumun; hem 2021 yılında hem 2022 yılında durum böyle. Tabii, 2021 yılında, baktığımız zaman, Kurumun yaklaşık 105 milyon,

106 milyon bir zarar ettiği, 2022 yılı bilançosuna baktığımız zaman da bu zararın kapatıldığı ve 56 milyon, yaklaşık 57 milyon da kâr ettiği gözlemleniyor.

Yine, 2021 yılının gelir tablosuna baktığımız zaman diğer olağan gider ve zararlar kaleminin 2022 yılına göre çok fazla olduğu görünüyor. Yani 2021 yılında 51 milyon 660 bin olan rakam 2022 yılında 234 bine düşüyor. Bu anlamda, Kurumun nasıl böyle bir başarı elde ettiğini Komisyona aktarması yine yerinde olacaktır.

Yine, 2021'de 11 milyon 935 bin olan zarar, diğer olağan dışı gider ve zarar bu sefer 887 bin liraya düşüyor 2022'de rakamlara baktığımız zaman. Bence bu da yine bir kurum başarısı, yönetim başarısı olarak adlandırılabilir. Bununla alakalı da yine Komisyona bir bilgi verilirse 2023-2024'te hepimize bir rehber olarak fayda sağlar diye düşünüyorum.

Yine, tabii, özelleştikten sonra şirketin sorumluluğunda mıdır? Az önce Kıymetli Hocamın teşekkürüne bakınca demek ki herhâlde daha hâlâ sorumluluk sizde olarak adlandıracağız bazı konularda.

Örneğin, ben Burdur Milletvekiliyim Kıymetli Genel Müdürüm, sayın bürokratlar; Bucak diye bir ilçemiz var, Antalya'ya doğru giden yer, böyle çok taşra sayılmayacak bir ilçe; orada, Taşyayla köyünde bir cihaz kullanımı gerektiren bir hasta uzun süre elektrikle alakalı sıkıntı yaşadı, bu Taşyayla köyünde. Neyse, en sonunda hallettik. Ama yine Muğla sınırlarımızda olan Altınyayla diye bir ilçemiz var, Burdur'un en batı ilçesi olarak görünüyor. Orada seracılık faaliyetleri yapan birçok hemşehrimizin de -en çok isteği- bu seracılık faaliyetlerini yapıyorken yeterli şekilde altyapı sağlanamadığı için elektrikle değil, mazotla bu giderlerini, bu faaliyetlerini yürüttüklerini söylüyorlar. Şimdi, tabii, sorumluluk CK Akdeniz Elektrik AŞ'deyse onlara zaten ilettiğimiz zaman çok çözülüyor ama denetim pozisyonundaysa TEDAŞ, bu anlamda şirketlerin denetiminin daha fazla yapılmasını sizlerden talep edeceğim.

Sabırla dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI YÜKSEL COŞKUNYÜREK - Eyvallah, biz de teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de sözlerime başlarken daha önce milletvekili olarak görev yapmış ve Komisyonda beraber çalıştığımız Nevzat Bey'in... İnşallah tüm bakanlık, tüm kurumlarda da böyle tecrübeli arkadaşlarımızı bakan yardımcısı olarak görmek bizi mutlu eder çünkü milletvekilleri maalesef son sistemden sonra kendi illeriyle ilgili sorunlarını anlatacak pek bürokrat bulamıyordu -ben şahsım adıma- inşallah milletvekili arkadaşlarımızın bakanlıklarda görev alması bizi mutlu eder.

Evet, değerli arkadaşlar, TEDAŞ'ın değerli yöneticileri, Sayıştayın yetkilileri ve değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, özenle korunması, doğru yönetilmesi, kâr elde etmesi, enerji piyasasına yön vermesi, gelecek yüzyılın enerji planlamasını yapmasını istediğimiz TEDAŞ, ne yazık ki... Özelleştirme kapsamından sonra bu özelleştirmelerle mülkiyet devri olmadığına, dağıtım hatlarının mülkiyetinin yine kamuda kalacağına işaret eden dönemin bakanı özel sektörün bu sistemi belli bir süre işletip tekrar devlete devredeceğini açıklamıştı. Peki, öyle mi oldu? Maalesef 2022 Sayıştay Denetim Raporu TEDAŞ'ın kamu kaynaklarını yönetme biçimindeki zafiyetlerini ve ciddi yönetsel zaafırlarını gözler önüne seriyor. Bu rapor sadece rakamlarla değil, aynı zamanda kötü kamu yönetiminin yol açtığı kurumsal erozyonu da gösteriyor. TEDAŞ 2022 yılında toplam 192 milyon TL yatırım ödeneği almış ancak bunun sadece yüzde 68,3'ünü harcayabilmiş, kalan yatırım ödeneklerini ya kullanmadığı ya da zamanında projelendirmediği anlaşıyor.

Yine, TEDAŞ'ın personel giderleri bir önceki yıla göre yüzde 42 artarak 1 milyar TL'yi aşmış. Özellikle taşeron işçi çalıştırma, sistemin yaygınlığı, kurumsal hafızanın zayıflamasına ve iş güvensizliğine de neden olmaktadır. Raporlara göre, 2022 yılı sonunda 1.359 kadrolu personel, 620 taşeron işçi çalışmakta yani diğer kalanların hemen hemen tamamı taşeron işçi. Taşeron sistemine olan bu bağıllık TEDAŞ gibi teknik bilgi birikimi gerektiren bir Kurumda kurumsal zayıflamayı ve düşük verimliliği de beraberinde getiriyor.

Yine, ihale sisteminde, maalesef, TEDAŞ, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/(g) maddesi kapsamında birçok mal ve hizmet alımını istisnai yöntemlerle gerçekleştirmiş, bu durum Sayıştay tarafından da eleştirilmiştir. Özellikle 33 milyon TL'yi aşan tutarlarda doğrudan alımlar rekabetten uzak, hesap verilmeyen uygulamalara dönüşmektedir. Bu sorunlar demokratik bir sistemle kamuoyuna açıklanmalıdır.

Yine, TEDAŞ 2021 yılında 105 milyon TL zarar etmiş, 2022 yılında 56 milyon TL kâr etmiş gibi görünse de bu kârın olağanüstü gelirlerle sağlandığı maalesef görülmekte. Satış gelirleri artmış ancak faaliyet giderleri ve borç yükü de aynı oranda artmıştır. Yani ortaya çıkan kâr bir başarı değil, muhasebesel bir düzenlemeyle geçirilmiştir. TEDAŞ'ın dönem varlıklarından yüzde 35'inden fazlası alacaklılardan oluşuyor. Bunların büyük bir kısmı özelleştirme öncesinden kalan ve tahsil edilmesi neredeyse imkânsız olan borçlar olarak görünüyor. Bu da TEDAŞ'ın aktif büyüklüğünde önemli bir kısmının kâğıt üzerinde tahsil edilemeyen rakamlardan ibaret olduğunu gösteriyor. Sayıştay bu konuda uyarısını yapmış "Kayıtlarda yer alan bu alacakların çoğu tahsil kabiliyeti olmayan, terk edilmiş, feshedilmiş aboneliklere ait bu varlıklar gerçekçi değil." diyor.

TEDAŞ'ın görev alanı genişlemesine rağmen denetim sertifikasyonu ve laboratuvar faaliyetlerinde hantal ve etkinlikten uzak bir yapıya sahip olması, bununla birlikte, özelleştirilen yerlerin yatırım, bakım ve şebeke faaliyetlerini denetlemekle yükümlü olan TEDAŞ'ın sahaya inmediği, sadece evraklar üzerinde kontrol yaptığı görülmekte; elektrik altyapısında yaşanan arızalar, uzun süreli kesintiler ve güvenlik zafiyetleri bu denetim eksikliğini doğrudan göstermektedir. TEDAŞ gibi bir kamu kurumunun kritik dönemde halkın çıkarına değil, belli çevrelerin menfaatini gözetir biçimde yönetilmesi sadece bir kurumun krizi değil, enerji güvenliğine karşı bir tehdit anlamına gelmektedir aslında. Kamu zararına dönüşen her kuruluş yurttaşın ödediği elektrik faturalarına da yansımaktadır.

Yine, Sayıştay raporlarına baktığımızda şirketlerden reklam ve kira gelirlerinin alınmadığını görüyoruz. Milyonlarca liralık zarar tartışılıyor. Bu da kamuya geri dönmesini bırakın, devletin alacaklı olduğu ücretler bile tahsil edilemiyor. Sayıştay bu konuda uyarısını yapmış. Türkiye'de elektrik şirketlerinin borçlarının, kredilerinin geri ödenmediğine, yeniden yapılandırılmasının

istendiğine ilişkin haberler artık sıklıkça da gündemde. Örneğin, Elektrik Üreticileri Derneğinin internet sayfasında bile yer alan bir haberde şu bilgiler görünüyor: Türkiye'de finans sektörü dışında şirketlerin toplam borcunun 223 milyar doların üstünde olduğu, enerji şirketlerinin borcunun ise 50 milyar doları geçtiği ve bu borç yüküyle sektörün sağlıklı ilerleyebilmesi de zor görünmektedir.

Ayrıca demin Sayın Adana Milletvekilimiz de söyledi, "Birçok yerde elektrik kesintileriyle ilgili artık şikâyetler gelmiyor." dedi. Ama maalesef özellikle belirtmek isterim -Genel Müdürümüz de baktım Elâzığlı, diğer yardımcısı da Solhanlı- Bingöllü, Elâzığlıların yoğun yaşadığı Yüreğir ilçemizde, özellikle onların yaşadığı bölgelerde, mesela Doğankent'te, Solaklı'da, Yunusoğlu'da, Yüreğir'de sık sık elektrik kesintileri oluşmakta. Ayrıca, Feke, Saimbeyli, Güzınarı, Bağdatlı, Gedikli, Belenköy bölgelerinde sürekli elektrik kesintileri olduğunu, trafolarla ilgili ciddi sıkıntılar olduğunu... Hatta ben şunu da belirteyim: Trafo yapımlarıyla ilgili bulunan yetkiliyle ben üç dört defa görüştüm, 2025 yılında bütçemiz olmadığı için Adana'ya trafo yapmamızın zor olduğunu kendisinin bizzat beyan ettiğini de ben kendi şahsım adına görüşmemden biliyorum. Trafoların güçlü olmaması, elektrik altyapısının yenilenmemesi gibi nedenlerden ötürü uzun saatlere, hatta günlere varan kesintiler meydana gelmekte.

Ayrıca, biliyorsunuz, bizim Adana'da çiftçilikle, seracılıkla uğraşan vatandaşlarımız elektrik kesintileriyle büyük mağduriyetler yaşamakta. Burada TEDAŞ'ın yetkililerine özel ricamız, Adana'da elektrik dağıtım görevini üstlenen Toroslar Elektrik Adana genelinde özellikle de güçsüz trafolarının yenilenmesi ve kabloların değiştirilmesi konusunda biraz daha hassas davranmaları.

Bazı sorularım olacak, bunlara da yazılı cevap verilirse memnun olurum. Elektrik tarife fiyatlarının seçim dönemlerinde baskılanan kurdan, sonrasında ise yüksek oranda hesaplandığı doğru mudur? Son beş yılın aylık tarife oran bilgisini yazılı olarak vermeniz mümkün müdür? İki, 21 elektrik dağıtım şirketinin bankalara olan toplam ve ayrı ayrı borçları ne kadardır? Üç, en borçlu elektrik dağıtım şirketi hangisidir? Bununla ilgili uygulanan bir önlem ya da yaptırım söz konusu mudur? Dört, yine seçim bölgem Adana'da son iki sene içerisinde yenilenen ve yeni yapılan trafo sayısı kaçtır? Beş, Sayıştay raporuna göre TEDAŞ yatırım ödeneğinin yalnızca yüzde 68'ini kullanabilmiştir, kullanılmayan yatırım ödeneklerinin gerekçesi nedir? Kaynak planlaması yapılmadan ayrılan bu bütçenin hizmete dönüşmemesi kamu zararına neden oluyor mu?

Yine, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun istisna maddeleri kapsamında yapılan yüksek tutarlı doğrudan alımlar hangi gerekçelere dayanmaktadır? Bu yöntemle yapılan ihalelerin şeffaflığı ve kamu yararına uygunluğu nasıl denetlenmektedir?

Yine, TEDAŞ'ın bilançosunda yer alan ve Sayıştay tarafından tahsil kabiliyeti zayıf, terk edilmiş veya feshedilmiş aboneliklerden kaynaklı olduğu belirtilen yüksek tutarlı alacak kalemlerinin toplam büyüklüğü nedir? Bu alacakların tahsilatlarına dair bugüne kadar herhangi bir işlem yapılmış mıdır?

2022 yılında TEDAŞ'ın personel ve taşeron giderleri yüzde 42 artmıştır. Bu artışa rağmen kurumsal etkinlik neden sağlanamamış, denetim ve saha faaliyetlerinde neden zayıf kalmıştır? Personel politikası kamu hizmetlerini iyileştirmek yerine bürokratik şişkinlik mi gerektiriyor?

Yine, elektrik dağıtım hizmetlerinde TEDAŞ'ın görevli olduğu denetim ve sertifikasyon süreçlerinin büyük ölçüde evrak üzerinden yürütüldüğü görülmektedir, Sayıştay raporunda da yansımış. Bu uygulama sahada yaşanan arızalar, bakım eksiklikleri ve güvenlik riskler açısından ciddi zafiyet yaratıyor mu diye soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Şenyaşar.

Misafir milletvekili olarak da Komisyonumuza hoş geldiniz.

Buyurun.

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim, Sayın Başkan.

Ben de salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum. Seçim bölgem olan Urfa hakkında elektrikten kaynaklı mağduriyetleri ilgili bürokratlara ve Bakanlığa anlatmak için söz hakkı aldım.

Urfa'nın yerel basındaki her gün rutin haberi, bugün 22 Nisan ve "22 Nisanda Şanlıurfa'da planlı elektrik kesintileri yapılacak." Yani, bu Urfa'nın artık kaderi olmamalıdır. Meclis Genel Kuruluna baktığımızda, Urfa ya da DEDAŞ'tan kaynaklı gündemler her gün Mecliste milletvekilleri tarafından dile getiriliyor. Genel Müdürümüz de burada ve konuşmalarında sunumunda sürekli, ikide bir "Hamdolsun." dedi. Maalesef ben bu konuda bir şey diyemeyeceğim ama Urfa halkının bir sözcüsü olarak, Urfa halkı yaşanan bu elektrik kesintilerinden dolayı her gün sizlere, ilgililere, yetkililere beddua ediyor.

İkinci olarak, Urfa bir tarım kentidir. 2024 ve 2025 yıllarına ait Çiftçi Kayıt Sistemi'ne göre 2024 yılında 62.278 çiftçi bulunuyor, 2025 yılında Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kaydolun çiftçi sayısı 60.117 yani 2024 ile 2025 yılları arasında bir karşılaştırma yaptığımızda 2025 yılında 2.161 çiftçi tarlasını, köyünü terk etmiş. Bunun birinci sebebi DEDAŞ'tan kaynaklı elektrik kesintileridir. Tarım Bakanımız sunumlarında her zaman dile getiriyor, "Ekilmedik bir karış toprak bırakmayalım." diyor ve DEDAŞ da bu sene utanmadan kendi sayfasında paylaşıyor "Elektrik borcu olan çiftçilere elektrik vermeyeceğiz." diyor. Bu, sadece çiftçiye zarar değil, ülkenin üretimine zarardır, ülkenin millî gelirine zarardır.

Bir başka konu, çiftçilerden bahsetmişken, köyde bir iki kişinin elektrik borcu var ve DEDAŞ arkasına jandarmayı alarak köye elektrik veren panoyu alıp bütün köyü elektriksiz bırakıyor. Urfa sanayi sitesinde her gün saatlerce elektrik kesintisi yaşıyor. Evet, ilçelerde, şehir merkezlerinde ya da konutlarda elektrik kesintisi olabilir ama bir şehirde, büyükşehir olan bir ilde elektrik kesintisi yaşıyorsa bu kabul edilebilir bir durum değildir. Aracını sanayiye getiriyorsun, tamir edilecek, esnafın verdiği cevap "Elektrik olmadığı için biz bu tamiraty yapamıyoruz." Burada, Urfa sanayi sitesinde bulunan esnaf büyük mağduriyetler yaşıyor. Konuyla ilgili Bakanlığa soru önergesi vermişiz, hâlâ üzerinden aylar geçmesine rağmen bir cevap gelmemiş.

Son olarak, şu fotoğrafı ben ilgililere göstermek istiyorum. Urfa'da bütün ilçelerde elektrik panoları bu şekilde açık bulunuyor ve bu panoların önünde çocuklar oyun oynuyor, top oynuyor. Geçen yıl İzmir'de -herkes şahit oldu- 2 genç insan elektrik çarpmasından kaynaklı hayatını kaybetti. Kimse sorumluluk aldı mı? İlgili elektrik şirketi suçu belediyede attı, belediye buna dair bir açıklama yaptı, olan hayatını kaybeden 2 gence oldu. İzmir'deki bu olay Avrupa'nın bir ülkesinde olsaydı şu an ülkeyi yöneten enerji bakanı istifa ederdi. Bu elektrik panolarıyla ilgili, açık tehlike arz eden, ölümlere sebep olan elektrik panolarıyla ilgili Bakanlığa soru önergesi verdim, verdiği cevabı aynen okuyorum: "Meri mevzuat gereğince şirketin sahada açık pano bırakması

mümkün değil. Eğer açık panoyla ilgili bir şikâyet alınırsa ivedilikle bu sorun gideriliyor." Ama bu sadece yazılı olarak sözde kalıyor. Şu an, Urfa merkez ve bütün ilçelerde binlerce elektrik panosu bu şekilde açık ve ölümlere davetiye açıyor.

Bu sorunların bir an önce giderilmesini hem Bakanlıktan hem ilgili müdürden istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Şenyaşar.

Buyurun Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Sayıştayın kıymetli denetçileri, Sayın Genel Müdür ve çok kıymetli hazırın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçmiş doksana yıl öncesine, Etibanka dayanan TEDAŞ bu doksana yıllık süre içerisinde kamu elektrik işletmeciliği anlamında asli görevlerini yerine getirdi. 2004 yılında özelleştirme kapsamına alınan TEDAŞ 21 elektrik dağıtım şirketinin 2009-2013 yıllarında özelleştirilmesiyle bu süreci de tamamlamış oldu. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı yirmi üç yıllık süre zarfında cumhuriyetin birikimi yerli ve millî ne kadar kamu kuruluşu varsa elden çıkardı; şirketleri, fabrikaları, limanları, otelleri, enerji tesislerini maalesef bir bir özelleştirdi ve yandaşlara peşkeş çekti diyoruz. TEDAŞ da bu satışlardan payını aldı ve Türkiye genelindeki 21 dağıtım şirketi Cengiz, Kolin, Çalık gibi iktidara yakın şirketlere satıldı. 2004 yılında başlatılan özelleştirme süreciyle TEDAŞ 3'e bölündü -EÜAŞ, EİAŞ ve EDAŞ- üretim ve dağıtım özel sektöre devredildi, iletim ise kamuya bırakıldı çünkü rant yoktu. Bu süreçte yaklaşık 70 milyar dolar gelir elde edildi. Bugün, bu altyapıları yeniden kurmaya kalksanız o para yetmez. Ülkemizde elektrik üretiminin yüzde 85'i özel şirketler tarafından gerçekleştiriliyor, dağıtımın tamamı özel sektörde. AKP'nin yarattığı sistemde bu şirketler birer kartel hâline geldi. Devlet elektriği özel sektörden pahalıya alıp onlara ucuz satıyor, aradaki fark hazineye yani halktan karşılanıyor, buna da devlet desteği deniliyor. Aslında bu, halktan alınan bir kısmının halka geri verilmesi değil, özel sektöre kaynak aktarılmasıdır. Özel teşviklerle yandaş şirketler çok büyük tutarlarda destekleniyor.

Son dönemde iktidar talimatlarıyla faturalarla ilgili vatandaşlara hileli ve yanıltıcı mesajlar gönderiliyor. "Devlet desteği indirim" adı altında mesaj atılıyor, oysaki böyle bir destek yok; önce bindirim yapılıyor, sonra da indirim varmış gibi gösteriliyor tıpkı bazı mağazalarda önce ürünün fiyatını yükseltip sonra "yüzde 50 indirim" tabelası asıldığı gibi. Bugün bir elektrik faturasının sadece yüzde 19'u gerçek enerji bedelidir, kalan yüzde 81 dağıtım, vergi ve fonlardır yani biz elektriği değil, ona ulaşmayı pahalıya mal ediyoruz. Kullandıkları altyapı hâlâ kamuya ait ama bu hizmet belli şirketlerin kâr makinasına dönüşmüş durumda. Bu, sadece aile bütçesini değil, ülke ekonomisini de çökertmektedir.

Konuşmamın burasında yeri gelmişken sormak istiyorum: Bugün, Türkiye'de dünyaya ve Avrupa ülkelerine göre elektrik için birim megavatsaat başına ne kadar ücret alınmaktadır? Bu anlamda, Türkiye Avrupa ülkelerinde konutlarda ve sanayide elektrik kullanımına ödediği ücret açısından kaçınıcı sıradadır? Elektrik dağıtım şirketlerinin megavatsaat başına maliyeti ne kadardır? Bu dağıtım şirketleri ne kadar kâr marjıyla çalışmaktadırlar?

Son dönemde vatandaşlarımız sosyal medya hesaplarından paylaştıkları videolarda elektrik faturalarındaki devlet desteği oyununu gözler önüne seriyor. Kamuoyunu doğru bilgilendirmek adına devlet desteği konusunda bizlere hem sözlü hem de yazılı olarak detaylı bir açıklama yaparsanız kamuoyu da bu anlamda rahatlamış olacak.

Bizim yaklaşımımız elektrik dağıtımının yeniden kamunun denetimine alınması yönünde. Faturalardaki dağıtım bedeli şeffaf, makul ve denetlenilebilir bir hâle getirilmelidir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu şirketleri değil halkı korumalıdır. Özelleştirilen bölgeler ve enerji tesisleri kamulaştırılmalıdır. Enerji politikaları siyasi ve ticari çıkarların değil, halkın refahının merkezinde olmalıdır. Geçiş sürecinde bağımsız ve güçlü bir kamulaştırma idaresi kurulmalı, kamu kaynakları yeniden halk yararına kullanılmalıdır. Bugün, ülkemizde elektrik yiyecekten, içecekten, ısınmadan, aydınlanmadan fedakârlık ederek kullanabildiğimiz, hatta bir lüks hâline gelmiştir. Bu durumun nedeni yalnızca yapılan zamlar değildir; bu, yıllardır uygulanan yanlış enerji politikalarının, plansız ve rant odaklı özelleştirmelerin acı bir sonucudur. Elektrik faturası şirketlerin borcunu değil, halkın yaşamını aydınlatmalıdır. Bu ülke birkaç ayrıcalıklı şirkete değil, 85 milyona aittir. Bu kaynaklar bizindir, bu topraklar bizindir, bu enerji bizindir, bu mücadele hepimizin olmalıdır.

Sayın Genel Müdürüm, bu eleştirilerimi sıraladıktan sonra bazı sorularım olacak, vatandaşlarımız adına taleplerimiz olacak: Öncelikle Çorum'un da aralarında bulunduğu Sinop, Samsun, Amasya ve Ordu'nun elektrik dağıtım işini Yeşilirmak Elektrik Dağıtım AŞ kısa adıyla YEDAŞ yapıyor. Diğer illerimizi bilmiyorum ama Çorum'da yağmurdan, rüzgârdan dolayı sık sık merkez ve köylerimizde elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Köylerde ve Çorum merkezde voltaj düşüklüğünden kaynaklı çok şikâyetler var. Ayrıca, köylerimizde ve ilçelerimizde bazı vatandaşlarımız bölgenin biraz dışında yer yaptıklarında, ahır ya da benzeri yerler yaptıklarında elektrik almakta zorlanıyorlar. Vatandaşa "Bizim şu anda yatırım planımızda yok, siz elektrik direklerini kendiniz yaparsanız biz size elektrik veririz." diyorlar. Bu da çiftçimizi ve insanlarımızı mağdur ediyor. Bazen basına yansıyan işte "Elektrikte sorun yok." diyorlar ya -az önceki Adana Milletvekiliimiz söyledi- birkaç örnek vereyim: Çorum-İskilip yolunda 7 Ocak 2021 tarihinde üst üste yaşanan elektrik kesintisi sonucu düşük voltajdan dolayı havalandırma arızalandı ve iş insanımızın 50 bin tavuğu maalesef telef oldu; bu, 7 Ocak 2021 tarihinde gerçekleşti. Yine, 2 Şubat'ta Çorum'da -hatta Çorum Belediyesinin kendi sitesinden de görebilirsiniz- "Elektrik kesintisinden oluşan sıkıntıdan dolayı bu ara evlerimize kısa süreli de olsa su vermekte zorlanacağız." diye kendi sitesinde açıklaması var. Yine, 25 Ağustos'ta -burada yılını yazmamışım ama girdiğiniz zaman rahatlıkla görebilirsiniz- elektrik hatlarında yaşanan sorunlardan dolayı İskilip yolundaki tuğla kiremit fabrikalarında üretim durdu. TEDAŞ bu elektrik kesintilerinin neresinde bilmiyorum ancak bu anlamda bir denetiminiz, bir yaptırımınız varsa bunu da öğrenmek istiyorum. Sizlerde bilgiler varsa YEDAŞ'ın dağıtım bölgesinde olan illerde son üç yılda yaşanan elektrik kesintisi sürelerini merak ediyorum. Bunu tablo hâlinde verirsiniz Çorum kamuoyuna da ben bunu açıklayacağım. Yine, YEDAŞ'la ilgili Samsun ilimizde çiftçilerimiz yaşadıkları sorunlardan dolayı protesto eylemlerine çıktılar. Şöyle ki: Samsun çiftçilerinin tarımsal sulama için kullandığı elektrik nedeniyle sayaçların sabitlenmemesi gerekçe gösterilerek YEDAŞ tarafından cezalar yazıldı ve icra takibi başlatıldı. Çiftçilerimiz YEDAŞ yetkililerinin tarlalara fatura yazmaya gelmediğini, bu nedenle sayaçları sabitlemediklerini, YEDAŞ'ın kendi eksikliğini çiftçi üzerinden çıkardığını anlatıyorlar. Çiftçiler "Tarlamıza tamamen projeli olarak aldığımız sulama aboneliklerimizi sayaç memurlarının okurken keyfi uygulamalarından ötürü 'Sayaç yerinde yoktur.' ya da 'Kaçaktır.' diye okumaktan kaçmak suretiyle

bizleri cezalandırıyor." diyorlar. YEDAŞ bu gerekçeyle Samsun'un Alaçam, Bafra, Çarşamba, Terme, Tekkeköy ve diğer ilçelerinde tarımla uğraşan çiftçilere kaçak elektrik kullandıkları gerekçesiyle 10 bin liraya yakın elektrik bedeli faturalandırması ve icra takibi başlatmıştır. Çiftçi para kazanamıyor, gübresini, ilacını borçla alıyor, üstüne bir de böyle cezalar yazılıyor, o da yetmiyor, icra takibi başlıyor ve çiftçi ekmekten, biçmekten maalesef uzaklaşıyor. TEDAŞ olarak sizin bu konuda bir denetim ve soruşturma yapmanızı rica ediyoruz. Bu arada, yeri gelmişken tarımsal sulamayla ilgili TEDAŞ tarafından tahsil edilmeyen alacak tutarı ne kadardır? Tarımsal sulamayla ilgili TEDAŞ'ın hangi illerde, kaç çiftçiden alacağı vardır? Tarımsal sulamayla ilgili borçlu olduğu için icra takibi başlattığınız çiftçi sayımız ne kadardır?

Sayın Genel Müdür, raporlara baktığımızda, şirketin 2024 yılında 2023 yılına göre yaklaşık yüzde 1.000 artışla -yüzde 100 demiyoruz- zarar ettiğini görüyoruz. Şöyle ki: 2022 yılında 56 milyon 867 bin TL, 2023 yılında 283 milyon 607 bin TL kâr elde eden şirketin 2024 yılında 3 milyar TL'ye yakın zarar ettiğini görüyoruz. Kâr eden bir kurumun geçen yıl bu denli büyük zarar etmesinin sebebi nedir, bunu da bize bildirirseniz seviniriz. 2024 yılında zararda yüzde 1.000'lik artış olmasının nedenleri nelerdir? Dağıtım şirketlerinin özelleştirildiği süreçte ortaya çıkan toplam alacak neydi? Bugüne kadar bu alacakların ne kadarı ve yüzde kaçını tahsil ettiniz? Bugünkü tabloya baktığımızda, dağıtım şirketlerinde bir tekelleşme olduğu görülüyor. Ballı kamu ihalelerinin müdavimleri Kolin ve Cengiz dağıtım şirketlerinin de hâkimiyet kurduğu ve ciddi bir abone sayısına ulaştıkları anlaşılıyor. Cengiz İnşaat, Kolin İnşaat, Enerjisa ve Çalık Grubunun bire bir üstlendiği veya iş ortakları aracılığıyla elektrik dağıtımını yaptığı bölgeler ve abone sayısı ne kadardır? Türkiye genelinde önemli bölgeleri alan ve elektrik dağıtımını gerçekleştiren Cengiz, Kolin, Çalık Grubu, Enerjisanın ve BEDAŞ, ÇEDAŞ, Akdeniz gibi iş ortaklarının TEDAŞ'a olan borçları ayrı ayrı ve toplamda ne kadardır? Günümüz itibarıyla hangi dağıtım şirketlerinden, ne kadar alacak var; bugüne kadar hangi dağıtım şirketinden ne kadar alacak tahsil edildi; ayrıntılı bir tabloyla Komisyonumuza bildirirseniz seviniriz. Dağıtım şirketlerinden tahsil edemediğiniz alacaklar için hangi girişimlerde bulundunuz? Takip başlattınız mı?

Son olarak, vatandaş adına soruyoruz: Ülkemizde bu kadar sıklıkla elektriğe zam yapılmasının nedenleri nelerdir? Zam yapılması konusunda TEDAŞ bu işin neresinde? Türkiye'de son beş yılda hangi ayda elektriğe hangi oranda zam yapıldı? Beş yıl önce sanayi, ticarethane ve mesken elektriğinin fiyatı neydi, bugün ne kadar?

Yine, kayıp kaçak konusunda ülkemizde ciddi bir sıkıntı var. TEDAŞ'ın kayıp kaçığı önlemek adına yaptığı çalışmalar nelerdir? Sizlerde mevcutsa illere göre son beş yıla ait kayıp kaçak kullanımına ilişkin oranların paylaşılmasını istiyoruz. Kayıp kaçak kullanımında ilk 5 ilimizi ve son 5 ilimizi de ayrıyeten merakla bekliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Tahtasız, TEİAŞ'a da aynı soruları sormuş muydunuz?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Benzeri.

Yine, son olarak, TEDAŞ Genel Müdürlüğünde hangi görevdeki kişilere makam aracı tahsis edilmiştir? Bu araçların marka ve modelleri nedir? Son dört yılda makam araçları için yapılan ödemelerin toplam miktarı ne kadardır?

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tahtasız.

Sayın Demir, buyurun.

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Sayın, Genel Müdürüm, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

DEDAŞ'ın faaliyet alanıyla alakalı bazı hususlara değinmek istiyorum. Bu faaliyet alanı malum Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Şırnak ve Siirt illeridir. Çiftçilerin en büyük sorunlarından biri -sizce de malum çok dile getirildi- elektrikle ilgili yaşanan problemlerdir; her geçen yıl bu sorun daha da derinleşmektedir. 2023 yılından itibaren DEPSAŞ tarımsal sulama için her ay fatura kesmeye başlamış, bu da çiftçileri yüksek borç yükü altında olma durumuyla karşı karşıya bırakmıştır. Aylık ödemeleri yapamayan çiftçiler icraya verilirken hasat dönemlerinde elektrik borçlarına ilişkin faturalara çok yüksek faiz, avukatlık ve icra ücretleri de eklenerek önlerine çıkmaktadır. Oysa, 26 Eylül 2022'de Sayın Cumhurbaşkanı tarımsal elektrik kullanımının mahsul hasadı sonrasında faturalandırılacağını açıklamıştı. Bu açıklamaya rağmen bu karar uygulamada dikkate alınmamış; aksine, çiftçiler için de zorlaştırıcı bir yöntem benimsenmiştir. Elektrik borçlarının ödeme takvimi mahsul dönemine göre yeniden düzenlenmeli diye düşünüyoruz. Örneğin, buğday için haziran, mısır için aralık ayı gibi bir dönemsel faturalandırılmaya gidilebilir.

Borçlu, borçsuz ayrımı yapılmaksızın pek çok çiftçinin devlet tarafından verilen tarımsal destekleme ödemelerine DEDAŞ tarafından bloke uygulanabilmektedir; bu, gelen şikâyetler arasında yer alıyor. Bu uygulama özellikle çiftçinin nakde en çok ihtiyaç duyduğu dönemlerde ciddi mağduriyetlere yol açmaktadır. Vatandaş faturasını geciktirdiğinde günlük faiz uygulanıyor ancak vatandaş desteklemeden gelen ana parasını almak için aylarca uğraşiyor, bazen bu destekleme ücretinin bir kısmını alamadığı da olabilmektedir. Oysa Danıştay 10. Dairesinin 22/02/2017 tarihli kararı da dâhil olmak üzere birçok yargı kararı destekleme ödemelerine bloke konulamayacağını açık bir şekilde belirtmektedir. İlgili kurum bu hukuki kararlara rağmen uygulamalarını sürdürmekte ve hukuk dışı davranma gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Borcunu ödeyen çiftçinin desteklemelerine el konulmaması için gerekli yasal düzenleme ve denetimlerin hayata geçirilmesi ve bu noktada çiftçinin sorunlarının görülerek, yaşadığı sıkıntıların hesaba katarak bir uygulama geliştirmesi lazım diye düşünüyoruz.

Elektrik fiyatlarının yüksekliği, özellikle suyun derin kuyulardan çekilmesini gerektiren bölgelerde buğdayın sulama maliyetini ciddi anlamda artırmaktadır. Zaten maliyetler çok çok yüksek, buna çok yüksek elektrik maliyetleri de bindiği zaman çiftçinin ayakta kalması neredeyse imkânsız bir durum hâline gelmektedir. Bu vaziyet elde edilen ürün gelirinin masrafları karşılayamamasına neden olmakta. Özellikle, GAP suyu henüz ulaşmamış olan illerimizde yani Mardin, Şırnak, Şanlıurfa gibi illerde bu sorun çok daha belirgin bir şekilde kendini hissettirmektedir. Daha önce tüm elektrik desteği, 11'inci aydan 5'inci aya denk gelen buğday desteği 2024 yılında tamamen kesilmiş, ilgili Bakanlığımızla yaptığımız görüşmelerde bunun tekrar başlayacağı ifade edilmişti ama henüz başlamamış. Buğday gibi stratejik bir ürünün sulama desteğinden yoksun bırakılması hem çiftçinin hem ülke tarımının geleceğini tehlikeye atmaktadır. Elektrik sübvansiyonu, buğday sezonunu da kapsayacak şekilde tüm yıl boyunca devam etmelidir diye düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, DEDAŞ'ın sorumluluk sahasında yani Diyarbakır, Mardin Şırnak, Batman, Siirt, Şanlıurfa illerinde çiftçiler yoğun şikâyetlerle önümüze gelebilmektedir. Bu noktada maillerimiz neredeyse kilitlenmiş, bu, sanırım birçok vekil arkadaşımız için de konusudur. Aynı köydeki borcunu ödemeyen birkaç kişi yüzünden borcunu ödeyen çiftçilerin dahi elektriği kesilebilmektedir; ön plana çıkan şikâyetler anlamında söylüyorum. 50 kuyu sahibinden 25'i borcunu ödemiş olsa bile tamamının elektriğinin kesildiği durumlar ortaya çıkabilmektedir. Planlı kesintiler neredeyse her gün görülebilmekte, bu kesintiler uzun saatler sürmekte ve üretimi ciddi anlamda aksatmaktadır; vatandaş âdeta canından bezmiş bir durumdadır. Vatandaş kurumu aradığında ise "Arıza var." denilerek tatmin edici ya da çözüm odaklı bir cevap verilmemektedir. Bazı çiftçilerin borçlarını ödeyememesi nedeniyle arazilerinin icra yoluyla satışa çıkarıldığı -iddiaları söylüyorum altını çizerek- iddiaları ise ciddi bir toplumsal huzursuzluk oluşturmuş oralarda.

Sayın Başkanım, son olarak şunu da ifade etmek istiyorum: Elektrik desteğinin kademeli olarak yüzde 50'den yüzde 30'a düşürülmesi, daha sonra bunun tamamen kesilmesi ve başlatılmasının geciktirilmesi çiftçiye çok daha zor durumda bırakmıştır. Bugün, özellikle bu DEDAŞ faaliyet sahasında en yüksek maliyet kalemi elektriktir ve bu yüzde 30 oranında sübvansede ediliyordu; bunun da kesilmiş olması neredeyse çiftçiye tamamen çiftçiliği terk etmeyle karşı karşıya bırakmış; bu bir realitedir. Elektrik, tohum, gübre, mazot, ilaç ve ekipman gibi temel tarımsal girdilerdeki artış çiftçilerin maliyet yükünü ciddi anlamda artırmaktadır; devletin sağladığı destekler ise bu yükü hafifletmekten uzaktır. Yapılması gereken elektrik desteğinin artırılması ve süreklilik arz etmesi durumudur. Bunlar sık sık önümüze çıkan sorunlar ve özellikle bu bölgeden gelen şikâyetlerdir, bunları Sayın Genel Müdüre ve Komisyon üyelerine arz etmiş olayım. Özellikle çok ağır faturalandırmalar ve cezalandırmalar, elektrik kaçakları ya da işte izinsiz kullanım anlamında kesilen cezalar çok fazla ön plana çıkmaktadır. 80 bin, 100 bin, 120 bin gibi cezalar kesilebilmekte ve bunların neye göre, hangi maddeye göre, hangi esasa göre kesildiği noktasında da ciddi bir muallaklık var, en azından, vatandaş bunu bilmiyor, bu anlamda da çok ciddi anlamda şikâyetler ve talepler var.

Şimdi, affınıza sığınarak, Sayın Genel Müdüre ve Sayın Bakanımı tenzih ederek oralardan çok söylenen bir cümleyi ifade etmek istiyorum. Keyfi uygulamalar, keyfi kesintiler, vatandaş ile dağıtım şirketi arasındaki sorunlar nedeniyle şirkete konulan bir isim var. Orada söylendiği için söylemek durumundayım, belki durumun vahametini ortaya koyma anlamında önemlidir. Tırnak içinde söylüyorum, "DEDAŞ terör örgütü" şeklinde bir tanımlama söz konusudur. Vatandaş ile dağıtım şirketi arasında çok ciddi sorunlar var. Bu noktada, elbette kaçak kullanım ve benzeri suistimaller de vardır; bu hepimizce malum olan bir durum çünkü istatistiklerde de o bölge kaçak elektrik kullanımının en yüksek olduğu bölge olarak biliniyor. Fakat sorunların çözümü noktasında daha yapıcı, vatandaşın maddi durumunu ve çiftçilerin durumunu hesaba katacak daha makul bir yol geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Saygıyla bitiriyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Buyurun Sayın Akalın.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok değerli hazırun, Sayıştayın 2021 raporunda yer alan bazı ana bulgular üzerinden ve geneli üzerinde değerlendirmeler yapıp bazı sorularım olacak, o soruları sormak istiyorum.

İlk olarak, genel aydınlatma denetimleri için tek bir lira hizmet bedeli talep etmemenin bir ihmal olduğunu düşünüyorum. Her yıl milyonlarca liralık maliyetin TEDAŞ kasasından karşılanıyor olması kabul edilemez. İkinci olarak, kamulaştırma süreçlerinde cebri icra uygulamaları öncesi yazılı müracaat şartının bulunmaması hem maliyet hem de itibar kaybına neden olmaktadır.

Üçüncüsü, kadro statüsü uyumsuzluğudur. Özelleştirme öncesi ihdas edilen taşeron kadrolar ile 399 sayılı KHK kadroları arasındaki çelişki çalışanları belirsizlik girdabında bırakmaktadır.

Dördüncü ve belki de en acı gerçek, alt komisyonda görüşülen ancak üst komisyon görüşmelerine neden dâhil edilmediğini bir türlü anlayamadığım 7.2.2.8 numaralı bulgudur. Bu bulguda yer alan ve önümüzde duran tablo, aslında hepimizin ortak sorumluluğudur. Ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltma ve stratejik teknolojilerde söz sahibi olma hedefiyle hayata geçirilmesi kararlaştırılan Yüksek Güç ve Yüksek Gerilim Deney Laboratuvarı Projesi yıllardır masada duran bir dosyadan öteye geçememiştir. Kâğıt üzerinde eksiksiz tamamlanan zemin etüdü, imar planı, fizibilite ve temel tasarım raporlarına 2021'den bu yana hâlâ bir tuğla bile konulmamış olması hepimizi derin bir düşünceye sevk etmektedir. Sayıştay bulgusu, her yıl dış laboratuvarlara aktardığımız yaklaşık 23 milyon euro tutarındaki test bütçesi bu projenin aciliyetini gözler önüne sermektedir. Hollanda, İtalya ve Romanya'daki laboratuvarlara gönderdiğimiz prototip testleri yalnızca mali kaynaklarımızı eritmekle kalmıyor, aynı zamanda stratejik bilgi sızma riskini de beraberinde getiriyor. Oysa ülkemizde bu testleri yapabilecek bir tesis kurmak hem yıllık kaynak çıkışı durduracak hem de yerli AR-GE'nin dinamosunu güçlendirilecektir.

Geçmişe baktığımızda, 15 Eylül 2017'de yatırım programına dâhil edilen proje, 27 Haziran 2018'de Bandırma'da 300 dönümlük arazi tescili, 2018'de etüt proje sözleşmesinin imzası, 14 Mart ve 18 Haziran 2019'da fizibilite ile temel tasarım dokümanlarının sunumuyla önemli adımlar atılmıştır, ne var ki 24 Kasım 2020'de EKAP kaydı yapılan kurulum ihalesi 2 Mart 2021'de yeterli teklif alınamadığı gerekçesiyle iptal edilmek zorunda kalmıştır. Bu zincirin her halkası sürecin fiilen nasıl durdurulduğunu açıkça anlatmaktadır.

Peki, bu başarısızlık neden? Şimdi, birincisi, ihale şartnamesinin finansman ve garanti modelleri yatırımcıların risk algısına uygun tasarlanmamıştır. TEDAŞ, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Kalkınma Bakanlığı arasında koordinasyon boşlukları vardır. Süreç takibinde aksaklıklar sonucu planlanan sözleşme süreleri dahi amacına ulaşmamıştır. Bu eksiklikler dışa bağımlılığımızı sürdürürken projeyi sektöre uğratmıştır. Ülkemizin savunma sanayisinden enerji iletim hatlarına, elektrik, elektronik ekipman üretiminden yenilenebilir enerji yatırımlarına kadar geniş bir yelpazede ihtiyaç duyduğu bu laboratuvar artık bir lüks değil zorunluluktur.

Bu konuyla ilgili somut adım ve önerilere geçmek istiyorum: Bir esnek finansman modelleri ve kısmi ön ödeme süreçleri oluşturulmalıdır. Yerli üniversiteler, bankalar, vakıflar ve özel sektörün bir araya geldiği konsorsiyum yapısı kurulmalıdır. Yönetim

ve denetim mekanizması için Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Bakanlığımız temsilcilerinden oluşan bir izleme komisyonu oluşturulmalıdır. Sürecin her adımı şeffaflaştırılarak hızlandırılmalıdır. Uluslararası iş birlikleri bir an evvel saptanmalıdır. Ekonomik fizibilite ve amortisman planı belirlenmelidir. Global hizmet ihracatı stratejisi belirlenmelidir. Aslında, bu öneriler masamızdaki raporlardan çok daha fazlasını ifade etmektedir; enerjide bağımsızlığımızı, AR-GE gücümüzü ve uluslararası rekabetçiliğimizi pekiştirecek bir yol haritası göstermektedir.

Şimdi, TEDAŞ yönetimi ve Enerji Bakanlığı nezdindeki karar vericilere bazı sorular yöneltmek istiyorum: Genel aydınlatma denetimlerinden bir kuruluş bile talep etmediniz, kurum çıkarlarını savunmayı neden bir erteleme konusu yaptınız? Cebri icra öncesi yazılı müracaat şartını hâlâ getirmediğiniz, bu gereksiz icra masraflarını kim üstlenecektir? Kadro statüsünün belirsizliğini gidermek için kanun değişikliği vaadi neden hayata geçirilmemiştir? Yüksek Güç ve Yüksek Gerilim Deney Laboratuvarı ihalesine neden tek teklif bile gelmemiştir? Şartnameyle ilgili sorumluluğu nasıl izah edersiniz? İhale şartnamesi hazırlanırken piyasa analizleri ve yatırımcı finansman kapasitesi hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Kısmi ön finansman ve hazine garantisi kombinasyonları neden teklif şartlarına eklenmemiştir? Süreçte yaşanan gecikmeleri önlemek için alternatif sözleşme ve cayma maddeleri tasarladınız mı? Üniversite, KOBİ ve özel sektörün katılımını teşvik edecek ek teşvik mekanizmaları oluşturdunuz mu? Yıllık 13 milyonluk dış test giderlerinin yerli tesisin yatırım ve işletme maliyetiyle karşılaştırmalı detaylı fizibilite raporu hazır mı? Laboratuvar projesi için merkezî bütçeden ne kadarlık ek kaynak ve hazine garantisi tahsis edilmektedir? TEDAŞ'ın yetki ve sorumluluk sınırlarının yeniden düzenlenmesi planlanıyor mu, bu konuda nasıl bir yol haritası var? Gelecekte benzer stratejik altyapı projelerinde risk analizi, paydaş katılımı ve finansman modellerini iyileştirmek için hangi kurumsal mekanizmaları kurmayı düşünüyorsunuz? Projenin tamamlanma sürecini hızlandırmak adına yasal veya düzenleyici ne tür değişiklikler planlıyorsunuz? Bölgesel hizmet ihracatı hedefi doğrultusunda uluslararası akreditasyon ve pazarlama süreçleri nasıl desteklenecek?

Son olarak, bu konularda bir türlü hayata geçirememiş olduğunuz üniversite-sanayi iş birliği mümkün olacak mı? Sayıştayın tüm önerilerini uygulamak için hangi somut adımları attınız ve bu adımlara ilişkin takvimi nerede göreceğiz? Kurumlar arasında koordinasyon felaketini önlemek adına ne tür idari ve yapısal reformlara başlayacaksınız?

Bu soruların cevapları, hep birlikte enerjide bağımsızlık vizyonumuzu gerçeğe dönüştürme kararlılığımızı da gösterecektir diyor, heyetinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Akalın.

Buyurun Sayın İrmez.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizim açımızdan, bölge halkı açısından önemli bir kurumun denetimindeyiz şu an. Bir Şırnak Vekili olarak yerelde özellikle en çok tartışılan, en çok konuşulan, bahsedilen kurumlardan bir tanesi de TEDAŞ. Maalesef, yerel halk tarafından TEDAŞ bir zulüm kurumu olarak görülüyor, bir işkence kurumu olarak görülüyor, âdeta umutsuzluk yayıyor bölgede; bu konuda en çok bahsedilen, konuşulan kurumlardan bir tanesi olduğu için de herkesin aslında söz hakkı kurması gereken bir kurum.

Normalde bu teşekkülün amacı nedir, nasıl hareket etmesi gerekiyor, Ana Statü'nün 6'ncı maddesinde şöyle bir cümle geçiyor: "Devletin genel ekonomisine ve politikasına uygun olarak verilen görev ve/veya yetkiler kapsamında elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti çerçevesinde kontrolünü, denetimini, proje onay ve tesis kabulünü, kamulaştırma işlemlerini yapmak ve koordinasyonunu sağlamak, gerektiğinde elektrik enerjisinin dağıtım faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmek, dağıtım varlıklarını işletmek veya işletme hakkını devretmektir." Ancak Sayıştay raporlarında bu kurumun, bu teşekkülün bu amacı yerine getirdiğini pek söylemek mümkün değil. Mesela, 2021 Sayıştay Raporu'nda kamuyu zarara uğratan ve riske sokan birçok bulgu var. Mesela, bir tanesi TEDAŞ'a karşı 2021 yılında kamulaştırmaz el atma davalarında açılan dava sayısı 46.124 yani bu davaların toplam değeri de 28,6 milyon TL değerinde. Bu durum, on binlerce köylünün mülkiyet hakkının ihlaline ve kamu kaynaklarından yüksek tazminat ödenmesine neden olmuyor mu Sayın Genel Müdür? En azından buradan bir soru sormak istiyorum.

Ayrıca, 2021 yatırım ödeneğinin sadece yüzde 6,57'si harcanmış. Normalde, bu kuruma 2021 yılında ayrılan yatırım ödeneği 750 milyon TL yani az bir meblağ değil ama sadece 49,2 milyon TL'si harcanmış. Bu düşük oran enerji altyapısı açısından da aslında ciddi bir duraksama ve kamusal hizmet sunumunda eksiklik anlamına da geliyor; bu konuda da en azından Sayın Genel Müdür bu harcamanın az olmasından kaynaklı bir cevap verirse çok iyi olur. Birçok bulgu var eksik tespit edilmiş Sayıştay raporları tarafından, faaliyet giderlerinin satıştan fazla olmasından kaynaklı birçok bulgu, amortisman giderlerinin aşırı yüksekliğinden kaynaklı aynı şekilde, taşınmaz teminine dair yetkinin tek taraflılaşması ve denetim eksikliğinden kaynaklı aynı şekilde birçok risk ve bulgu söz konusu. Burada en önemli noktalardan bir tanesi, tespit edilen bulgulardan bir tanesi iç denetçi yok Sayıştay raporunun açıkladığı rapora göre. 2021 yıl sonu itibarıyla hiç iç denetçi yok mesela yani bu durum yolsuzluk ve usulsüzlük risklerini artıran ciddi bir ihmal aslında. Yani buna ilişkin, "Bu iç denetçinin olmamasının sebebi nedir?" diye sormak istiyorum Sayın Genel Müdüre. Birçok bulgu var, birçok risk var, tabii ki hepsine değinmek elbette ki mümkün değil.

Bu ülkede kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi sonrasında belki de en büyük sıkıntı enerji alanında yaşandı. Bu iktidar döneminde, AKP kandırmacayla kamu kaynaklarını yandaşlarına resmen peşkeş çekti bu özelleştirmelerle birlikte. Özelleştirmelerle hizmet kalitesinin artacağını, rekabetin ucuzluk getireceğini, halkın hizmet alım sürecinde konfora kavuşacağını, kamunun zarar etmekten kurtulacağı safsatalarıyla özelleştirmeler allanıp pullandı. Hani "Serbest piyasa tüm sorunları çözer." denildi ve bu kurum AKP iktidara geldikten sonra milim milim küçültüldü; elektrik dağıtımı gibi en mühim mesele maalesef, sermayenin, yandaşların insafına bırakıldı. Elektrik piyasasının serbestleşmesi ucuzluk değil, rantı getirdi; konforu değil, maalesef birçok ölümü beraberinde getirdi. Mardin ve Diyarbakır'da çıkan yangının ve ölen insanların, canlıların müsebbibi bu kurumdur, bu zihniyettir. Bu acı tablonun sebebi, kamu mülkiyetinde bir tekel olması gerekirken mutlak şekilde piyasa koşullarına teslim edilmiş enerji politikalarıdır. Özellikle bunun derdini çeken maalesef bizim bölge insanımız bizim bölge yurttaşımız olmuştur. DEDAŞ zulmünü, duymayan kalmamıştır, herkes duymuştur, 85 milyon insanımız duymuştur.

Bakın, Şırnak'ta her gün bir mahallenin elektriği kesiliyor, bazı vekil arkadaşlarımız artık bu şikâyetlerin bize ulaşmadığını belirtiyorlar ama maalesef, her gün bize bu yönde şikâyetler geliyor ama yatırım yok, yenileme çalışması yok, arkasına kolluğu ve neredeyse orduyu alan bir devletleşmiş çeteci zihniyete sahip DEDAŞ var. Sadece Şırnak'ta değil...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın İrmez, lütfen...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Ben bir bitireyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani kuruma "çeteci" demek...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani şimdi tenkitinizi yapın.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Kuruma demedi, şirkete...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Şirkete mi? Hangi şirkete?

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Şirkete dedim, DEDAŞ dedim yani şimdi...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - DEDAŞ'a dedi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ha, pardon.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sadece Şırnak'ta değil, bölgede özellikle Mardin'de, Siirt'te, Şanlıurfa'da, Diyarbakır'da aynı şeyler yaşanıyor. Maalesef, iktidarın sopası hâline dönüşmüş durumdadır, âdeta işkence yöntemleriyle hareket ediliyor, bir cezalandırma politikası uyguluyor DEDAŞ. Elektrik faturasını tahsil etmeye gelince aslan kesilenler neden elektrik hatlarını düzeltmiyor? Neden yatırımlarını bizim bölgemizden esirgiliyor ama zamanı gelince de milyarlar, liralara bu şirketlere ödeniyor? Bakın, bu sorunun bir an önce cevabının verilmesi gerekiyor ve burada net bir şekilde de ifade etmek istiyorum, gerçekten bu kurumların kamulaştırılması gerekiyor; yurttaşları çeteci sermaye gruplarından, kan emici tacirlerden kurtarmak gerekiyor.

Şimdi, gelelim TEDAŞ'a, kamulaştırmazsınız el atma davası var mı? Var. Bol keseden ödenen tazminatlar var mı? O da var. Burada yurttaşın hakkının ödenmesi ya da ödenmemesi gerektiğini demiyoruz, kurum neden yanlış politikalarla zarara uğrattılıyor, onun hesabını sormak istiyoruz. 750 milyon TL yatırım bütçesinin neden yüzde 93'ü harcanmamış? Bunun hesabını sormak istiyoruz.

Altyapı yatırımları gerçekleşmiyor diye insanlar ölüyor, yangınlar çıkıyor, yazın da kışın da saat başı her kentte trafolar patlıyor, elektrik kesintileri söz konusu oluyor. Kurum tamamen özelleştirilmesi için bilerek mi zarar ettiriliyor? Bunu Sayın Genel müdüre sormak istiyorum. Yoksa, bu kurumun zarar etmesi gibi bir durum söz konusu mu oluyor? AKP iktidarı enerji şirketleri üzerinden yandaşlarını palazlandırıyor, büyütüyor, onunla birlikte kendisi de maalesef büyüyor diyerek bitirmek istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın İrmez.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Evet, Sayın Genel Müdür, genel aydınlatma konusunda sormak istiyorum. 2018 yılında genel aydınlatma ödemesini Enerji Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü TEDAŞ'a aktarıyor, tutarı TEDAŞ dağıtıyor, elektrik dağıtım şirketlerini.

Şimdi, 2018 yılında yapılan genel aydınlatma ödemesi tutarı 1 milyar 644 milyon lira, 2019 yılında 2 milyar 77 milyon lira, 2020 yılında 2 milyar 462 milyon lira, 2021 yılında 3 milyar 849 milyon lira ve 2022 yılına gelindiğinde genel aydınlatma ödeme tutarı 17 milyar 48 milyon lira. 2021 ve 2022 yılları arasında genel aydınlatma ödemesi artış oranı yüzde 343, bunun sebebi nedir? Türkiye'nin dünya haritasında yeri mi değişti acaba? Bilmiyoruz, kutuplara falan mı taşındık? Yani Türkiye'nin gün ışığını alma miktarı mı değişti, nedir? 2021 yılında genel aydınlatma ödemesi 3 milyar 849 milyon lira, bu tutar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Genel Müdürlüğü bütçesinden Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün uhdesinde TEDAŞ'a aktarılıyor, TEDAŞ da özelleştirilmiş, özel elektrik dağıtım şirketlerine bunu dağıtıyor. Ne oldu da 3 milyar 849 milyon liralık genel aydınlatma ödemesi tutarı bir yıl içinde, 2022 yılında 17 milyar 48 milyon liraya çıktı, bilimsel olarak bunun açıklamasını sizden bekliyorum, bilimsel bir açıklaması varsa.

Şimdi, 2023 yılına gelelim. 2023 yılında da genel aydınlatma ödemeleri 29 milyar 848 milyon liraya gelmiş. Nedir genel aydınlatma ödemesi? Caddeler ve sokakların aydınlatılması. Yani her yıl bu kadar artış olması açıklanabilir bir durum mu? Sizden bir açıklama istiyoruz. 2021 ve 2023 yılları arasında genel aydınlatma ödemeleri tutarlarındaki artış oranı yüzde 675 yani 6 tane Türkiye'yi aynı sokak ve caddelerle birlikte yan yana koyun, aradan geçen iki yıl içinde yüzde 675 oranında, 6 Türkiye büyüklüğünde bir genel aydınlatma tutarı ödenmiş. Dolayısıyla, burada bir gariplik var, bunu soruyorum.

Diğer taraftan, tabii, TEDAŞ, aslında böyle Millî Piyango İdaresi gibi bir kuruma dönüştü yani var ile yok arasında bir yerde duruyor. Bunu birinin itiraf etmesi gerekiyordu, şu saatte artık bunu itiraf etme vazifesi de bana düştü, bunu söylüyorum. Tıpkı Millî Piyango İdaresi gibi, o da çekiliş yapmıyor, şans oyunlarına katılmıyor, sanal bahis konularıyla ilgili denetim yükümlülüğü var ama onu doğru düzgün denetlemiyor. Zaten denetleyemez, bu işi yapacak kurumda sadece 3 denetmen var. Yüz binlerce site var, sanal bahis ve yasal olmayan şekilde faaliyet gösteren site; 3 denetmeniyle onları kapayacak, yeni bir linke tekrar açılacak, o bir daha onu tespit edecek yani böyle bir altyapı da yok. İnternette yayınlanan şans oyunlarının arayüzüyle arka planda onları denetleyebileceği bir sistemi de yok. Millî Piyango İdaresinin durumu bu. TEDAŞ'ın da enerji sektöründeki durumu yaklaşık olarak aynı.

Şimdi soruyorum: Genel aydınlatma ödemelerinize esas teşkil eden verileri nereden alıyorsunuz? Sizin bir otomatik sayaç okuma sisteminiz var mı? O şirketlere ait, elektrik dağıtım şirketlerine ait sayaçlara gidiyorsunuz, o sayaçta size beyan edilen rakamları okuyorsunuz ve şirketin beyan ettiği miktar üzerinden de şirketlere ödeme yapıyorsunuz. Siz bunu on-line olarak izleyemediğiniz sürece ve faturalandırma dönemleri boyunca sürekli oraya gidecek ve kontrol edecek ve sayaç okuması yapacak görevlileri, personeli göndermediğiniz sürece sağlıklı bir şekilde verileri almanız mümkün değil.

Soru şu: Ne kadar sıklıkla gidip sayaç okuması yapıyorsunuz; aylık mı, altı ayda bir mi, yıllık mı? Aylık diyecekse o ara periyotlarda bir sorun, sıkıntı var mı diye kontrol amacıyla gidiyor musunuz?

Diğer taraftan, bu 3 milyardan 17 milyara çıkan genel aydınlatma ödemelerinin yine elektrik dağıtım şirketlerini böyle ihya ettiği açık, net görünüyor. Şirketlerin, elektrik dağıtım şirketlerinin OSOS'unun olması yani otomatik sayaç okuma sisteminin olması ve sizin o sistemi izliyor olmanız sistemi kontrol edebildiğiniz anlamına gelmez. Bütün bu gibi sistemler müdahaleye açıktır, şirketler istediği gibi bu sistemleri kurgulayabilirler. Dolayısıyla, istediği kadar sertifikası olsun, sizin onların sistemlerinden bağımsız olarak ayrı bir sistemle tüm sayaçları okuyabilir olmanız gerekiyor; aksi takdirde, genel aydınlatma ödemeleri Enerji Bakanlığına kara bir deliktir şu anda, neyi, neye göre ödediği belli olmayan bir durumdur.

Geçiyorum diğer bir konuya. Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Yalova'daki 4 milyon elektrik abonesinin topluca Amerika'nın müşterisi yapıldığını tespit ettik. AK PARTİ marifetiyle yapılan bu özelleştirmeler kapsamında kamuya ait olan Uludağ Elektrik Dağıtım Şirketinin özelleştirme ihalesini 2010 yılında Limak kazandı. Rekabet Kurulu kararı bakın, burada. Aynı yıl içinde Limak, Kolin, Cengizin ortak şirketlerine özelleştirme devri yapıldı, onun da belgesi burada. Yedi yıl sonra Kolin ve Cengizin hisselerinin tümü Limaka satıldı, onun da belgesi burada. Böylelikle, Limak 4 milyon aboneyi kendine bağladı, beş yıl sonra da dağıtım şirketini İngiliz yatırım fonu Actis'e sattı. İngiliz Actis de dağıtım şirketini 2024 yılında Amerikan General Atlantic şirketine sattı. 4 milyon abone devletten özel sektöre, özel şirkete... "Ne var canım, yerli, millî şirketler, biz özelleştiriyoruz, efendim, kime ne, ne olacak ki?" diye anlatılan özelleştirme, oradan İngiltere'ye, oradan Amerika'ya gitti ve Rekabet Kurumu da bu satışı 6 Şubat 2025 tarihinde onayladı. Böylelikle, 4 milyon elektrik abonesi önce bu şirketlerin yani yandaş şirket olarak tabir ettiğimiz şirketlerin, ardından İngiltere'nin, ardından son olarak da Amerika'nın müşterisi yapıldı ve böylelikle, ülkemizin vatandaşları topluca yabancı ülkelerin borçlusu, müşterisi ve abonesi hâline getirilmiş oldu.

Şimdi, soru şu: Bu gibi özelleştirmelerle ilgili yaptığınız sözleşmelerde, kamuya ait olup da özelleştirilen bu gibi varlıkların, tesislerin, şirketlerin yurt dışına bu şekilde, bu kadar kolayca satılabilmesini engelleyebilecek hükümler koyuyor musunuz, yoksa günün sonunda kendi millî varlıklarımız bu şekilde birçok şirketin kendi kararıyla birlikte yabancı şirketlere bu kadar kolaylıkla satılabiliyor mu?

Ayrıca, şunu soruyorum: Tabii, TEDAŞ "Denetliyoruz, biz varız." gibi bir anlayışla burada sunum yapıyorsunuz, o zaman soruyorum: Bu Uludağ Elektrik Dağıtım Şirketi hangi rakamla özelleştirildi? Limak, bu şirketi İngiliz yatırım fonu olan Actis'e hangi tutarla sattı? Bu şirket de Amerikan General Atlantic şirketine hangi tutarla satıldı? Bu sorunun yanıtını sizden bekliyorum.

Diğer taraftan, aslında enerji sektörünün Türkiye'de nasıl yönetildiğiyle ilgili biz bağımsız bir değerlendirmeye bakmalıyız. Bu bağımsız değerlendirmelerden bir tanesi OECD'nin yani Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü'nün yayınladığı raporlar. Bu raporlara göre, 2025 yılının ilk iki ayında Türkiye'deki enerji enflasyonu yüzde 40,2. En fazla enerji enflasyonuna sahip olan 38 ülkenin arasında 2'nci ülke Şili, o da yüzde 16,9; en yüksek enerji enflasyonuna sahip olan 3'üncü ülke de İspanya, onun da enerji enflasyonu 2025 yılının ilk iki ayında yüzde 9. OECD üyesi 38 ülkenin 13'ünde de enerji enflasyonu eksilerde, Türkiye'de ise AK PARTİ marifetiyle zirvede; dünya 1'inci olmuş durumda. Kim söylüyor? OECD, Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü'nün resmî rakamı söylüyor. Yüzde 40,2'yle Türkiye enerji enflasyonunda OECD ülkeleri arasında 1'inci. Tebrik ediyorum sizi, Türkiye'yi maalesef bu utanılacak sıraya getirdiğiniz için.

Diğer bir konu, Türkiye'de bu elektrik faturalarıyla ilgili olarak attığınız adımlar, aldığınız kararlar.

Sayın bürokratlar, bir karar açıklandı, EPDK'nin aldığı bir kararla birlikte faturaları ilgilendiren bir karar açıklandı. Elektrik faturalarının bildiğiniz gibi bir kısmı enerji bedeli, bir kısmı dağıtım bedeli, bir kısmı da yine belediye payı diye tarif edebileceğimiz bir kısımdan oluşur. Dolayısıyla, bu elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi; bu sektörün, bu alanın yönetilememesi nedeniyle de elektrik fiyatları biraz önce dünyadan verdiğim örneklerle kıyaslandığından hareketle olması gerekenin çok üzerinde, elektrik de olması gerekenin çok üzerinde. Zaten ben biraz önce, sizden önce TEİAŞ kapasite kullanım mekanizması teşvikleri dağıtıyor, saçıyor diye anlattığımda, zaten bu saçılan paraların neticesi tabii ki enerji enflasyonuna dönüşecek ama bu faturayı kim ödeyecek önemli olan bu.

Şimdi, EPDK aldığı bir kararla dedi ki: "2024 yılında yıllık tüketimi 5 bin kilovatsaati aşan abonelerin 2025 yılındaki fatura tarifesini ben değiştireceğim. Onları serbest tüketici tanımına sokup buradan hareketle sabit fiyat tarifesinden çıkaracağım, piyasa takas fiyatının geçerli olduğu değişken fiyat tarifesine sokacağım." 2024 yılı toplam elektrik tüketimi 5 bin kilovatsaati geçen abonelerin tümünü. Şimdi, bakalım: Bunu ne zaman ilan etti? Ne zaman etmesini beklersiniz, 2024 yılındaki elektrik tüketimini içine alabilecek bir düzenlemeyi ne zaman açıklaması gerekir EPDK'nin? Vatandaş da ona göre elektrik kullanımını düzenleyecek değil mi? Daha az kullanacak, kendisi ihtiyaç duyduğu kadar kullanacak. 2023 yılının sonlarında yapması lazım ki 2024 yılının 1 Ocak'ından itibaren vatandaş elektriğini o düzenlemeye uygun olarak kullansın. Ama ne zaman yaptı? A, bir bakıyoruz, vatandaş bir tuzağa düşürülüyor klasik bir AK PARTİ'li üst düzey bürokrat kurnazlığı ve siyasetçi kurnazlığıyla.

Bakın, EPDK'nin aldığı karar tarihi 7 Kasım 2024; yıl bitmiş zaten, vatandaş zaten yıllık 5 bin kilovatsaati kullanmış, aşmış ve siz daha önce mevzuata yerleştirdiğiniz maddelere dayanarak bu kararı uygulamaya sokup vatandaşları tuzağa düşürdünüz ve ikiye ayırdınız. 2024 yılında hiç böyle bir düzenleme yapılacağıyla ilgili bilgisi olmayan sade vatandaşımız, konut abonemiz elektriğini kullandı; kimi 5 bin kilovattı aştı, kimi altında kaldı. Aşanlara öyle bir zam yaptınız ki, zammın oranı yüzde 97 ve onları da şöyle etiketlediniz: "Yüksek elektrik tüketen aboneler" Neredeyse, biraz daha zorlasak; vatandaşlar neredeyse kendilerini biraz daha savunmaya kalksalar vatan haini ilan edilecekler. "Yüksek elektrik tüketen aboneler" Neymiş? 1.049 TL'lik faturası gelenler 2024'teki kullanımları 5 bin kilovatsaati geçtiği gerekçesiyle 1 Şubat 2025 yılından itibaren 2.066 lira fatura ödüyorlar.

Şimdi bir apartman hayal edin, apartmanın bir dairesi var, o yıllık 5 bin kilovatsaatin biraz altında kalmış, 1.049 lira fatura ödüyor; yan komşusu 2024 yılında 5 bin kilovatsaatin biraz üzerine çıkmış, o aynı miktarda elektrik tüketimi için 2.066 lira ödüyor. Sonra döndünüz, buna dediniz ki: "Efendim, abonelerin sadece yüzde 3'ü bu kapsama giriyor." Sadece yüzde 3'ü, öyle mi? Sadece yüzde 3'ü, değil mi? Şimdi okuyalım EPDK'nin kararını. Ne diyor karar? Diyor ki: "2025 yılı için mesken tüketici grubu kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareleriyle birlikte mesken olarak kullanılan müstakil binalar, apartmanlar ve apartmanlar içindeki bağımsız bölümler, konut kooperatifleri ve konut siteleri içindeki bağımsız bölümler dahil yıllık 5 bin kilovatsaati geçtiyse 2024'te..." Hoş geldiniz zamlı tarifeye diyor.

Peki, Türkiye'de apartmanlar ve konut sitelerinin ortak kullanımında olan elektrik sayaçlarının kullanımı yıllık 5 bin kilovatsaatın altında mı, üstünde mi? Çoğu üstünde. Türkiye'de 5 kat ve üzerinde olan apartman sayısı 3 milyon yani siz 3 milyon abonenin de ortak kullanımında olan, apartmanların ve konut sitelerinin ortak kullanımında olan elektrik faturalarına da yüzde 97 zam yaptınız. Hani yüzde 3'tü? Hani yüzde 3'tü? Ve o 3 milyon 5 kat ve üzerindeki binanın ortak kullanımındaki sayaçlara elektrik kullanımı yansıyan vatandaşlarımızın sayısı da 10 milyon, 10 milyon; onlara da zam yaptınız. Yani açıkçası bıktık bu hileli açıklamalardan ve bu devam ediyor. Daha da çarpıcı olan ne biliyor musunuz? Hani neydi iddianız? "Yüksek elektrik tüketen abonelere yüksek fatura gelecek." Ne kadar hakkaniyetli görünüyor değil mi bakıldığı zaman. Peki, gerçek öyle mi? Gerçek öyle değil.

Şimdi, bir abone 2024 yılında 5 bin kilovatsaati aştı, 2025 yılının Şubat ayından itibaren de fatura ödemeye geldi. Ne kadar fatura ödüyor biliyor musunuz? 166 liralık fatura için 399 liralık fatura ödüyor yani yüzde 140 zam. Peki, aylık 311 liralık tüketim yaparsa ne ödüyor? 748 lira yani yüzde 140 zam. Aylık 495 liralık fatura için bu yüksek tüketim yaptığını söylediğiniz 2024 yılındaki abone 2025 yılı Şubat ayından itibaren 1.193 lira ödüyor yani yüzde 140 zam yani 495 liranın altındaki, güya 2024'te 5 bin kilovatsaatlık elektrik tüketimini aşan konut abonesi 1 Şubat 2025 tarihinden itibaren yüzde 140'lık bir zamlarla karşılaşsın. Bakın, bunları hiç açıklamadınız, ben açıklıyorum.

Peki, fatura yükselirse ne oluyor? Ne kadar enteresan, bakın, fatura yükseliyor, zam oranı düşüyor. Hani siz yüksek tüketime yüksek zam yapıyordunuz? Bakın, faturası 685 lira olan bir elektrik abonesi eğer 2024 yılında 5 bin kilovatsaatlık sınırı aşırsa 2025 yılı itibarıyla 685 liralık fatura için 1.497 lira ödüyor; yüzde 120 zam. 495 liranın altındakiler yüzde 140, 495'in üstüne çıktık yüzde 120. 1.049 liralık faturayı ödemesi gereken 2.081. A, düşüyor zam oranı, yüzde 98. 1.307 liralık fatura ödemesi gerekenler 2.495 lira ödüyor; yüzde 90. 2.861 lira fatura için bu 2024'teki yüksek tüketim sınırını aşan abonelerin ödediği tutar 4.990; yüzde 75 zam yani sizin söylediğiniz bu "Yüksek tüketen aboneye yüksek zam yapıyoruz elektrikte." sözü de doğru değil, bu da doğru değil.

Şimdi, bununla da bitmiyor. Bir de ne yaptınız? Bir de geldiniz, geldiniz, 42 milyon konut abonesinden 41 milyonuna da yüzde 25 zam yaptınız; açık, net. 5 Nisan 2025 tarihinden itibaren onlara da zam yaptınız; onları da affetmediniz, bırakmadınız yani. Şimdi, bu, piyasa takas fiyatına endekslenen 2024 yılında yıllık 5 bin kilovatsaatın üzerinde elektrik tüketen vatandaşları ayırdınız, onun kalanlarını sabit fiyat tarifesinde, EPDK'nin açıkladığı sabit fiyat tarifesinde 2 tane bölüme ayırdınız. Bir, günlük elektrik tüketimi 8 kilovatsaatın altında olanlar -aylık elektrik tüketimi 240 kilovatsaatın altında olanlar demek bu- bir de 8 kilovatsaatın üstünde olanlar, 240 kilovatsaatın üstünde olanlar yani daha tercümesini yapayım ben: Aylık elektrik faturası 495 liranın altında gelenleri bir ayırdınız, "Size ayrı bir fiyat tarifesi." dediniz; 495 liranın üstünde olanları da bir ayırdınız, "Size de ayrı bir fiyat tarifesi yapıyoruz." dediniz ve bunlara da zam yaptınız. Bu zammın oranı şu: Aylık elektrik tüketimi 495 lira olanların faturasını 619 liraya çıkardınız; bunlar 2024 yılında 5 bin kilovatsaati aşmayanlar, aşmamış olanları da hiç affetmediniz yani, hepsine birden. Hani "Biz sadece o 5 bin kilovatsaati aşanlara zam yaptık ama onlar sadece abonelerin yüzde 3'ü. Ne büyüttünüz bu kadar?" diydünüz ya, kalan yüzde 97'sinden bahsediyorum; onlara da bir yüzde 25'i yapıştırdınız. Ne yaptınız? 495 liralık faturayı 619 liraya çıkardınız, 1.045 liralık faturayı 1.307 liraya çıkardınız ve netice itibarıyla da devasa bir zamlarla birlikte tüm konut abonesini âdeta AK PARTİ elektriğiyle çarptınız.

Şimdi, buradan çıkan fatura da şu: Bu konut abonesi yani 41 milyon konut abonesinin cebinden her ay çıkacak 5 milyar lira daha fazla para olacak, o para da elektrik dağıtım şirketlerinin kasasına gidecek. Şimdi, neden gidecek onu açıklayalım:

Günlük 8 kilovatsaat, aylık 240 kilovatsaatlık elektrik tüketiminin altında kalan birinci kademe yani aylık elektrik faturası 495 liranın altında gelen bir konut abonesinin ödediği faturanın yüzde 71'i dağıtım bedeli; hop, elektrik dağıtım şirketlerine; yüzde 19'u enerji bedeli, yüzde 10'u da belediye payı. Günlük 8 kilovatsaatın üstü, aylık 240 kilovatsaatın üstü yani aylık elektrik faturası 495 liranın üzerinde gelen konut abonesi içinse ödediği faturanın yüzde 47'si dağıtım bedeli; o kısım da hop, yarısı elektrik dağıtım şirketlerine; yüzde 41'i enerji bedeli, yüzde 12'si de belediye payı. Dolayısıyla burada elektrik dağıtımında yaptığınız özelleştirmenin sonucunu görüyor musunuz? Sonuç bu, maalesef sonuç bu. Yani AK PARTİ'nin berbat enerji politikası nedeniyle Türkiye'deki enerji enflasyonu zirvede ve Türkiye'deki elektrik üretiminin yüzde 83'ünü özel şirketler, yüzde 17'sini kamu yapıyor. Elektrik dağıtımının yüzde 100'ünü özel şirketler yapıyor, perakende elektrik satışının da yine yüzde 100'ünü yine aynı özel şirketler yapıyor ve bu alanda bir tekelleşme olmuş durumda. Ve siz piyasadaki elektrik fiyatını, enerji fiyatlarını yönetemiyorsunuz.

Ülkemizdeki elektrik üretim şirketinin adı EÜAŞ. EÜAŞ 2024 yılının tümünde Türkiye'de üretilen elektriğin yüzde 17'sini, tüketilen elektriğin ise yüzde 47'sini karşıladı. Ne garip değil mi? Elektrik üretim şirketi Türkiye'de üretilen elektriğin yüzde 17'sini, tüketilenin de yüzde 47'sini karşılıyor. Nasıl oluyor bu? Sihirli bir şekilde mi artıyor EÜAŞ'ın elindeki enerji miktarı da onları satıyor? Bu ne demek? EÜAŞ piyasadan elektrik satın alıp satıyor demek yani özel sektör santrallerinden elektrik alıp özel elektrik dağıtım şirketlerine elektrik satıyor demek, üstelik bunu da zararına yapıyor demek. Ve 2025 yılının ilk iki ayında EÜAŞ'ın görev zararı 137 milyar lira ve AK PARTİ işte, bu tutara "devlet desteği" diyor oysa bu tutar, özel dağıtım şirketlerine sağlanan bir tahsilat garantisi. Üretim santrallerinin çoğu, dağıtım ve perakende şirketlerinin tümü AK PARTİ marifetiyle özelleştirildiği için piyasada oluşan elektrik fiyatı sizin kontrolünüzün dışında, şirketlerin tekelinde; bu nedenle de çok yüksek. AK PARTİ elektriği özel sektör santrallerinden pahalı alıp elektrik dağıtım şirketlerine ucuza satıyor ve aradaki farkı da hazineye ilave ödenek olarak kapatıyor. O aldığı ilave ödenekleri de yine bu şirketlerin kasasına aktarıyor; aktardığı bu tutar kadar da ilave vergi getiriyor. Yani AK PARTİ 41 milyon konut abonesinin elektrik faturasına yaptığı yüzde 25'lik zam dalgasını ilerleyen aylarda kademe kademe büyütmenin ve bu zam dalgasını bir zam fırtınasına çevirmenin hazırlığı içinde. Bunu göreceğiz, ilerleyen aylarda bu bahsettiğim iki kademedeki sabit fiyat tarifesinin içinde, 495 liranın altında ve 495 liranın üzerinde fatura ödeyen vatandaşları da kademe, kademe, kademe piyasa takas fiyatının geçerli olduğu, değişken fiyat tarifesinin geçerli olduğu alana iteceksiniz ve onların da faturalarına yüzde 100'ün üzerinde zam yapacaksınız. Yüzde 25'ini şimdi böyle yaptınız, kalanını ve katmerlisini de ilerleyen aylarda yapacaksınız.

Ayrıca, vatandaşların da telefonlarına gönderdiğiniz cep telefonu mesajları da yine bir kurnazlık, yine bir hile içeriyor. Devlet desteği indirimi yaptığınız tutarı siz elektrik dağıtım şirketlerine ödüyor musunuz, ödemiyor musunuz? Ödüyorsunuz değil mi? Ödüyorsunuz. Kendi cebinizden mi ödüyorsunuz? Hayır, nereden ödüyorsunuz? O "Efendim biz size destek yaptık, faturanızı

düşürdük." dediğiniz abone var ya onun ödediği vergiyle ödüyorsunuz; yahu, onun parasıyla ödüyorsunuz, o elektrik dağıtım şirketlerinin kasasına sokuyorsunuz. Bu ne biçim indirim? Böyle indirim mi olur? Ve dolayısıyla da bu yapılan ödemeler ve bu ortaya çıkan durum nedeniyle vatandaşımıza zaten ilave vergiler geliyor, zaten ödemiş olduğu, kendi ödediği tutarı ödemiş gibi siz ayrıca ödemişsiniz gibi bir lütuf gibi de bu vatandaşlarımıza mesaj göndererek onları kandırmaya dönük bir işlem tesis ederek anlatmaya çalışıyorsunuz. Olmuyor, olmuyor, olmuyor; çalışıyoruz, hesaplıyoruz, topluyoruz, çıkarıyoruz; bu özel elektrik dağıtım şirketlerine, perakende şirketlerine, özel elektrik üretim şirketlerine sağladığınız ayrıcalıkların, verdiğiniz teşviklerin ucu bucağı belli değil. Siz bunu yaptığınız sürece, hazinenin altında böyle delikler açtığınız sürece bu vatandaş maalesef fakirleşmek zorunda kalıyor, sonra da böyle kurnazlıkla mesajlar göndererek onların düşüncelerini çelmeye çalışıyorsunuz; bu da çok yanlış.

Dolayısıyla, buradaki dağıtım bedelinden hareketle, özellikle elektrik dağıtım şirketleri konusunu açtım. Biz ne yaptığının farkındayız, kimlerin zenginleştiğinin farkındayız, kimlerin fakirleştiğinin de farkındayız. O nedenle, siz gelin, bu yönetemediğiniz veya bilinçli olarak bu hâle getirdiğiniz, birilerini özel olarak zenginleştirdiğiniz bu sistemin içinde bana kalırsa onurlu bir şekilde istifa edin, Türkiye bir erken seçime gitsin ve vatandaşımız da tüm siyasi partilerin notunu orada versin. Varsa cesaretiniz gelin bunu hep birlikte yapalım diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Deniz Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Varli.

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Deniz'den soruların büyük bir başlık atmak gerekiyor "TEDAŞ'ın bitmeyen çilesi" diye. Yani tabii ki yani arkadaşın da söyledikleri gibi, bize gelenleri bizler de buralarda aktarmak zorundayız, halktan geleni burada söylemek zorundayız. Evet - tabii, kış aylarında da büyük sorunlar yaşıyoruz ama- yaz aylarına gelince hakikaten bitmeyen çile gibi oluyor TEDAŞ. Halktan bize gelenleri burada sunmak zorundayız. Halkın en temel hakkı olan enerjiye erişiminin nasıl sermayeye teslim edildiğini, denetimsizlik ve kayırmacılığın nasıl can aldığını ve bölge halkına karşı uygulanan ayrımcı politikaların nasıl bir zulme dönüştüğünü burada dile getirmemiz gerekiyor. Türkiye'de halkın değil, sermayenin enerjisi diye dağıtılıyor, hakikaten gördüklerimiz bunlar. Bu Komisyonun görevi sadece rakamları değerlendirmek değil, aynı zamanda kamu hizmetinin halka ulaşma biçimi, adaletli dağıtımının nasıl yapıldığını denetlemek ve izlemektir. 2021, 2022 Sayıştay raporlarına, bakım eksikliği, denetim zafiyetlerine rağmen, bulgular nedense üst Komisyona gelince bir sorun yokmuş gibi görünebiliyor. Sayıştayın raporunda görüldüğü gibi, kamusal enerji politikaları sermayeye teslim edilmiş durumda ve günümüzde elektrik halkın ihtiyaçlarından çok şirketlerin kâr hesaplarına göre planlanıyor. Özel şirketler elektrik dağıtımını bir ticari faaliyet olarak görüyor ve halkın talepleri ikinci plana alınıyor. Oysa devletin görevi bu temel ihtiyaçları karşılama sorumluluğunu yerine getirmek ve halkın elektriğe erişimini güvence altına almaktır. Altyapı yatırımına dair gerekli önlemler hâlen alınmış değil ve yaz geliyor, yeni felaketlerin yaşanmaması için acil eylem planları hazırlanmalıdır. Bölge illerinde elektrikteki altyapı eksikliği felakete yol açmakta. Köylüler bu konuda zor durumda. Her gün belirli yerlerde günde üç, dört, beş saat elektrik kesintileri oluyor, bölge açısından söylüyorum. Burada kurumun ve bağlı şirketlerin bir eksikliği yok düzeyinde görünüyor ama bire bir şahit olduğumuz ve bize aktarılanlar öyle değil. Özellikle yoksul halk ve çiftçiler mağdur edilmekte, kaçak elektrik bahanesiyle binlerce çiftçinin sayaçları direklerle taşındı. Bu uygulama sadece denetim değil, aynı zamanda bir baskı ve yıldırma aracı olarak da kullanıldı. Tarlasına, evine elektrik erişimi zorlaştırılan çiftçi üretimden kopmakta ve tarım bilinçli bir şekilde çöktürülmektedir. Yine, aynı kurumların altyapı yatırımlarına yeterli bütçe ayrılmaması, denetim eksiklikleri ve ihmalleri sonucu 20 Haziran 2024'te Mardin'de yaşanan olayda birçok kişi can kaybına uğradı. Arızalı, hatalı, bakımsız altyapı DEDAŞ'ın denetimsizliği, geçtiğimiz yaz Dicle Elektrik Dağıtım Şirketinin DEDAŞ altyapı nakil hatları eksiklikler nedeniyle Diyarbakır'ın Çınar ve Mardin'in Mazıdağı ilçeleri arasında çıkan yangında 15 yurttaş hayatını kaybetti, 80'e yakın kişi yaralanmıştı. Yangın Diyarbakır'da 8.100; Mardin'de 7.000 dönüm ekili araziye yok ederek toplamda 15.450 dönüm alanın kül olmasına yol açtı. Yüzlerce hayvan ölürken halk büyük zararlar gördü. Bu yangının önlenemez olduğu çok açıktı ancak ihmaller zinciri sonucu onlarca can kaybı oldu. Bu sadece teknik değil, aynı zamanda vicdani ve siyasi bir sorumluluktur da. Olayla ilgili mahkeme süreci hâlen devam ediyor. Ne denildi o zaman? "Elektrik kıvılcımı yıldırımdan kaynaklı." "Şimşek çaktı." gibi durumlar oldu. Denetim yapıldı mı? Yani bunun da açıklamasının yapılması gerekiyor. O dönem "anız yakması" denildi ama Ankara raporuna nasıl "yıldırım" ve "kıvılcım" olarak yansıdı, hani onun da bilinmesi gerekiyor. Yani dosyanın üstü bu şekilde kapanmamalıdır; onu dile getireyim.

Bizler çok iyi biliyoruz ki bu ülkede enerji politikaları halk için değil, yandaş şirketler için yürütülmektedir. Bunu niye söylüyoruz? Gerçekten bildiğimiz, gördüğümüz durumlar var. TEDAŞ ve TEİAŞ gibi kurumlar artık kurumun değil, belli grupların çıkarlarına hizmet etmektedir. Elektrik dağıtımını üzerinden halkın sırtına bindirilen yük bu düzenin adaletsizliğini gözler önüne sermektedir zaten. Buradan bir kez daha ifade ediyorum: Enerji halkındır, bu halkı ticari bir meta olarak gören anlayışı kabul etmiyoruz. İhmalin, yoksulluğun ve çifte standartların karşısında halkın sesi olmaya devam edeceğiz diyoruz.

Benim de aktaracaklarım bunlardır.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Varli.

GÜLDEREN VARLI (Van) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, kıymetli kurum müdürlerimiz -Sayın Bakan Yardımcımız da buradaydı ama şimdi yok herhâlde- Sayıştay üyelerimiz; ben de KİT Komisyonuna bu çalışmayı yoğun ve uzun süren bir inceleme sonucunda bariz ve somut şekle getirmek suretiyle buraya kadar getiren bütün ekibe teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, yani bu Komisyonunda birçok arkadaşımız birçok şeyler söyledi, bunlardan mutlaka belki karşılığı olan iddialar da vardır yani şirketlerin ya da kurumun sahadaki vermiş olduğu hizmetlerle ilgili eksik olan tarafları da vardır, onların da mutlaka kontrol edilerek tamamlanması gerekir. Ancak bütün bunların yanı sıra şunu ifade etmek gerekir diye düşünüyorum: 2002 yılında

bu ülkenin aşağı yukarı elektrik tüketimi 132 milyar kilovatsaatti, şimdi, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla, 2024 yılında 347,9 milyar kilovatsaate çıkmış yani aradaki farkı görmek gerekiyor. Öbür taraftan, yine son yirmi yılda OECD verilerine göre enerji talebinin, enerji tüketiminin en çok arttığı ülke Türkiye. Yine, bütün elektrik ve doğal gaz açısından baktığımız zaman Çin'den sonra dünyadaki 2'nci enerji tüketimi artan ülke boyutuna gelmiş.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kaç saat...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, ya, ama kardeşim, sus bir ya! Allah Allah!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin, devam edin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya, ben hiç kestim mi senin sözünü, hiç kestim mi?

MAHMUT DİNDAR (Van) - Çok sert bağıırıyorsun, öyle sert tepki göstermeyin, biraz daha sakin olunabilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam et Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Allah Allah, sabret ya, bir şey söylemedim daha, biraz sonraya sakla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun, devam edin.

Deniz Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bağırınca tutanağa "Bağırdı." diye geçmiyor yani...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ama siz de yüksek sesle konuşuyorsunuz da sizinki de "yüksek sesle" geçmiyor ama, o da var yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Aynen yani ben de daha yüksek bağırabilirim.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya, senin sesinden yüksek çıkmıyor zaten, rahat ol yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Evet, şimdi, bütün özellikle bu mihenk noktalarından bir tanesi bir ülkenin, kalkınma ve gelişme noktasında, kalkınma ve gelişme yolunda katettiği mesafeyi değerlendirirken önemli kriterlerden bir tanesi de enerji tüketimine ve özellikle elektrik tüketimine olan ihtiyacı ve bunun seyrettiği süreç önemlidir. Bu da aslında Türkiye'nin bütün dünyadaki ülkelerde tüketim verileri baz alındığında bu anlamdaki yükselişinin, kalkınmasının önemli noktalarından bir tanesidir.

Şimdi, tabii, burada sadece yani bunları sağlamak veya bu tüketim ihtiyacının bu kadar süre içerisinde bu kadar artmış olması önemli bir konu olmakla birlikte özellikle bunların karşılanması, bu talebin karşılanması açısından önemli bir akıllı, büyük bir akıllı, güçlü bir vizyonu gerekli kılıyor ve hamdolsun, geride bırakmış olduğumuz yirmi üç yıllık süreç içerisinde AK PARTİ hükümetleri, iktidarları bu vizyonu layıkıyla ortaya koymuş ve bugün geldiğimiz nokta itibarıyla hem tüketim çeşitliliği açısından hem de vatandaşın taleplerinin karşılanması açısından önemli bir gelişim sağlamıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hocam, AK PARTİ dönemi öncesinde Türkiye'de elektrik yok muydu, bunu mu söylemeye çalışıyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Deniz Yavuzılmaz, lütfen ya...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Yani şimdi burada öbür taraftan bir başka veriyi daha paylaşacağım sizlerle.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bak, dakikalarca konuştunuz, kimse sizin sözünüzü kesmedi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sanki öyle gibi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Deniz Yavuzılmaz, rica ediyorum.

Buyurun Sayın Zabun, devam edin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ya, senin sözünü kesmem gereken o kadar çok şey söyledin ki konuşurken ama hiçbirine müdahale etmedim.

GÜLDEREN VARLI (Van) - Birbirinize bağırırken birbirinizden daha güçlü değilsiniz yani. Burada, gerçekten, biz de öyle...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Dinleme nezaketinde bulunurlarsa böyle bir şey olmaz zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Varlı, lütfen...

Siz devam edin, buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, bu anlamda önemli konulardan bir tanesi de şu: Türkiye, bu elektrik ihtiyacını karşılarken yenilenebilir enerji kaynaklarını da önemli ölçüde artırmış ve bugün geldiğimiz nokta itibarıyla enerji ihtiyacının yüzde 60'lara yakın bir oranını yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılar hâle gelmiştir. Bu da son derece önemlidir.

Şimdi, yenilenebilir enerji deyince bir de bunu idare etmek de çok önemlidir çünkü tek bir çeşitten yürüdüğünüz takdirde yani örnek olarak söylüyorum, sadece güneş enerji santralleri üzerinden yürüdüğünüz takdirde bunu sağlamanız mümkün değil. Çok çeşitli boyutlarıyla bunu temin etmek yükümlülüğü ve sorumluluğu var ve Türkiye büyük bir stratejiyle bugüne kadar, yirmi üç yıldır, önemli ölçüde bu ihtiyacı karşılamış ve bu noktaya getirmiştir.

Tabii, bu noktaya getirirken önemli konulardan bir tanesi de şu: Şimdi konuşuluyor, değerlendiriliyor, mesela nükleer enerjiye olan yatırımı, Türkiye'nin nükleer enerji yatırımı da son derece stratejik ve önemlidir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eğer o konuya girerse bizim de söyleyeceğimiz şeyler var...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ama bugün geçmişe dönüp baktığımızda, maalesef, nükleer enerji yatırımlarına karşı çıkan yani bugüne kadar en yüksek noktadan, yüksek perdeden karşı çıkan, maalesef, bu ülkede muhalefet olmuş ve başta Cumhuriyet Halk Partisi olmuştur. Şimdi, özellikle hatırlayacak olursak Gezi olaylarında bir kısım listeler ortaya koydular ama onlardan bir tanesi de "Nükleer enerji yatırımlarına son verin." talepleriydi. Ama hamdolsun ki milletimiz, bütün bu taleplere hiçbir zaman karşılık vermedi ve yirmi üç yıldır bu tür şeyler... Biraz sonra şunu da ifade etmem lazım, özelleştirme noktasında da sürekli değerlendirilen, sürekli böyle tahkim edilen ve suçlayıcı, çok dayanağı da olmayan ifadelerle milletimize bunlar ilk defa bu Komisyonunda anlatılıyor değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nükleerde devam edin. 2100 yılına kadar Rusya'ya verdiğiniz toprağımızı söyleyin.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Muhalefet yıllarca, bu ülkede, bu özelleştirmeler üzerinden sürekli bunları söyledi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akkuyu'da Rusya'ya verdiğiniz vatan toprağını anlatın. O sadece bir nükleer santral değil, Rusya'ya ait bir askerî üs aynı zamanda.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Ama hamdolsun, ülkemiz, milletimiz, bunlara hiçbir zaman prim vermedi ve bütün bu iddialara rağmen yirmi üç yıldır AK PARTİ'ye iktidarı verdi ve öbür taraftan, son süreçte de Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte, diğer bileşenleriyle Cumhur İttifakı'na bu iktidarı da teslim etti, her zaman güvenmeye devam etti.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani Milliyetçi Hareket Partisi olmazsa iktidarda değilsiniz. (Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Devam edin Sayın Zabun.

İSMAİL OK (Balıkesir) - Aslında benim bir önerim var, Deniz Bey haricinde kimse konuşmasın yani bütün her şeyi temsil ediyor.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Aynı konuşmayı ben yapsam Komisyon Başkanı otuz kere uyarmıştı "Nükleer santralle ne ilgisi var?" işte, yok "Gezi'yle ne ilgisi var?" diye.

İSMAİL OK (Balıkesir) - Bu üslup yakışmıyor, gerçekten yakışmıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vekilim, her konuya girdi çıktı.

İSMAİL OK (Balıkesir) - Ama gerçekten yakışmıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Farklı bir tonda söylediği için siz dinliyorsunuz.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Şimdi, bu stratejinin oluşmasında, bu vizyonun oluşmasında ve ülkenin dünyada en fazla elektrik ihtiyacı hisseden, talep eden ve bunu karşılayan bir ülke olarak bu noktalara gelmiş olmasında siz ne kadar, ne söylerseniz söyleyin, doğru stratejilerin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Zabun, toparlayalım. Son konuşmacı olarak...

OSMAN ZABUN (Isparta) - Eyvallah, toparlayacağım Sayın Başkanım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sanki 2002 yılından önce Türkiye'de elektrik yoktu! Elektrik sıkıntısı vardı.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkanım, toparlayacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Zabun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Siz ne dersenez deyin, bu yüksek aklın, bu büyük vizyonun etkisi ve önemi vardır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Günlük ihtiyaçlara ayak uydurmayı marifetten saymayın.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Bunlardan, önemli paydaşlardan bir tanesi de bugün değerlendirdiğimiz TEDAŞ'tır. Doğru hamlelerle, doğru stratejilerle, hamdolsun, bugünlere kadar geldik.

Öbür taraftan, son olarak da şunu söylemek istiyorum: Biz devlet olarak, Hükûmet olarak her zaman tüketicinin yanında olduk. Birçoğumuz belki telefonlarını açsa veya bize gönderiliyor, geliyor da vatandaşımızın büyük bir ekseriyetinin yani yılbaşından önce tamamının elektrik tüketimini sübvansede ediyorduk ama şimdi belli oranın altındakileri sübvansede ediyoruz, bunlar da mesaj olarak geliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vatandaş size yerel seçimlerde cevabını verdi.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Biz, her zaman vatandaşımızın yanında yer aldık, milletimizin yanında yer aldık.

Bu duygularla teşekkürlerimi sunuyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Zabun.

Evet, böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü ben Sayın Genel Müdürümüze vereceğim.

Sözü vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum: Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Buyurun, söz sizde.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER SAMİ YAPICI - Sayın Başkanım, bahsetmiş olduğunuz süre zarfında bize yöneltilen soruların tümünün cevaplarını yazılı olarak arz edeceğiz.

Saygılarımla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 2021 ve 2022 hesap dönemlere ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

2021 yılı Sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ'nin 2021 yılı bilançosu ve 105.996.336,41 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2022 yılının Sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ'nin 2022 yılı bilançosu ve 56.867.474,32 Türk lirası dönem net kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Sayın Bakan Yardımcım, buyurun, sözü size veriyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Başta zatinaliniz olmak üzere tüm Komisyon üyelerine teşekkür etmek istiyorum değerli katkıları ve eleştirilerinden dolayı.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, ben de teşekkür ediyorum.

Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, çalışmalarımıza 24 Nisan 2025 Perşembe günü saat 11.00'de Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ile bağlı ortaklıklarının 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.07